

МАКС ДЪО ВЪОЗИ ИМЕННИЕ В ПЛАНИННАТА

Превод от френски: [Неизвестен], —

chitanka.info

Ноел Сабатие беше на деветнадесет години, когато настойникът й, Франсис Боне, дойде да я отведе окончателно от пансиона, където тя бе отгледана. Нейната майка се бе поминала при раждането й. Баща й, надежден хирург, живя след нея само няколко години. Той умря в края на войната от инфекциозно убождане при операция на един ранен. На гроба му държаха речи и дори го посочиха като герой, загинал, изпълнявайки дълга си. Наградиха го посмъртно и с кръста на Почетния легион, но никой не се сети, че покойният нямаше средства и оставяше след себе си едно седемгодишно момиченце, с чието отглеждане никой роднина нямаше желание да се нагърби.

Един химик, Франсис Боне, шестдесет и тригодишен, предложи да поеме грижата за сирачето. Той познаваше добре покойния Сабатие и в порив на великодушие, за който детето винаги му беше благодарно, прие настойничеството и избави Ноел от нуждата да се обърне за подкрепа към Обществено подпомагане. За нещастие, животът не подкрепи добрите намерения на стария човек. Противно на всички предвиждания, след войната скъпотията стана още по-страшна, а работата на Франсис Боне му донасяше твърде оскъдни печалби.

Ноел изживя при него няколко месеца на спокойствие, които облекчиха на първо време самотата й и не й позволиха да се отчае. После, постепенно, с увеличаването на всички цени, затруднението се промъкна в скромния дом на химика. В същото време присъствието на момиченцето под неговия покрив започна да става все по-неудобно за Франсис Боне. Едно дете, дори послушно и обичливо, е винаги връзка, която възпрепятствува свободата и самостоятелността. За да не остава вечер малката сама в къщи, старият човек трябваше да се лишава от срещите си в кафенето, където неколцина приятели обичаха да играят карти. Не можеше да ходи вече и на кино, нито да се гощава сам, като истински лакомник в някой малък, но добър ресторант. Не си позволяваше вече да покани на чаша кафе някоя случайна приятелка, за да се залъже за миг, че все още не е напълно остарял.

Да, свършено беше с всичко това! И когато причина за тези, макар и дребни лишения, е една седемгодишна хлапачка, над чиято съдба човек се е разнежил твърде лесно, много скоро започва да съжалява за красивата си постъпка. А от съжалението още по-бързо се преминава към разрешение, което би позволило връщане към хубавите стари навици!

Точно така се случи и с Франсис Боне.

Шест месеца след смъртта на Раул Сабатие старият химик настани дъщеря му в манастира Сен Марк в Нантер, където срещу една скромна вноска тя беше приета в пансиона за осиротели момичета без роднини. Пансионерките бяха около триста. В продължение на дълги години настойникът сякаш забрави Ноел. Много рядко той идваше да я навести, но в повечето случаи се задоволяваше да изпрати в началото на годината скромната сума, предназначена за пансиона и за издръжката на момичето.

Ноел остана в Сен Марк до деветнадесетгодишната си възраст. После настойникът ѝ дойде да я вземе. Той беше придружен от една жена на средна възраст, която ѝ представи като своя сестра, дошла да живее при него. От самото начало жената не стана симпатична на сирачето. Първите ѝ погледи измериха девойката от главата до петите. При това тя я разглеждаше с неприязън.

Девойката се раздели със сълзи на очи със сестрите от Сен Марк, които ѝ помогнаха да прибере скромните си вещи, както и няколко спомена, които бе заслужила през време на дългото си пребиваване в манастира.

Ноел си тръгна, натоварена със загънати вързопи, които всеки миг можеха да паднат и да се разпилеят. Съвсем естествено беше сестрата на Франсис Боне любезно да вземе някои от тях. Тя, обаче, не направи нищо подобно.

Широко разтвори рамене, за да обгърне всичко, притискайки към себе си своите скъпоценни вещи, девойката последва настойника си и след единадесет години се завърна с трамвай в жилището на стария химик. Но веднага ѝ дадох да разбере, че тя нямаше да остане там.

— Ноел, вие не знаете какво точно е вашето положение — каза старецът. — Аз не съм нищо повече от един стар човек, погълнат от книгите си. Товарът, който поех при смъртта на вашия баща, като се нагърбих да се грижа за вас, беше твърде тежък за мене.

При тези думи Ноел сведе примирено глава. Те предвещаваха най-лошото.

— Аз съм ви дълбоко благодарна — промълви тя искрено, но така смутена, сякаш беше виновна за нещо.

— Не искам от вас благодарност — отвърна сърдито старият човек. — Малкото, което вашият баща остави, послужи за

отглеждането ви до петнадесетгодишна възраст. Тогава можех да ви накарам да работите и вие може би щяхте да успеете да си припечелвате хляба, но предпочетох да ви оставя да продължите образованието си. Тази е моята единствена малка заслуга. Неприятно ми беше да допусна дъщерята на Сабатие да остане без добро основно образование, когато баща ѝ беше мой приятел. Постъпих така не заради вас, а заради спокойствието на собствената си съвест.

— Но, господине, аз съм ви безкрайно задължена и...

— Стига, стига! Още веднъж ви казвам, от вас не искам нищо, освен занапред да поемете сама грижата за себе си. Аз съм стар и моите средства не ми позволяват да ви храня. Сега ще трябва сама да си изкарвате хляба.

— Да, да! — отвърна девойката, смутена, че той настояваше толкова много за нещо, което тя смяташе за напълно естествено и от което през ум не ѝ беше минавало да се отказва. — Това е моето най-голямо желание. Кажете ми какво трябва да правя и аз ще се подчиня.

— Аз очаквах, че вие ще ни разберете — забеляза жената студено, — но дано да не бъде само на думи. Зная днешната младеж! Момичетата като че не стъпват на земята, а претенциите им... А когато заработят, трудно се задържат на едно място. Но моят брат в никакъв случай не трябва да бъде занимаван с подобни неприятности!

Девойката се изчерви от стеснение и промълви все така смирено:

— Ще направя всичко, което е по силите ми, госпожо.

— Е, добре, чуйте ме! Аз ви намерих едно добро място, стига вие да съумеете да се задържите. Осведомих се и разбрах, че е подходящо за вас. В едно имение на юг търсят образовано лице за секретарска служба. Вие ще отидете там.

— На юг? — запита Ноел уплашено. — Нима ще ме изпратите там?

— Какво ви спира да заминете?

— Никога не съм пътувала — призна плахо момичето.

— Тъкмо случай да се научите да се справяте сама! Подобно начало ще бъде много полезно.

— Но как ще отида сама толкова далеч — настоя момичето.

— Вие сте доста глупавичка, моето момиче! Когато човек е поставил в джоба си точния адрес, ще попита за пътя и все ще

пристигне, в края на краищата. Така че вие ще заминете за там още тази вечер.

— О, не, не толкова скоро — прошепна момичето съвсем уплашено от предстоящото нощно пътуване. — Никога не съм пътувала и да тръгна така посред нощ! О! Госпожо, придружете ме!

Гласът ѝ секна, задавен от сълзи.

— Никога не съм излизала сама, разбирате ли ме, госпожо?

— Я гледай! — възкликна важно сестрата на химика. — Вие сте била още по-глупава, отколкото предполагам, щом можете да допуснете, че ще тръгна да ви придружавам! Хайде, избършете очите си, малка глупачке, и ме слушайте, без да ме прекъсвате. Влакът, който ще вземете, заминава тази вечер в девет часа. Утре към три часа той ще пристигне в Ница. Там ще слезете и ще се качите на друг влак, който ще ви отведе до село Рокбилиер, където се намира имението и замъкът Монжой.

Тя ѝ подаде едно листче, което уплашената Ноел пое, без да каже нищо повече.

— Тук е посочен пътят, който да следвате. Аз съм записала всички сведения, както и точния адрес на мястото, където отивате. Ето и едно препоръчително писмо до господин Ле Кермьор, собственика на Монжой, който търси човек за секретарска служба. Приберете добре тези книжа в джоба си и ми помогнете да прибера вързопите ви в един, защото е невъзможно да пътувате с много багаж.

Стана така, както жената поиска, понеже Ноел разбра, че е излишно да се съпротивлява и да оспорва дадените ѝ нареждания.

Две големи картонени кутии за шапки прибраха скромните вещи на момичето. Жената ги свърза с едно въженце и така ги направи удобни за носене. След това тя постави отделно в една кошничка хляб, сирене и две ябълки.

— Тази храна ще ви бъде за из път. Не я изяждайте наведнъж, защото ще пристигнете в Рокбилиер утре късно следобед. При това няма да разполагате с достатъчно пари, защото средствата на брат ми са такива, че не му позволяват да отдели за вас нещо повече.

Тя ѝ даде една съвсем скромна сума.

— Ето двадесет франка. Не ги харчете, защото могат да ви потрябват в извънреден случай. Цената на вашия третокласен билет е без това твърде голяма жертва, която моят брат трябваше да направи!

Старайте се да се харесате там, където отивате, моя малка, защото за нас би било невъзможно да поемем разносните за завръщането ви.

Девојката поклати глава. Тя беше твърде срамежлива, за да се осмели да изрази гласно мислите си. Във всеки случай, разбираше достатъчно добре, че това беше последната помощ, която получаваше от настойника си и никога вече не трябва да разчита на неговото великодушие.

Все пак, когато дойде часът на заминаването, старият човек прояви малко нежност към момичето.

— Моя малка Ноел — каза той, като я целуна, — бъди честна и храбра, като баща си. Съжалявам, че средствата не ми позволяват да се грижа повече за теб. Аз съм стар и имам нужда от сестра си.

Той посочи към стаята, където сестра му бе влязла да облече палтото си, за да изпрати девојката до гарата.

— Както виждаш — продължи той, като понижи гласа си, — тя иска да ми помогне. Струва ми се, че е права. При днешната скъпотия това е необходимо.

Той млъкна и се поколеба за миг. После, след като се увери, че сестра му не можеше да го види добави по-тихо:

— Вземете това, Ноел, и го скрийте, за да не види тя. Не бих искал да сте изцяло без средства. По-късно, когато преуспеете, пишете ми, за да ми съобщите добри новини за себе си.

Въпреки странния егоизъм на последната поръка, Ноел целуна сърдечно стария човек. Петдесетте франка, които той бе пхнал в ръката ѝ сигурно представляваха за него много лишения. Изведнъж девојката си даде сметка, че грижите за нея наистина трябва да бяха тежест за един вече възрастен човек.

С това последно впечатление от добротата на стария човек, девојката напусна Париж. Занапред тя щеше да бъде сама в света, но поне щеше да я стопля мисълта, че старият Франсис Боне я бе обичал искрено.

* * *

В ъгъла на купето, където я бе настанила сестрата на химика, Ноел се сгуши плахо на мястото си и огледа боязливо непознатите

лица, които я заобикаляха. Съседите ѝ, обаче, като че ли не я забелязваха. Само на другия край на купето имаше двама млади хора, които се смееха доста весело. От време на време техните погледи, сякаш се обръщаха подигравателно към девойката. Тя беше облечена с дрехите, които носеше в пансиона: сива памучна пола и блузка. Косите ѝ бяха силно изопнати назад, а обувките ѝ — грозни и груби.

Безспорно, видът ѝ беше не само скромен, но и грозен. Ноел не беше кокетка, но си даваше сметка, че е облечена по начин, който може да предизвика присмех или съжаление. Досега, понеже се бе движила винаги с другите момичета, облечени като нея, никога такава мисъл не ѝ бе минавала през главата. Но понеже в случая беше сама в този влак, който се носеше към Лазурния бряг, не можа да не забележи елегантността на другите пътници. Почувствува се страшно притеснена от собствената си нищета и се сви, колкото може повече в ъгъла на купето.

За нея беше истинско облекчение, когато видя, че спътниците ѝ, един след друг, задрямаха при слабата светлина на лампата.

Девойката бе решила да бди през цялата нощ, толкова много опасения ѝ вдъхваше самотата сред непознати хора. Но на възрастта на Ноел сънят бързо отнема и най-големите грижи и скоро младото момиче заспа дълбоко.

Виковете на чиновниците, свирката на локомотива, глъчката на пътниците, които се трупаха около бюфета, я събудиха на гара Валанс. Ноел усети глад и искрено завидя на тези, които пиеха на перона топъл шоколад в големи чаши. Тя утоли глада си с малко хляб и сирене. После залепи нос на стъклото и остана да гледа как се нижат една от друга по-разнообразни гледки.

След Марсилия морето, което не бе виждала от ранното си детство, я изпълни с възторг. От влака брегът се виждаше прекрасен и примамлив. Ноел остана права в коридора на вагона, за да не пропусне нищо от великолепното зрелище, което представляваха сините неспокойни вълни, слънчевият бряг и множеството хубави вили, закътани сред цветя, палми и кактуси.

Едно разочарование, обаче, очакваше сирачето в Ница. За да намери влака, на който да се качи, тя трябваше да отиде на друга гара. А когато отиде там, научи за най-голямо свое разочарование, че

влаковете не отиваха до Рокбилиер, където трябваше да слезе за Монжой.

— Няма нищо — отвърна спокойно чиновникът, — в такъв случай ще слезете на Везюби. Като пристигнете там, сигурно ще намерите кола да ви отведе по-нататък.

Съветът беше даден просто така, защото чиновникът не държеше сметка за часа на пристигането на влака.

Нощта се спуска бързо през февруари и когато Ноел пристигна на последната спирка, отдавна вече се бе стъмнило. Естествено, тази вечер тя не се решаваше да продължи пътя. И без това, в този час нямаше никакви коли за Рокбилиер.

Ноел бе принудена да отседне в хотел. И въпреки че взе най-скромната стая, една чиния супа и къс хляб, този разход я остави почти без средства.

Но каква изненада я очакваше при събуждането!

Досега Ноел бе видяла само голямото синьо море и слънчевите вили. Тъй като се бе ръководила при пътуването от точните нареждания на сестрата на настойника си, девойката нямаше ясна представа за мястото, където отива. Ето защо, когато стана рано сутринта и видя да се извисяват наоколо върховете на крайморските Алпи, а в тяхното подножие да блести и шуми пенливата река Вар, на чийто отсрещен бряг се издигаха, като старинни крепости, селата Бонсон и Жилет, девойката се запита внезапно в какъв нов и непознат край я бе отвела нейната съдба.

— Планина! — прошепна тя развълнувано. — Истинска планина!

Душата ѝ трептеше с искрено възхищение, но този нов свят, който се изправяше пред нея за пръв път, дълбоко я смути.

Стръмните склонове на планината, къщите, пръснати далеч една от друга и сякаш сгушени в скалите, тези непристъпни села, построени преди векове, за да се бранят срещу дивите орди, всичко това уплаши самотното момиче.

С треперещи устни, тя прошепна:

— Боже мой, какво ще правя така безпомощна сред тази необятна и дива местност!

Понеже искаше да има по-точна представа за мястото, където отива, влезе в един от селските магазини и си купи карта на целия

край. Няколко минути по-късно се настани пред една маса в първото кафене, което се изпречи насреща ѝ. Разгъна картата пред себе си и събра вежди от усилие и внимание. Започна да следи с пръст пътя, който я бе довел дотук, а после и този, който трябваше да поеме, за да стигне до Монжой!

Ноел отбелязваше всички завои на пътя, както и височините, издигащи се отстрани. Тъй като нейният път следваше долината на Везюби, девойката установи с облекчение, че той не беше стръмен.

— Все пак — заключи тя, — пътят продължава навътре! Значи Рокбилиер е в самото сърце на планината. Моят настойник можеше да ми го обясни.

Тя си помисли за пансиона, който бе напуснала само преди два дни и ѝ се стори, че беше отишла на другия край на света.

— Боже мой, колко е далече! Дали ще се върна някога в Париж? Тук ще бъда като на заточение.

Съвсем дребно и нищожно същество сред великолепната и величествена природа, пленница сред високите зидове на планината, Ноел вдигна глава към небето, по което плаваха свободно бели облаци. Стори ѝ се, че съзерцанието на небето я освобождава от неприятното чувство, което я бе обзело. Под хубавото небе на Прованс нейните тревоги сякаш изчезваха. Чудно успокоение я завладяваше!

— Все пак — реши тя смело, — нали и тук съм във Франция? Под същото небе, под същите звезди. Тогава?

Това съзерцание ѝ даваше сила да понесе приключението. Непознатият край започваше да ѝ става близък. Понеже целта ѝ беше Монжой, трябваше да тръгне на път и то храбро, без излишни съжаления!

* * *

Беше почти десет часа сутринта, когато дългият автобус, в който Ноел седеше, пристигна в Рокбилиер. Девойката остана сама край широкия път с двете кутии, поставени на земята до нея. Тя хвърли поглед наоколо. Видът на малкото селце със старите къщички с безцветни покриви, със стръмни и каменисти улички, не ѝ се видя враждебен. Обръч от планини със зелени склонове затваряше

хоризонта. По-нависоко се простираше селото Белведер с приветливите си къщички и с малката си черквица. Изобщо, местността беше приятна и приветлива.

Тъй като не знаеше накъде да тръгне, девойката попита един минавач къде се намира Монжой. Мъжът, земеделски работник, се спря и ѝ показа един от най-високите върхове над долината.

— Ето, там е Монжой.

За миг тя погледна, без да разбира, към тъмното възвишение, увенчано със сняг, което човекът ѝ сочеше. После, като разбра, че имаше недоразумение, тя настоя:

— Говоря за имението, което принадлежи на г-н Ле Кермьор. И то се нарича Монжой.

Човекът се замисли:

— Не зная, не си спомням. Освен ако не е онази голяма постройка, която се издига от другата страна на Гордоласк, към Тре Кру.

Той млъкна, после подсвирна и добави:

— Ако е тази къща, тя е много далеч оттук.

— От коя страна?

— Там, към височините, съвсем в планината.

Девойката проследи с поглед посоката, която сочеше ръката на човека.

— От Сен Рок къщата се вижда като от птичи поглед. За да отидете дотам, трябва да минете през Плане и Сен Жан. Не, оттук, виждате ли?

— Наистина! — промълви Ноел, объркана от толкова непознати имена и места.

— Все пак, вие трябва да проверите, дали не съм се излъгал. Чакайте, ето раздавача, той ще ви осведоми по-добре от мен.

След като новодошлият също бе разпитан и той потвърди, че Монжой е разположен на другия бряг на Гордоласк, в скалите на Траверс.

Смеейки се, той забеляза:

— Човек трябва изобщо да не се плаши от самотата, за да отиде да живее толкова далеч от всяко селище! Около Монжой е просто като пустиня. Най-близката къща е разположена на два часа път.

И понеже девойката го слушаше смаяна, той продължи, щастлив, че може да побъбри:

— Моят баща познава тази местност от младини. Тогава е била само скали, между които са се издигали съборени зидове, останали уж от времето на римляните. Може би са останали от някое укрепление или нещо подобно. Но ето че преди години един богат чудак дошъл в този край. Той закупил цялото плато и използвал камъните, за да издигне огромни постройките. По едно време имал към тридесет прислужника и триста глави добитък, там горе! Имението е внушително: една голяма сграда и наоколо още много други. Всичко това, разположено накрая на плодородно и потънало в зеленина плато. Оттам се разкрива прекрасна гледка към долината, откъдето се виждат тридесет селища, кацнали по брега на Везюби и на Гордоласк. Изобщо, едва ли има по-добре разположено място от това, то е единствено по рода си. Само човек да стигне дотам! Защото пътят е много лош, почти трябва да се катериш. Дяволска работа, с една дума!

Той се изсмия високо, земеделецът също го последва.

Но малкото личице на Ноел не се проясни. От няколко минути дори изражението ѝ стана печално и тревожно.

— Но аз никога няма да мога да отида пеш толкова далеч при това с вързопи.

— Чакат ли ви там?

— Да.

— Тогава г-н Ле Кермьор можеше да изпрати колата си да ви посрещне. Преди възвишението на Траверс той е построил голям гараж, където се намират няколко коли. Той има също и малка въздушна железница, която значително скъсява пътя. Спокойно можеха да ги поставят на ваше разположение.

— Г-н Ле Кермьор не беше точно уведомен за деня, в който щях да пристигна.

— Не сте постъпила много разумно.

— Сега е вече твърде късно, а така бих искала да пристигна преди настъпването на нощта! Как да отида дотам?

— Трябва да намерите кола, която да ви изкачи до Сен Рок. След това вече не може да се излъжете, оттам постройките на Монжой се виждат отвсякъде.

— Но къде да намеря тази кола? И после — призна тя печално, — ако превозът струва много скъпо, аз не бих могла да платя.

Девојката мислеше за разноските в хотела, за сумата, поискана от шофьора на автобуса, за да я доведе дотук и сърцето ѝ се сви тревожно при мисълта за нови разходи, които сигурно щяха да погълнат и последните ѝ пари.

— Слушайте, моя малка — каза раздавачът любезно, — ако искате да ме придружите, можем да си поприказваме по пътя. Аз отивам в пощата, но ще мина край хотела за туристи и бих могъл да попитам, дали някой от гостите не желае да се изкачи до Белведер. Ако има такъв, ще се възползувате от неговата кола. Не виждам нищо по-добро, което бих могъл да ви посъветвам.

— На драго сърце ще послушам съветите ви, господине. За мен най-важно е да пристигна в Монжой час по-скоро.

Страховете ѝ от враждебната планина се пробудиха отново. През февруари дните бяха къси и студени. Дали щеше да успее да стигне в имението, преди да се е стъмнило?

Благодарение на услужливия раздавач, Ноел се възползува от колата на един търговски пътник, който отиваше в желаната посока.

Селото Сен Рок, което ѝ посочиха на склона на един хълм ѝ се видя доста близо. Но скоро Ноел започна да се отчайва от пътя, който непрекъснато криволичеше и се изкачваше към върховете. Той заобикаляше много, за да може да преодолее стръмнината.

За първи път девојката виждаше какво представлява в действителност планината. Разстоянията изглеждаха кратки, но не се изминаваха леко и бързо, както неопитният смяташе. И когато нейният спътник ѝ посочи от другата страна на долината зидовете на Монжой, тя не се зарадва, че се намира близо до целта, която изглеждаше почти въображаема.

— За да ви бъда полезен, ще започна моята обиколка от края на областта. Ще ви оставя в самото подножие на пътя, който води към Монжой.

Тя благодари с цялата признателност, която имаше в сърцето ѝ. Пое сама по каменистата и обрасла пътека, която се изкачваше по стръмния склон. Вървеше смело и бодро, защото я окриляше мисълта, че вече е близо до целта и до края на пътешествието си.

След един час път тя, като че ли не бе напреднала много. Когато някое място беше открито, за да може да вижда околността, имаше чувството, че съвсем наблизко, в краката ѝ, се намираха Сен Рок и Рокбилиер, а високо и много далеч, спяха постройките на Монжой, под синьото небе, затворено от снежни върхове.

След като вървя още един час, тя се почувствува страшно уморена. Ходеше вече бавно, с натежали крака, почти при всяка стъпка се препъваше в камъните по пътеката. Тежките вързопи просто откъсваха ръцете ѝ. На няколко пъти девойката падна и всеки път се питаше с ужас, дали ще има сили да стане и да продължи безконечното изкачване. Тя смяташе, че е здрава и издръжлива, но ето сега се уверяваше, че не можеше да ходи. Затвореният живот в пансиона я бе лишил от всяка издръжливост.

Все пак, колкото и да е дълъг един път, в края на краищата, винаги стига до целта, само ако по него се върви упорито.

Най-после, след около три часа, Ноел видя внезапно да проблясва светлина между високите оголени дървета. Скоро се озова на платото, където хладният и бистър въздух я освежи веднага. Дебелите и сиви каменни зидове на Монжой се издигаха високо в облаците.

Ноел въздъхна с огромно облекчение. Тя бе пристигнала! Краката ѝ бяха толкова уморени, че приседна за малко, за да си поеме дъх. След като се посъвзе, девойката помисли, че трябва да се представи във възможно най-благоприятен вид. Тя пооправи лицето си, среса косите си, изтупа с ръце прашните си дрехи. После, с разтуптяно сърце, въпреки че се стараяше да победи вълнението си, Ноел тръгна към главната постройка, но краката ѝ бяха толкова уморени, че почти залиташе.

Някаква стара жена я съпроводи до една стая, чиято врата отвори, като съобщи:

— Господине, една дама ви търси.

В здрача на този късен зимен следобед, Ноел видя един мъж между тридесет и тридесет и пет години. Той вдигна очи от книгата, която прелистваше и изгледа новодошлата.

— Господин Ле Кермьор? — запита момичето плахо.

— Аз съм, госпожице. Какво обичате?

Без да каже нито дума, тя му подаде писмото. Изненадан, мъжът го пое и го прочете. Дълбоко учудване се разля по лицето му. После Ноел забеляза как веждите на мъжа се свиха и това я разтревожи.

— Но това е недомислие! Аз искам секретар, определих точно за каква работа, обясних къде се намира имението и ето че ми изпращат жена и то съвсем младо момиче! Но какво да правя с вас, клето дете?

— Аз мога да работя същата работа, която би работил всеки друг секретар.

— Под моя покрив няма място за секретарка на вашата възраст! Не, би било много смешно и съжалявам, че трябва да ви разочаровам, но ми е напълно невъзможно да ви приема.

— О! — промълви Ноел и изведнаж ѝ се стори, че всички предмети започват да се въртят наоколо. — Нима... нима това означава, че вие ме отправяте?

— Но аз не мога да ви задържа, госпожице.

— Аз дойдох, защото вие търсехте човек за секретарска служба, господине.

— Безспорно, но вие не отговаряте на моите изисквания.

— Но аз имам диплома, взела съм зрелостния си изпит, говоря английски.

— Може да знаете и китайски, но отговорът ми пак ще бъде същият. Не искам жена в моя дом. Това условие е изрично и няма да търпя никакви изключения.

Девојката сведе глава, отчаяна от своя неуспех, от умората си, от оказания ѝ прием. Всичко играеше пред очите ѝ. Стори ѝ се, че ще изгуби съзнание в тази стая, в краката на този безмилостен човек.

Тя опря гръб на стената и остана права със затворени очи. Беше толкова бледа, че можеше да трогне дори и най-коравите сърца.

Но мъжът не ѝ обръщаше вече никакво внимание. Той бе свел отново глава над книгата си и сякаш напълно бе забравил за присъствието ѝ. Все пак, понеже тя не се помръдваше, той протегна ръка и натисна електрическото копче. Щом прислужницата се появи, заповяда:

— Отведете госпожицата.

Ноел не се поколеба да моли. Тя протегна ръце към мъжа, но той не я погледна и тогава тя разбра, че всяко настояване ще бъде напразно.

Почти залитайки, тя последва, без да мисли, жената, която я извеждаше навън. Когато девойката, с вързоп в ръце, се намери отново в края на пътеката, силите ѝ я напуснаха изведнаж и тя се отпусна на земята, смазана от умора и разочарование. Няколко сълзи облекчиха нервното ѝ напрежение. Скоро тя седна и като обхвана главата си с ръце, опита се да размисли върху своето положение. В Монжой ѝ беше забранено да се върне, а всяко друго селище се намираше толкова далеч. Тя нямаше физическа възможност да стигне до там и да се приюти през нощта. Какво щеше да прави тя в Белведер или в Рокбилиер? Излишно беше да отваря портмонето си и да поглежда вътре, когато и без това знаеше, че няма достатъчно пари, за да плати нощуването си. От друга страна, настойникът ѝ изрично бе забранил да се връща при него. Но дори той да ѝ окажеше една последна помощ, тя щеше да дойде твърде късно, както и помощта на сестрите от пансиона, към които можеше да се обърне.

Тя имаше нужда от незабавна подкрепа и съдействие, но сред тази дива природа, в този късен час и в това студено време не виждаше на каква помощ може да се надява.

Освен замъка, наоколо нямаше никакъв друг подслон. Клето, безпомощно същество, тя се бе подчинила и бе тръгнала на път, прекланяйки се пред чуждата воля. Целта ѝ беше да отиде при г-н Кермьор и наистина, тя бе успяла да му се представи. Но сега, къде щеше да отиде тя? Накъде да тръгне? Не виждаше къде другаде може да отиде.

През този час в горите вече цареше пълен мрак. Очертанието на пътеката, започваше да се губи от погледа. Със стръмните си наклони, скали и пропасти планината придобиваше неочаквано опасен вид. Нямаше да мине много време и мракът щеше да обгърне плътно всичко.

Ужасен страх обзе Ноел. Как щеше да прекара нощта на открито, загубена в тази непозната местност? Потръпвайки, тя преплете ръце върху гърдите си в несъзнателно движение на самозащита. Стана и хвърли поглед наоколо си. Въпреки че краката ѝ се бяха вкочанили и я боляха, девойката остави вързоп на земята и тръгна край каменния зид, който обграждаше от тази страна огромното имение. Лаят на кучетата издаде чуждото присъствие в това пусто място. Боже мой,

нямаше ли да се намери в това голямо имение едно човешко същество, което да се умилюсти и да я спаси от мрака?

Никога досега Ноел не бе страдала толкова много от това, че е съвсем сама в света. Със сълзи в очите, тя помисли за майка си, чиито ласки никога не бе познала. Боже мой, дори и мъртва, нима тя щеше да я изостави в този тежък миг? Дали отнякъде нямаше да се зададе неочаквана помощ?

В двора зад къщата, Ноел видя някакъв навес, пълен със слама. Тя реши, че когато се спусне напълно мрак, може би, ще може да се промъкне незабелязано, да прехвърли зида и да се сгуши в сламата, където щеше да прекара поне на топло, ако не на спокойствие, защото тъмнината ѝ вдъхваше необясним страх.

Тя разгледа добре мястото, за да не го забрави, после се върна там, където бе оставила вързопа си и седна. Сега вече не се чувствуваше толкова обезсърчена. Нямаше сигурно убежище, но все пак щеше да прекара нощта на топло.

Един къс хляб беше всичко, което тя имаше за вечеря. Девојката на драго сърце би изяла три пъти повече, но нямаше какво да се прави. След като изяде хляба, Ноел започна да събира усърдно и трохите, изпадали върху коленете ѝ. Тъкмо в този миг в здрача пред нея се очерта някаква женска фигура.

— Господарят ме изпрати да ви потърся. Той каза, че не можете да прекарате тук на открито цялата нощ. Ще спите в Монжой.

Девојката последва на драго сърце жената. За миг изпита успокоение и облекчение, но не си правеше никакви илюзии. Знаеше, че на другия ден пред нея щяха отново да изникнат същите проблеми и препятствия. Поне засега, в замаяната ѝ от умора и мъка глава, една мисъл взимаше връх над всички други и я потапяше в блаженство: тя имаше убежище, щеше да спи в легло, под сигурен покрив при почтени хора, защитена от опасностите на тайнствената планина.

* * *

Старата жена я отведе в кухнята.

— Ето, стоплете се. Ще ви дам да ядете още сега. Уморена ли сте?

— Много. За пръв път вървя толкова дълго и подобно изпитание не е леко, когато човек не е свикнал.

— Да, пътеката е стръмна, но пък другият път е много дълъг.

— Има ли и друг път?

— Да, по него минават мулетата, когато слизат надолу към долината.

— А когато вие самата желаете да отидете в Рокбилиер, откъде минавате?

— Пеша по пътеката или на гърба на някое муле по втория път. Не обичам въздушната железница.

Ноел поклати бавно глава.

— Слизането до долината е истинско пътешествие — забелязатя.

— Да, когато човек идва случайно тук. Но един от нашите хора всяка сутрин слиза долу с две мулета за продукти. Следобед се връща горе, за да донесе пощата, вестниците и покупки. И той не мисли, че прави някакво особено пътешествие, защото е свикнал.

— А господарите? — запита девойката.

— Какви господари? — запита рязко жената и престана да се върти около печката.

— Господин Ле Кермьор и неговото семейство?

Старата жена изгледа новодошлата с подозрение, а после отвърна доста сухо:

— Той няма семейство. Господинът живее сам в Монжой.

— Съвсем сам? — възкликна девойката с изненада.

— Да, съвсем сам — отвърна прислужницата. — И не виждам какво чудно има в това!

Нейният намръщен вид накара Ноел да бъде много по-сдържана и предпазлива.

— Разбира се — отвърна тя смирено. — Аз се учудвам просто така. Струваше ми се, че една толкова голяма къща трябва да има много обитатели.

— Това не е задължително. По-приятно е за един човек, който обича удобствата, да живее сам в една просторна къща, отколкото многобройно семейство да живее спокойно в една стая.

— Несъмнено това е така! — съгласи се младото момиче, на което последните думи се сториха убедителни.

Старата жена се върна отново при тенджерите си и остави Ноел да дреме край огъня.

Сега девойката реши, че е разбрала причината за отказа на г-н Ле Кермьор да я приеме на работа. Този мъж, вероятно мизантроп, обичаше да живее в самота. Той бе избрал това имение, защото се намираше далеч от всички селища, загубено сред величествената планина. Заради вкусовете, навиците или заради някоя голяма скръб, господарят на замъка избягваше всякакво съседство. Може би, дори тази стара прислужница беше единствената жена, която живееше в Монжой. За миг Ноел изпита изкушението да запита прислужничката дали е така, но като си припомни странния поглед, който старата жена ѝ бе отправила преди малко, предпочете да мълчи. И добре, че постъпи така, защото през цялата вечер прислужничката не отвори повече уста, освен, за да подкани девойката да яде, а после да върви да си легне.

Ноел забеляза, че я оставиха да яде сама и преди другите, като натрапница, от чието любопитство и въпроси се страхуват и гледат да избягнат. Щом тя привърши вечерята си, която се състоеше от зеленчуци и сирене, посочиха ѝ определената за нея стая. Девойката не можа да види никой друг от обитателите на Монжой.

Младото момиче беше толкова уморено, че не беше в състояние да отдава значение на подобни подробности. Напротив, на нея ѝ беше много приятно, че може да се оттегли толкова скоро и да остане сама. И когато вратата на стаята се затвори след нея, пътничката отправи към небето благодарен поглед, за това че имаше щастието да спи под сигурен покрив.

Само преди минути мислеше, че ще прекара цялата нощ на открито. Струваше ѝ се, че никога не бе спала в по-удобно легло от това, в което спа тази нощ. Изпита истинска наслада, когато се изтегна на мекото легло върху снежнобелите и уханни завивки и постави глава на меката, пухена възглавница.

Тя заспа с дълбокия и тежък сън на съсипано от умора животно. И Ноел спа толкова до късно, че се пробуди доста след съмване. Краката я боляха, но затова пък цялото ѝ тяло беше отпочинало.

Девойката стана бързо, изми се, облече се, оправи леглото и напусна стаята със съжаление. Не знаеше дали трябва да слезе с вързопата си или да чака да я подканят да напусне къщата.

Навън небето беше сиво и ситен, леден дъжд валеше непрестанно. Нима самотният господар на Монжой щеше да има смелост да изпъди вън от къщата си под дъжда клетата птичка, която бе приютил под покрива си през нощта?

В голямата кухня, блеснала с чисти бели плочки и лъснати медни дръжки, Ноел намери отново старата жена. Щом Ноел влезе, прислужничката вдигна глава и погледна към стария часовник.

— Спахте доста дълго и сигурно вече сте си починала добре.

— Да, госпожо — отвърна тихо девойката и сърцето ѝ се сви, защото вече очакваше, че ще бъде подканена да си върви.

— Яжте. Ето, тук ви чака чаша кафе.

Това беше казано без любезност, но с известна благосклонност.

— О! Благодаря, госпожо, вие сте добра и аз просто не зная как да ви благодаря.

— Не ми дължите никаква благодарност, защото тук нарежда господарят. Без него аз не бих могла да направя нищо за вас.

С кротко поклатане на главата Ноел показва, че разбира положението. После тя седна на масата пред голямата чаша кафе и започна да яде, потънала в мислите си.

Тя мислеше за властния мъж, от когото зависеше съдбата ѝ. Трябваше ли да отиде да благодари и на него? Безспорно, щом единствено на него дължеше спокойната нощ, която бе прекарала и питателната вечеря и закуска, с които се бе подкрепила.

Без да бърза, Ноел довърши закуската си, като мислеше с тревога за момента, в който трябваше да направи благодарственото посещение, преди да тръгне най-после по обратния път. Нейните тъжни очи, се отправиха към прозореца и разгледаха печалния зимен пейзаж със сивото, потискащо небе, което сякаш плачеше.

— Трябва да е студено навън — прошепна тя.

— Много студено. Горе, по-нависоко, този дъжд сигурно се е превърнал в сняг. Утре Монжой ще бъде цял побелял.

Девойката въздъхна. За нея лошото време идваше двадесет и четири часа по-късно. Тя пресмяташе, че ако снегът беше паднал през нощта и беше покрил земята с дебела покривка, тя сигурно нямаше да може да напусне Монжой и тогава щеше да остане, въпреки волята на господаря.

Но нямаше какво да се прави. Ноел не можеше да продължава повече закуската си. Тя стана.

— Трябва да отида да благодаря на г-н Ле Кермьор — каза тя свенливо. — Дали бихте искала да го предупредите?

— Достатъчно е да почукате на вратата на неговата стая — отвърна жената, като повдигаше рамене. — Тук всичко става много по-просто. Не са нужни прислужнички, за да предизвестяват за всяко посещение.

Няколко минути по-късно Ноел се озова пред г-н Ле Кермьор.

Той изгледа продължително посетителката.

— Значи, вие сте дошла тук чак от Париж, само за да постъпите на работа при мен?

— Да, господине.

— А какво правихте в Париж?

— Не съм работила досега. Напуснах пансиона преди четири дни.

— И вашите родители са ви изпратили толкова далеч?

— Аз съм сираче, моят настойник ме изпрати тук.

— Свикнала ли сте да пътувате?

— О, не! Това е първото ми пътуване. Ето вече единадесет години откакто живея в пансиона почти без да го напускам.

Той се учуди:

— И нима сте заминала, без да знаете къде отивате и без да бъдете сигурна, че ще постъпите на работа?

— Така ми заповядаха, господине.

— И вие сте се подчинила така естествено?

— Трябваше! Когато човек е без семейство и без средства, не му остава друго, освен да се подчинява.

Той повдигна рамене, раздразнен от нейната прекалена примиреност.

— А сега къде ще отидете? Какво ще правите?

Тя сведе смирено глава.

— Не зная, господине.

Тежка сълза се търкулна по бледата ѝ страна. Цялата мъка, която притискаше душата ѝ от сутринта, бе преляла изведнаж в едно дълбоко ридание, което не бе съумяла да сподави навреме.

Мъжът вдигна нетърпеливо ръка и протестира:

— Хайде, хайде, не плачете. В този случай сълзите няма да служат за нищо. По-добре ми разкажете всичко подробно. Имате ли пари?

— Пари? — повтори тя, сякаш не разбираше.

— Е, да.

— Само още няколко франка.

Той се отдръпна недоверчиво назад.

— Нима е възможно да ви изпратят на другия край на Франция, без да ви дадат средствата, необходими за из път?

— Аз плацах във влака, в хотела, в автобуса. Разбрах, че на път парите бързо изчезват.

— Хайде, разкажете ми всичко за вас — каза мъжът. — Най-напред, защо напуснахте пансиона?

Ноел беше срамежлива, но разбираше, че дължи обяснение на този човек, в чийто дом се бе опитала да се настани и който ѝ бе дал убежище под своя покрив за една нощ. Тя му разказа всичко, като не скри нито своите надежди, нито страховете си.

Мъжът я слушаше разсеяно, сякаш цялата тази работа не го интересува. При все това, когато девойката млъкна, той остана замислен известно време, а после прошепна:

— Каква история! Каква история! Човек просто едва може да го допусне!

Младият мъж стана и започна да крачи неспокойно из просторната и топла стая. Една мисъл не го оставяше на спокойствие.

— Защо ми трябваше да ви разпитвам! — промълви той, ядосан от така неочаквано стоварилата се върху раменете му отговорност.

С ръце в джобовете, той се спря за миг пред прозореца и погледна несъзнателно към полето, което се простираше пред него чак до границите на хоризонта.

— И какво отвратително време, когато човек не може да изгони навън дори и куче! — процеди той с гняв.

Внезапно се обърна към Ноел и каза рязко:

— Друг път, госпожице, трябва да се осведомявате и да пишете! Трябваше по-напред да разберете какви са моите намерения. Не, наистина, тази история е просто необикновена! Нима е възможно да съществуват хора с такава самоувереност?

Грубостта на неговия тон накара девойката да потрепери.

— Не знаех — промълви тя. — Откъде можех да знам, че моят настойник не ви познава?

В този миг се разнесе нещо като изсвирване. Звукът беше особен и не можеше да се разбере дали е близък или далечен. Беше слаб и сякаш заглушен.

Ноел нямаше време да се пита откъде идва този чудноват шум. Тя видя г-н Ле Кермьор да се спуска към единия край на стената. Пръстите му опипаха тапета и вероятно натиснаха някакво невидимо копче, защото се чу щракане на пружина и тутакси се отвори вратата на едно малко шкафче, вградено в стената. Ноел видя как младият мъж взема една тръба, която висеше в дъното на това шкафче и я поднася последователно ту към устата, ту към ухото си.

Въпреки, че за пръв път виждаше подобно нещо, Ноел разбра, че това е акустична тръба. Заинтересувана от тази новост, тя слушаше неволно това, което казваше домакина.

— Това не е разумно. Да, да, разбирам много добре, но това ще доведе след себе си много усложнения и неприятности... Е, да, да, добре!

След като затвори малката вратичка и се обърна към посетителката, той каза:

— Имам важна работа. Налага ми се да свърша веднага с вас, госпожице. Значи, вие ми казахте, че имате образование?

— Да, господине, ето дипломите ми.

— Добре, добре! Слушайте тогава. Днес вие не можете да тръгнете сама из планината, тъй като прогизналата почва ще направи слизането ви невъзможно. По-късно ще видим дали ще може да останете. Засега ще ви намеря някакво занимание тук.

— О! Какво щастие! — възкликна тя и лицето ѝ просия веднага. — Как да ви благодаря, господине!

— Като зачитате, колкото е възможно повече, моята независимост и желанието ми за самота.

— Няма да ви безпокоя, господине — обеща тя с такава кротка усмивка, че можеше да трогне и най-коравосърдечния човек. Но лицето на младия мъж остана ледено.

— В Монжой — каза той — има библиотека с повече от десет хиляди тома, събрана от моя предшественик. Аз познавам само една част от нея. Вие ще съставите списък на книгите по дати и автори и то

по такъв начин, че при нужда човек да може да намери веднага търсената книга. Ще успеете ли да направите това?

— О! Да, господине. През последните месеци в пансиона аз се занимавах с библиотеката. Смятам, че ще мога да ви бъда полезна за тази работа.

— Много добре! Тогава ще можете да работите сама, без да има нужда аз да се занимавам с вас. Това е най-важното!

Понеже тя стоеше и чакаше други нареждания, той я освободи доста рязко.

— Вървете при Норина. Тя ще ви покаже библиотеката и ще ви даде всичко необходимо за писане.

Ноел напусна стаята с пламнали страни. Чувствуваше се неизказано весела и окрилена. Нямахте да се върне назад. Оставаше в Монжой, където бе тръгнала. За нея съществуваше вече надеждата, че ще може да си припечелва хляба, че ще има покрив, където да се приюти за през нощта, маса, на която я чака вкусно ядене, убежище срещу неизвестността. С една дума, сигурност в живота.

Небето се бе вслушало в нейната молба. То като че бе я покровителствувало и напътствувало стъпките ѝ, въпреки всички трудности, срещнати по пътя.

* * *

— Значи вие успяхте и сега сте приета в Монжой?

Ноел вдигна замечтаните си очи към старата жена, която бе ѝ задала този въпрос.

— Дойдох тук, за да работя, госпожо. Бяха ми казали, че тук ме очаква секретарско място.

— Все пак, ако зависеше само от желанието на г-н Ив, вие положително нямаше да останете в замъка.

— Госпожо, ако вие сте се намесила в моя полза, то тогава аз съм ви много благодарна — каза горещо момичето.

— Аз, аз... — промърмори сърдито старата жена — не виждам защо ще съм аз!

Но щом забеляза, че младото момиче я гледа с почуда, тя добави бързо:

— Но в края на краищата, разбирам! Времето беше и все още е толкова лошо и човек не би се решил да изгони навън дори и кучето си. Господин Ив е имал предвид това обстоятелство. А за вас най-важното е, че оставате, нали?

Печална усмивка се изписа върху устните на Ноел.

— Струва ми се, че не съм много желана тук — промълви тя тъжно. — И все пак, аз съм пропита от добро желание и чудесни намерения и не искам нищо друго, освен да бъде полезна.

Този разговор се води между двете жени първата вечер в малката столова до кухнята, където Ноел щеше да се храни занапред.

От сутринта тя беше приета в Монжой, вече бе посетила библиотеката и си бе съставила един малък план за работа.

Докато я обслужваше и приготвяше вечерята на господаря, който се хранеше по-късно, жената разпитваше момичето. Като повечето стари жени от провинцията, Норина беше подозрителна и недоверчива. Това младо момиче, паднало така неочаквано от небето, не ѝ вдъхваше никакво доверие. Придавайки си съвсем невинен вид, старата прислужница задаваше на девойката безброй много въпроси относно миналото и плановете ѝ за бъдеще.

Ноел, простодушна и доверчива, разказваше всичко най-откровено.

Тя описа живота си в пансиона, страха от утрешния ден, тревогата, когато настойникът ѝ бе наредил да замине и дългото пътуване, по време на което всичко ѝ се бе струвало непознато и враждебно. Но сега тя беше тук и не искаше нищо друго, освен да бъде полезна и най-после да намери убежище и спокойствие.

— Значи, видяхте вече библиотеката?

— Да, тя е огромна! В пансиона беше внушителна, но тази тук я надминава. И колко много, колко хубави книги! Щастлива съм при мисълта, че всички те ще минат през ръцете ми.

— Изглежда, че вие ще ги подреждате, нали?

— Да, това е огромна работа и колкото и да съм старателна, тя едва ли ще може да се свърши за по-малко от няколко месеца.

— Нещо, което на вас не ви е неприятно.

— Безспорно, защото все се надявам, че г-н Ле Кермьор няма да ме отпрати преди работата да бъде приключена.

— Все пак, не трябва много да разчитате на това и да протакате!

Облак забули милото лице на момичето.

— Но аз не смятам да пиляя времето си напразно, госпожо — протестира Ноел. — Работата е действително много. Ще трябва да преглеждам и класирам книгите, преди да ги запиша в каталога и да ги наредя. При това, няма да мога да поставя книгите по местата им, без да залепя скъсаното и без да почистя основно всички полици.

— Естествено, всичко това трябва да се направи — съгласи се прислужницата и изгледа девойката с малко повече снизхождение, след като тя бе казала, че наистина смята да работи най-добросъвестно.

За миг тя се спря и я измери с поглед от главата до петите.

Ноел беше висока, но слаба. Продължителният затворен живот не бе спрял растежа ѝ, но бе попречил на цветущото ѝ развитие. Лицето и устните ѝ бяха бледи, тъмни кръгове очертаваха големите ѝ очи. Целият ѝ вид говореше повече за липса на въздух и физически упражнения, отколкото за слабост.

Норина — умалително от Онорина — беше бретонка и като повечето жени от своя край, имаше златно сърце под намръщения си вид. Сините ѝ очи, които имаха метален блясък, се спряха на тъмнокосата главица, наведена над почти празната чиния. И поддавайки се на един внезапен порив, старата жена взе от чинията на господаря един чудесен и доста голям къс ростбиф и го постави в чинията на момичето.

— О, госпожо — промълви Ноел и се изчерви силно. Тази постъпка я развълнува много.

Имаше години, откакто момичето не бе виждало в чинията си толкова голямо парче месо.

— За да може да се работи добре, трябва и да се яде добре — отвърна старицата със строгия си глас и пак отиде да се навърта около тенджерите.

— Но, ако ям толкова много, г-н Ле Кермьор ще помисли, че му струвам твърде скъпо — забеляза Ноел.

— О! Само това оставаше! В Монжой да започнат да се вглеждат кой колко яде! Достатъчно е, че човек не може да се откъсне от това проклето и усамотено плато, пък трябва и да му липсва това или онова!

— Струва ми се, че тук се живее щастливо — заяви Ноел, която започваше да вижда всичко прекрасно, откакто беше сигурна, че щеше

да остане за по-дълго под този сигурен покрив.

— Все пак, доколкото разбрах снощи, платото не ви се виждаше особено гостоприемно и приветливо.

— Да, вярно — призна момичето усмихнато. — Да спя на открито сред подобна местност не ме привличаше ни най-малко. Но да живея тук в топла къща, защитена от опасностите, да се посветя на работа, която ми е приятна и да спя в чисто легло, струва ми се, че човек не може да желае нищо по-добро от това.

— Чудесно ще бъде, ако след няколко месеца не промените мнението си.

— Защо да го променя?

— На вашата възраст обществото и промените привличат. Младите винаги си представят, че другаде ще бъдат по-добре!

Девојката обгърна с доволен поглед малката топла стая, наредена приятно и уютно; голямата библиотека също ѝ харесваше. Тя поклати глава и потвърди с искрена убедителност:

— Е, добре, аз пък мисля, че тук винаги ще ми бъде приятно. И ако един ден трябва да напусна Монжой, сигурно ще ми бъде много мъчно.

От този миг за Ноел започна един така спокоен живот, какъвто никога не бе си представяла, че може да вкуси. В голямата тиха къща девойката се радваше на истинска свобода. Изобщо с нея никой не се занимаваше. Тя прекарваше по цели дни без дори да зърне господаря на замъка. Изглежда, че повече време той прекарваше затворен в своя кабинет. Когато някоя случайна среща ги изправеше един срещу друг младият мъж се задоволяваше да поздрави съвсем сдържано с едно „Добър ден, госпожице“, което звучеше доста студено и пресичаше всяка размяна на повече думи.

Нарежданията ѝ се предаваха писмено, върху един бележник, който ѝ донасяше Норина и върху който господарят записваше своите забележки. Тя трябваше да отговаря по същия начин и понеже винаги се страхуваше, че г-н Ле Кермьор може да промени мнението си и да я отпрати от Монжой, избягваше да му досажда с въпроси или забележки, които биха го отегчили.

Тя беше много щастлива, когато един ден прочете в бележника неоспоримото одобрение на г-н Ле Кермьор:

„Доволен съм от вашата работа. Можете да продължите класирането на книгите по реда, по който сте започнала.“

Обикновено Ноел се задоволяваше да одобрява всичко, което казваше господарят, без никога да си позволява дори и най-малка забележка. Но този път тя беше толкова доволна от похвалата, че се осмели да напише: „Благодаря, господине“ и да се подпише.

Освен тогава, когато отиваше да се храни сама в малката столова, Ноел прекарваше цялото си време в библиотеката, където влагаше всичките си познания и цялото си желание. Тази огромна стая, облицована и постлана с дъб, чак до тавана с полици от същото дърво, бе станала особено близка и обична на младото момиче. Ноел бършеше, лъскаше, пишеше, ту кацнала с кърпа в ръка на горния край на високата стълба, ту седнала пред голямата квадратна маса и разтворила безкрайните списъци. Самотното момиче се чувствуваше в уютна обстановка. Убеждението, че тук е на мястото си, повдигаше самочувствието ѝ.

И все пак, през дъждовните дни, когато мракът изпълзяваше из отдалечените и полутъмни ъгли на помещението, Ноел се чувствуваше някак изоставена в тази голяма стая, сред неизброимите томове книги. Девојката сама не можеше да разбере на какво се дължеше това чувство, защо трепваше при най-малкия шум и защо се плашеше така лесно. Впрочем, откакто работеше сама, въображението ѝ бе станало почти болезнено. Едно изпукване на мебелите, падане на книга, трепване на електрическата крушка, всичко ѝ правеше впечатление. Понякога ѝ се струваше, че усеща зад себе си нечие човешко присъствие. Обръщаше уплашено глава, търсеше с очи невидимото лице, чието дишане ѝ се струваше, че чува. И понеже голямата стая оставаше все така празна и запазваше същия вид на спокойно убежище, Ноел се усмихваше над напразния си страх и сама се упрекуваше.

Един ден, течение, дошло кой знае откъде, пръсна внезапно листовете на един ценен ръкопис и изпълни с ужас девојката. За миг тя остана трепереща, без да има сили дори да се помръдне.

Скоро, обаче, тя затвърди убеждението си, че страховете ѝ са оправдани. Тогава, когато смяташе, че е сама в библиотеката, някакво друго лице се навърташе наоколо. Този ден, тъкмо когато Ноел се бе покачила на най-горния край на стълбата, чу зад себе си силна кихавица. Това беше така неочаквано, че тя нададе вик на ужас и едва не падна от мястото си.

— О, как ме уплашихте, господине! — възкликна, като смяташе, че г-н Ле Кермьор е зад нея.

Но когато се обърна към тази страна, от която бе дошъл шумът, девојката широко отвори очи. Стаята беше празна. Ужасена, тя се вкопчи в медната пръчка, на която беше окачена стълбата и започна да се взира във всеки ъгъл на голямата стая, без да открие нещо.

И все пак, тя не сънуваше. Сигурна беше, че бе чула с ушите си звънкия шум на силна кихавица, която е невъзможно да се удържи.

— Кой е тук? — запита тя с треперещ глас.

И понеже никой не ѝ отговори, тя замоли:

— О, моля ви, не ме плашете! Някой току-що кихна тук.

Но същата потискаща тишина изпълваше стаята и тъмните ѝ ъгли.

Ноел бе свикнала да пали само лампите над тези полици, където работеше, така че цялата останала част на библиотеката тънеше в полумрак. Да слезе надолу по стълбата и с един скок да се спусне към електрическия ключ, за да го превърти бе за нея работа, която не трая повече от един миг. Изведнаж тридесетина лампи блеснаха из всички краища и заляха с обилна светлина голямата зала. С един поглед Ноел можа да установи, че наоколо нямаше никой. Вратата беше добре затворена, прозорците — също.

Момичето прокара ръка по челото си и изведнъж почувствува непоносимо, остро главоболие.

— Боже мой! Но аз не съм луда! Сигурна съм, че преди малко, зад гърба ми, някой кихна.

По-смела, откакто силното осветление заливаше просторната стая, Ноел направи една обиколка край стените, погледна под масите, взря се във всички ъгълчета.

— Явно е, няма никой! — въздъхна тя успокоена. — Но все пак, аз чух...

И понеже държеше на всяка цена да намери някакво обяснение на случилото се, девойката се опита да разсъждава спокойно. Във всеки случай, тя чувствуваше, че не трябва да намесва г-н Ле Кермьор в това произшествие. Кой знае дали неволно нямаше да създаде повод, от който той да се възползува, за да я отдалечи от Монжой. Този случай щеше да бъде удобен за него, за да ѝ припомни, че не жена, а мъж трябваше да вземе на работа, за да има спокойствие! Тя трябваше да съумее да се успокои сама, като намери някакво обяснение, което едновременно да разсее страха ѝ и да го оправдае.

— Понеже няма никой в тази стая, то аз съм се излъгала и сигурно шумът е дошъл отнякъде другаде.

След като стигна до това заключение, тя продължи:

— Щом съм се излъгала, трябва да е кихнал някой в една от съседните стаи.

При тази мисъл лицето на девойката изведнъж се проясни.

— Много просто! Тази голяма стая усилва значително звука. Дори когато ходя, моите стъпки отекват по-силно. Ето обяснението на моя страх: Някой се е намирал в една от съседните стаи или на погорния етаж и неговата кихавица е достигнала дотук, усилена през отвора на камината и през някоя цепнатина на стените или тавана.

Това обяснение на случилото се ѝ подеждствува добре.

— Човек не трябва да допуска да го завладее страхът, иначе е загубен!

Сега вече тя беше напълно спокойна. Все пак, понеже уплахата я бе разстроила, девойката не работи повече този ден.

Тя чувствуваше, че е безполезно, в нервното състояние, в което беше, да се излага на някое ново приключение, което можеше да я обезкуражи напълно. За да не остане сама дори и в своята стая, тя взе някаква бродерия и отиде в кухнята при Норина.

* * *

В бележника, където господарят на Монжой записваше своите нареждания до девойката, една сутрин се появи малка бележка, която направи Ноел необичайно весела и радостна.

„Шивачката ще бъде утре в Монжой. Ще останете с нея през цялото време, докато тя е тук. Можете да си изберете няколко рокли, както и бельо, което ви е нужно. В Монжой трябва да бъдете облечена добре.“

Кое младо момиче не би посрещнало с радост подобно съобщение!

За Ноел това внимание от страна на господаря струваше колкото всички възможни думи на благодарност и похвала.

— Господинът сигурно е доволен от мен! — обясни тя оживено на Норина. — Сега вече не мисля, че смята да ме освободи.

Старата жена изгледа скромната престилка на Ноел и поклати глава подигравателно:

— Не намирам, че г-н Ив ви е оказал някакво изключително благоволение. Не зная дали сте честолюбива или не, моя бедна госпожице, но смятам, че не е излишно да се облечете малко по-добре.

Девойката изгледа дрехите си невъзмутимо и поклати глава:

— Но дрехите ми не са лоши. Ето, вижте още не са закърпени дори. В пансиона, ако някое място се протрие, слагахме отгоре кръпка.

— Да, възможно е, но не е много красиво. Смятам, все пак, че ще предпочетете роклите, които ще имате възможност да изберете тук, пред мъдрата пестеливост на сестрите.

— О, сигурно! — отвърна весело Ноел. — Но ако г-н Ле Кермьор трябваше, както сестрите, да облича четиристотин сирачета, положително не би бил толкова щедър!

И двете жени се засмяха от сърце, като си представиха какво би представлявал Монжой, ако в него се заселеха толкова момичета.

Шивачката се стори на Ноел като истинска вълшебница, защото от няколко метра плат съумя да ѝ направи простички, но приятни и удобни рокли.

На девойката ѝ се струваше, че сънува. Толкова богатство за нея! Тя щеше да се преобрази като Пепеляшка с приказните си рокли. Нейното наивно възхищение ѝ спечели симпатията на шивачката. Тя ѝ обясни, че от десет години идва редовно четири пъти в годината в Монжой.

— Норина би искала да се съглася да идвам всеки месец, защото тук има доста поправки, но аз предпочитам тя да ми изпраща работата у дома. И без това не е леко да идвам всеки три месеца на заточение по тези непристъпни места!

— Но тук е толкова красиво!

— Хм, не отричам, че е красиво, въпреки, че вятърът брули прекалено платото. Но аз изобщо ненавиждам тази местност. Тукашните хора казват, че из този край бродели духове и било опасно да се скита нощем по тези места.

— Духове в Монжой! — протестира момичето. — Ето два месеца откакто съм тук и уверявам ви, че никакъв призрак...

Внезапно тя млъкна и потрепери при една тайна мисъл. Припомни си неочаквано произшествието в библиотеката.

— Вие виждала ли сте някога призрак в Монжой? — запита тя с неуверен глас шивачката.

— О! Аз? Не! Не съм виждала нищо! — увери я жената, като се прекръсти. — Бъдете сигурна, че ако тук ми се бе случила някоя неприятна среща, никакви преимущества и обещания не биха могли да ме накарат да се върна!

— Тогава кой ви е говорил за призраци?

— Младите планинци, които нощем са се губили към италианската граница. Има митничари, а също и контрабандисти. И едните, и другите твърдят, че по височините на Траверс, Льован и Монжой нощем броди едър, тъмен конник, който просто лети над пропастите.

— Тук никога не се е говорило за подобно нещо — отвърна Ноел смутена.

— Разбира се, по-добре е да не се говори за вълка!

— Но, има ли хора — настоя момичето, — които да са виждали този конник?

Жената вдигна рамене.

— Нали знаете как се разказват тези работи? Всички говорят! Всеки добавя по нещо към разказа на съседа, така че човек не знае на кое да вярва и на кое да не вярва. Все пак, сина на Бредини твърди, че веднъж се е озовал лице срещу лице с черния конник.

— Ах! И тогава? — запита Ноел, потръпваща.

— Той твърди, че под лунните лъчи конникът изглеждал черен от главата до петите. Като че бил загърнат в грамаден плащ, чиито краища плющели злокобно на вятъра. Той бил яхнал необичайно голям бял кон, който се носел из планината от скала на скала. Никога един необикновен кон не би могъл да направи това.

— Нищо лошо ли не се е случило на момъка след тази среща?

— Не, той успял благополучно да се прибере вкъщи, въпреки че това видение почти го накарало да изгуби ума и дума. Майка му ми каза, че той трябвало да остане цели два дни на легло, толкова бил съсипан от вълнение.

Девойката беше твърде разумна, за да може така изведнъж да допусне, че е възможно един призрак да се разхожда с кон на лунно осветление по острите върхове на планината.

— Не мислите ли, че вашият г-н Бредини е бил пийнал малко повече тази нощ?

Шивачката поклати глава и се усмихна:

— Естествено, може да се допусне и това. Но митничарят Пабло, който не пие никога, твърди, не често чувал конски копита да тропат по каменистата почва на алпийските хребети.

— Все пак — забеляза Ноел — ето един призрак, който възпира войнствения плам на контрабандистите и техните преследвачи. Не мислите ли, че той е бил създаден от едните, за да отстрани другите?

— Не се смейте, малка госпожице. Черният конник съществува. Твърде много хора говорят за него, за да бъде само слух. Ако чуете някога през нощта шум от лудешки конски бяг, ще признаете, че подобно препускане не може нито да се забрави, нито да се обърка с какъвто и да е друг шум.

— О! — възкликна весело Ноел. — Всъщност, едва ли е толкова страшен един призрак, който препуска безспирно. Ужасно би било да го видиш, че се спира и тръгва подире ти, за да ти говори. Но понеже досега не е правил нищо подобно, този призрак е по-скоро симпатичен!

Жената се прекръсти отново.

— Да не говорим повече за това, малка лудетино! Не се знае дали той не ви слуша сега, когато се шегувате така непочтително с неговата личност.

Девојката погледна неволно зад себе си. Но беше съвсем светло и в малката стая, където двете жени бърбеха, златните лъчи на слънцето проникваха във всяко кътче. Наистина, в този час никакъв страх не можеше да се породи във възбуденото ѝ въображение. Все пак, когато си легна, Ноел си припомни думите на шивачката и затова избягна да вдигне бялото перде на прозореца, за да погледне планината при лунно осветление, както правеше обикновено.

След като шивачката си отиде, всички нови рокли бяха наредени в гардероба на закачалки, освен една, която Ноел облече веднага, понеже много ѝ харесваше. Радостна и оживена, девојката отиде в библиотеката и се залови с любимата си работа. Освен няколко изскърцвания, които ѝ се стори, че чува и тихи, плъзгащи се стъпки, които сякаш се разнасяха зад самите книги, девојката не забеляза нищо особено и не изпита никакъв страх в тази стая.

Здравият ѝ разум и доброто възпитание, което бе получила, не ѝ позволяваха, въпреки известна наивност, да отдава значение на подобни невероятни неща. Напротив, струваше ѝ се много поестествено, когато някакъв шум я изненадаше или стряскаше, да потърси веднага разумно обяснение на случилото се.

Беше към края на май, дните вече бяха по-дълги и Ноел можеше да работи спокойно при широко отворени прозорци чак до свечеряване. Тя почти бе забравила приказките на шивачката, когато една нощ, след като не можа да заспи, стана, отвори прозореца и се облегна на перваза да съзерцава чудната гледка. Лунната светлина сякаш бе посребрила белите върхове на планината. Зрелището беше величествено и Ноел усети изцяло неговото ново обаяние.

Вятърът донасяше до нея уханието на цъфналите храсти около платото, полята блестяха от роса, а дивата мащерка пъплеше по краищата на пропастите и се спущаше в богати, уханни килими надолу към заспалата долина. Откъм планината се носеха множество неопределени шумове.

Ноел протегна с наслада ръце над главата си. Изпитваше истинско удоволствие от свежия нощен въздух. Но изведнъж, тя остана като закована на мястото си и очите ѝ се разшириха от ужас.

Долу, на обширната поляна, заляна от лунна светлина, една голяма сянка се отдалечаваше. Ноел, изумена, видя да се очертава грамадно, недействително животно, един почти чудовищен кон и не по-малко внушителен конник.

Всъщност, това беше сянка, образувана от тяло, намиращо се между лунните лъчи и поляната. Но тази сянка беше така странно разтегната, така особено очертана, че не можеше да бъде на две обикновени същества. Изведнъж Ноел си помисли, поразена:

— Черният конник!

Тя трябваше да избяга и да затвори прозореца, но краката ѝ оставаха като заковани за пода, докато ужасените ѝ очи не можеха да се откъснат от чудовищното видение.

Сянката, която бе останала за миг неподвижна, се раздвижи изведнъж и до слуха на Ноел достигна тайнствен шум. Чудноватият ездач, като че ли се наведе над коня и той веднага се изправи на задните си крака, така че сянката му се проточи до другия край на поляната. След това с един страхотен скок смразяващото видение изчезна и сякаш потъна вдън земя.

Ноел нададе вик на ужас, когато сянката се раздвижи. На девойката ѝ се стори, че със своя невероятен скок конникът ще се озове при нея. Лицето ѝ застина, а очите ѝ почти се изцъклиха от ужас. Отдръпна се назад полупримряла.

Когато няколко мига по-късно дойде на себе си и хвърли поглед към поляната, тя бе спокойна и тиха под ялната лунна светлина.

Все още изплашена до смърт, Ноел се запита дали не бе сънувала някакъв кошмарен сън. Но в далечината тя дочу шум от лудешко препускане, което отекваше глухо, като безспирно чукане. Все още се долавяше тропота на конски копита по търкалящите се камъни на стръмните пътеки. Ноел трябваше да признае, че случилото се беше действителност. Безспорно, бе изживяла тези незабравими мигове. Съвсем съсипана, тя се върна в леглото си. Главата я болеше, ушите ѝ бръмчаха, трепереше като трескава. Сега разбираше как синът на Бредини, без да е пил, можеше да се разболе от вълнение при страшната среща и да легне на легло.

* * *

Ноел се пробуди с тежко главоболие, но споменът за нощното изживяване бе почти избледнял. Сега, когато се бе събудила отново в своята светла и слънчева стая, тя не беше вече така сигурна, че не е сънувала чудноватото видение. Дали не бе се повлияла от приказките на шивачката. Тъкмо снощи бе говорила с Норина за нея по повод на работата за шев, която се изпращаше в Рокбилиер. Девојката отвори прозореца си и дълго се взира в тихата поляна.

— Да, струва ми се, че наистина видях, видях с очите си! Не беше сън!

Но все пак, у нея съществуваше известно съмнение. По пладне тя излезе навън и напразно търси около голямото жилище подозрителни следи от неимоверно големи копита. Следи не намери и затова си помисли:

— Вълшебните копита няма да оставят следи!

Дори това да беше мираж, изникнал пред сънените ѝ очи, някаква измислица на преуморения ѝ мозък или действително някой призрак скитник, в случилото се имаше нещо невероятно и загадъчно.

— Най-добре е да смятам цялата история за нереална и да не се замислям прекалено над нея — реши тя. — Това е единственият начин, за да запазя разума си непокътнат и да не се вдетиня и оглупея като

някои наивни селски жени, които малко са виждали и малко знаят, та затова си обясняват всичко с чудеса.

Ноел реши да говори за случилото се с Норина. После, понеже се срамуваше да признае, че макар и за миг бе повярвала в съществуването на някакъв призрак, загатна само за приказките на шивачката.

Старата жена отвърна ядосано:

— Всичко това са пиянски измислици. Хората от долината си въобразяват, че познават платото по-добре от нас, които живеем тук. Аз съм възрастна и нощем почти не спя. Мога да ви уверя, че никога не съм чувала препускането на този призракен кон, нито съм го виждала да се появява. Ех, да, вярно е, че аз не пия!

Девојката се усмихна и си помисли:

— В такъв случай съм имала кошмари, защото и аз не пия! И все пак!

После тя каза гласно:

— Шивачката вярваше съвсем искрено в съществуването на този черен конник.

— Тази жена е луда!

— Тя изреждаше имената на хората, които са срещали злокобния ездач.

— Глупаци! — отвърна презрително Норина.

Ноел не се колеба повече. Тя реши, че бе направила много добре, като се бе въздържала да разкаже необяснимата история. Кой знае как щеше да се подиграва с нея старата прислужничка! Може би, тя щеше да каже на господаря и с това неволно да я изложи.

При тази мисъл девојката поруменя и въздъхна с облекчение.

В дъното на душата си тя не беше много горда, че дори за миг бе допуснала съществуването на някакъв черен призрак.

Следобед тя направи едно откритие, което още веднъж промени насоката на мислите ѝ. Девојката бе забелязала, без да обръща никакво внимание на това, че в главната постройка на Монжой, само две крила от зданието бяха обитавани. Цялата друга половина на замъка изглеждаше пуста, въпреки че на прозорците имаше пердета и Криспен, прислужникът, който изглеждаше най-доверено лице на господаря, беше зает с почистването на тази част от зданието.

Този ред сигурно никога нямаше да заинтригува Ноел, ако веднъж, когато подреждаше една стара папка, не намери плановете, дадени от архитекта по време на строежа на Монжой. И понеже започна да разглежда плановете с голям интерес, изведнъж откри, че не познава много от апартаментите в замъка. Тя преброди един салон, една голяма галерия, една стая за пушене и една зала за билиард само на партера. В такъв случай на първия етаж щеше да има поне шест, седем необитаеми стаи.

Това откритие не предизвика у нея никаква мисъл, освен тайно съжаление, че не бе попаднала при някой по-общителен и приветлив господар. Ако господарят беше светски човек и имаше семейство, прекрасно разположеният замък щеше да бъде през цялата година място за срещи на блестящо и многобройно общество.

Зимният спорт би привлякъл тук смели и шумни посетители, а топлите дни щяха да доведат спокойни хора, които щяха да се освежат и отпочинат, защото на тази височина горещите летни дни са тихи и прохладни.

Ноел не мислеше за нищо друго този ден. Когато се наобядва, тя се запъти към тази част на парка, която заобикаляше необитаемото крило на замъка. Широка завеса от зеленина разделяше парка на две части. Любопитството на девойката никога не бе я подтиквало да премине преградата от дръвчета и храсти, които пречеха на погледа да проникне оттатък. Досега планината бе привличала цялото ѝ внимание и никога не бе я отегчавала.

Този път обаче, любопитството на Ноел беше изострено от сутрешното ѝ откритие и тя потърси мястото, откъдето можеше да мине в другата част на платото. Но щом тръгнаше по някоя алея, която я извеждаше през високия жив плет, скоро завиваше обратно и се връщаше там, откъдето бе тръгнала.

Много заинтригувана, Ноел навлезе в самите храсти, въпреки че бяха много гъсти и се опита да мине оттатък. Скоро, обаче, една наелектризирана мрежа я спря, Ноел се опита да погледне през дупките ѝ, но не видя нищо, защото шубраците бяха засадени много близо един до друг. Не можа да разбере дори дали платото не свършва внезапно оттатък живия плет или пък поляната продължава до самия склон на планината.

Но девойката не се колеба дълго между тези две предположения. Защо господарите на Монжой биха се нагърбили доброволно да оградят цялото имение? Щом тези изходи бяха преградени, то не означаваше ли това, че постройките бяха издигнати върху самия гребен на планината? В такъв случай, целият този жив плет беше засаден, за да прикрие края на платото и да осигури безопасността на обитателите срещу коварните пропасти.

Ноел се върна и се залови с обичайната си работа, без да се занимава повече с този въпрос.

Следващата неделя, възползувайки се от свободното си време, Ноел тръгна към високите върхове на планината. Лека-полека тя се изкачи до едно оголено място, което се издигаше над Монжой. От тази височина постройките изглеждаха прихлупени към земята и позволяваха да се види свободно цялата предна част на платото.

Ноел скоро се ориентира. Тук свършваше пътеката, която тя бе изкачила първия ден; тези зидове разграничаваха постройките за прислугата, предната част на замъка, поляната до края...

Поляната? Но ето една напълно непозната част!

Девойката позна големия парк, потънал в цветя, който тя прекосяваше всеки ден. Но отвъд високия жив плет гладкият зелен килим продължаваше при лек наклон надолу, доста далеч вдясно, в посока, която ѝ беше съвършено непозната. По-късно узна, че се наричаше Бертмон.

Ноел се учуди. Местността беше пуста и изглеждаше изоставена. Докато другата част на парка беше гледана грижливо, тази имаше нехаен, див и запустял вид с тревясалите си алеи, с растящите на воля къпинови храсти.

Каква болезнена тайна се криеше зад тази запустялост?

Каква мъка, какви болезнени спомени бяха желали да погребат в тази изоставена част на къщата и на обширната поляна?

Имаше такова рязко противоречие между тези две части на платото, че девойката остана замислена.

Тя си припомни строгия вид на господаря на замъка, нуждата му от самота, желанието му да не вижда никакви нови лица около себе си и то най-вече жени!

Защо тази последна мисъл я наведе на предположението, че мъжът беше, може би, женен и още оплаква загубата на любима

съпруга?

Това предположение я накара да разгледа още по-добре платото.

Големите ѝ очи се взираха във всяко кътче, търсейки някое по-грижливо поддържано ъгълче, което би могло да бъде място на поклонение. Но никъде в тази част нямаше нито следа от гроб, нито камък, нито кръст, нито цветя. Нищо, освен пълна запустялост. Тя се завърна замислена в Монжой.

Тъкмо когато минаваше край постройките за прислугата, Ноел видя г-н Ле Кермьор да говори с един от прислужниците. Той я поздрави учтиво отдалеч, но без да ѝ обръща повече внимание. За пръв път Ноел го изгледа по-внимателно. Той беше висок, слаб и имаше вероятно около тридесет и пет години. Студеното и сериозно лице му придаваше строг вид. Но когато човек срещнеше погледа на сините му очи, се учудваше, че той беше по-скоро печален, отколкото строг.

Ноел не бе открила все още тази печал и господарят оставаше за нея властният и хладен човек, чието недоволство в никакъв случай не трябваше да предизвика.

* * *

Пробудилият се у Ноел интерес към господаря на замъка, поради изоставената част от зданието, няколко дни по-късно достигна своя връх. Един следобед, г-н Ле Кермьор изпрати да извикат девойката.

Ноел влезе напълно спокойна в кабинета на господаря. В последно време нейната работа на няколко пъти бе заслужила похвални редове в знаменития бележник.

И все пак, щом се озова лице срещу лице с младия мъж, тя почувствува, че ще се случи нещо неочаквано. В миг сърцето ѝ се сви тревожно.

— Седнете, госпожице — каза той благосклонно.

Сериозният му поглед се взираше внимателно в момичето, което седеше на един стол от другата страна на писалището му.

— Преди всичко — започна той, — държа да ви кажа, че мога само да се похваля от вашата работа. Толкова съм доволен и мисля, че и най-добрият секретар не би могъл да бъде по-примерен от вас.

Тя благодари с леко кимване на главата. Малкото ѝ неспокойно личице се бе обърнало към мъжа в очакване на думи, които, без сама да знае защо, предполагаше, че ще бъдат решаващи.

След кратко колебание, сякаш това, което щеше да каже му струваше извънредно много, мъжът заговори, като гледаше някъде надалеч:

— И все пак, госпожице, обстоятелствата не зависят от моето добро желание и аз не мога да ви задържа повече в замъка.

Ноел трепна и сърцето ѝ замря.

— Вие ме освобождавате, господине? — промълви тя, готова да заплаче.

Той направи уклончиво движение.

— Не, аз не искам — протестира той меко, — но съм принуден да постъпя така, което не е все същото.

След като се замисли за миг, младият мъж допълни:

— Като ви приемах в моя дом, аз не бях помислил за всички отговорности, които щяха да се стоварят върху мен.

— Какви отговорности? — попита тя с треперещ глас.

Но без да я слуша, той продължи със същия замислен вид и то така, сякаш разказваше научен на наизуст урок:

— Искрено се извинявам пред вас, мое дете. Аз съм достатъчно възрастен и трябваше да предвидя всичко, трябваше да преценя всички неудобства, които можеха да възникнат.

Той млъкна за миг и сините му очи се смекчиха значително, когато се спряха на тъмнокосата главица и на облените в сълзи очи.

— Вие бяхте на моята врата сама и изоставена от всички. Не можех да ви оставя навън без подслон цялата нощ. Тогава ви дадох убежище само за няколко часа.

— Вие бяхте много добър, господине — промълви Ноел, като едва сдържаше сълзите си.

— Постъпката ми беше напълно естествена. Кой мъж би имал толкова твърдо сърце, че да остави една жена да умре от студ и глад на собствения му праг? С една дума — продължи той, — на другата сутрин, вместо да ви изпратя да си вървите, както трябваше да направя, аз допуснах слабост пред вашата младост, пред вашето отчаяние, а може би и пред усмивката ви. Възможно е да ме е подвела и лекотата, с която можех да направя едно добро дело, за което не беше

нужно нищо повече косвен да кажа: Останете тук. И милосърдието има понякога свои примамки! Смятайки, че ви правя услуга, всъщност аз ви навредих и тъкмо затова днес ви се извинявам.

— Но, господине, вие не сте ми навредил ни най-малко — протестира горещо Ноел.

Младият мъж поклати тъжно глава.

— Да, мое дете, и то много повече, отколкото вие подозирате.

Той млъкна отново. Погледът му се отправи към широко отворения прозорец, от който се виждаше слънчевият парк. Но нищо не привличаше вниманието на младия мъж навън. Всъщност, той беше погълнат само от собствените си тежки мисли.

— Вие сте много чиста и много пряма, госпожице — продължи той с усилие. — За мен е мъчително да говоря с вас на тази тема и все пак, трябва да ви дам възможност да разберете по някакъв начин създалото се положение.

Изведнъж по лицето на Ноел се изписа въпросително изражение. Големите, невинни очи на младото момиче го гледаха така настойчиво, че Ив ле Кермьор направи неволно нервно движение и възкликна:

— Вие сте на двадесет години, госпожице, а аз не съм на повече от тридесет и пет. Разбирате ли сега?

Но върху кроткото лице на девойката той четеше пълно неразбиране.

Тогава, накратко, за да завърши по-бързо, той изреди всички обяснения:

— Моята възраст не ми позволява да имам секретарка като вас. Аз ви намекнах вече за това, но вие не разбрахте моите опасения. Днес вече съм принуден да ви го кажа. Ако живеех заедно с майка си или бях женен, спокойно можехте да останете тук. Но аз съм сам и въпреки че отношенията ни са строго определени и съвършено коректни, обстоятелството, че вие, двадесетгодишна девойка, работите при един тридесет и петгодишен мъж, без семейство, в неговото усамотено имение, не е много приятно. При това не забравяйте, че тук сте единствената жена.

— О! — възкликна най-чистосърдечно Ноел. — А Норина?

Толкова много наивност обезоръжи младия мъж и той не можа да не се усмихне.

— Уверявам ви, че доброто име на Норина е въвн от всяко подозрение.

И той избухна в смях, сякаш това, което бе казал, бе наистина много смешно. Смяхът му прозвуча свежо и младежки в голямата слънчева стая, но на младото момиче се стори безкрайно подигравателен.

Свела печално глава, Ноел си мислеше: „Когато човек е намислил да направи нещо, все ще намери някакъв повод и оправдание за постъпката си. Явно г-н Ле Кермьор желае да ме освободи и иска да се възползува от първия въображаем предлог. Всъщност, няма никаква истинска причина и всичко, което ще кажа, няма да послужи за нищо“.

Сякаш прочел мислите й, младият мъж каза:

— Не мислете, че на мен ми прави особено удоволствие да повдигам този въпрос. Само че, от известно време насам, намирам в пощата проспекти, каталози, изпратени за г-жа Ле Кермьор... каквато не съществува. Това, обаче, ми подсказва какво мислят хората отстрани.

— О, хората! Какво ни интересува мнението на чуждите хора.

— Не сте права. Още сте твърде млада и неопитна, за да знаете как хорското мнение понякога може да напакости. И понеже вие не сте в състояние да се грижите сама за себе си, то аз трябва да го направя. Искате или не, вие вече не можете да отречете, че цели осем месеца сте живяла сама при един мъж без семейство! Ако утре си потърсите друго място и ви попитат откъде идвате, никоя сериозна къща няма да ви приеме, щом вие признаете честно и искрено при какви условия сте била тук. Ще добавя дори, че ако желаете да се омъжите, хората ще се учудят, че едва излязла от пансиона, вие сте дошла да живеете при мен и всеки сериозен човек ще сметне за нужно да ви зададе доста въпроси, преди да се реши да ви даде името си.

Ноел вдигна големите си тъмни очи към младия мъж и забеляза мило:

— В такъв случай, ще кажа да ви пишат, господине, и да ви попитат не съм ли била винаги исправна, съвестна и усърдна в работата си.

Отново младият мъж обгърна девойката с поглед, изпълнен с леко подигравателно снизхождение.

— И колкото по-добри сведения давам за вас, колкото повече ви хваля, толкова по-подозрителна ще изглеждате на всички. Виждате ли, мое дете — подзе той сериозно, — обществото е създадено от условности и предразсъдъци, заради които трябва да правим известни жертви, ако искаме да живеем в мир и спокойствие със себеподобните си. Вашето присъствие тук, макар и свършено оправдано и почтено, би могло да бъде подозрително и предизвикателно в очите на някои. Аз лично много съжалявам за всичко това, но в същото време съм убеден, че и сестрите, които са ви отгледали и напътствували в пансиона, ще бъдат първите, които ще се съгласят с мен.

— Сестрите? — прошепна девойката с тревога и тутакси мисълта за тях и за тяхното одобрение пробуди всичките ѝ страхове.

Тя сведе глава. Не знаеше вече къде свършва доброто и къде започва злото. Винаги се бе старала да бъде работлива и послушна, погрижлива към задълженията, отколкото към удоволствията си. И ето сега, човекът, от когото зависеше съдбата ѝ, казваше, че трябва да си върви. Нещо повече, убеждаваше я, че дори и бившите ѝ учителки биха сметнали за по-благоразумно тя да си отиде!

Отпусната на стола, скрила лице в ръцете си, тя започна да плаче с дълбоки и безмълвни ридания, които повдигаха гърдите и разтърсваха раменете ѝ.

Обзет от истинско вълнение, младият мъж не можа да се сдържи и стана. Той се приближи до момичето и постави ръка на нежната главица.

— Не плачи, Ноел. Трябва да бъдете разумна и да разберете, че ви карам да заминете само за ваше добро.

— Да замина? Но къде да отида? — запита през сълзи момичето. — Аз нямам никой близък, който да се грижи за мен и да може да ме прибере. Аз работих с горещото желание да бъдете напълно доволен от мен и правех всичко възможно, за да не ви досаждам и преча. И въпреки това, сега ме пъдите!

— Аз не ви пъдя, така както се пъди лош прислужник, мое дете. Напротив, уверявам ви, че храня към вас най-големи симпатии.

— И все пак ме освобождавате!

— Не правете задачата ми още по-тежка и мъчителна. Уверявам ви, действувам с пълното съзнание, че постъпвам като почтен човек и ми е много мъчно, защото неволно ставам причина за сълзите ви.

— Но ако аз ви напусна, къде мога да отида? Аз съм съвсем сама на света! Разбирате ли, господине, съвсем сама!

— Ще ви дам пари! Ще ви намеря друго място, положение...

Той беше много объркан от нейното отчаяние, което не бе предвидил.

— Защо ме карате да си вървя, когато сте доволен от мен? Позволете ми да остана завинаги тук, господине! Такъв страх изпитвам при мисълта, че отново ще бъда съвсем сама!

В същото време тя си припомняше своето пътуване, самотата си сред непознатите хора, ужаса пред бавното стопяване на скромните ѝ средства. Клетата, малка птичка, прокудена от гнездото, без опит в живота, тя не можеше да си представи, че би могла да живее някъде другаде, освен в Монжой. Тук бяха я изпратили, тук трябваше да остане да живее в голямата гостоприемна къща, в която бе прекарала осем месеца спокойно съществуване. Ноел беше готова на всички жертви.

— Ако искате, ще работя денем и нощем и ще правя всичко възможно, за да ви бъда полезна! А когато остареея като Норина, ще я заместя в домакинската работа, понеже ще знаете, че може да имате пълно доверие в мен.

Ноел беше почти жалка в този миг, склонила умолително ръце и отправила покорно облените си в сълзи очи към своя господар. И понеже тя го развълнува и той не успя да преодолее вълнението си, младият мъж се ядоса.

— Престанете! — викна той. — Престанете! Тази сцена трае достатъчно дълго. Вие сте истинско дете и ако аз ви послушам, ще постъпя като непочтен човек, който се възползува от неопитността на едно дете. Казвате да ви оставя завинаги тук? Но вие ми предлагате целия си живот!

Тя му се усмихна кротко през сълзи и протегна леко ръце напред.

— Да — промълви с тих глас, който звучеше почти неземно, — да прекарам целия си живот в Монжой, без да позная глад, без да усетя студ, без да страдам от самота и уединение, да имам сигурността на постоянния покрив над главата си и на защита срещу всички опасности на неизвестността.

Младият мъж стисна юмруци. Тази девойка, със своята наивност и със своята пълна вяра в него, можеше да бъде опасна. Тя го правеше

почти безпомощен. Той изпитваше желание да я хване за раменете, да я разтърси, да я уплаши, за да разбере най-после тя, че той не я иска в Монжой, че трябва да си отиде, без да пита, без да се противи.

Дали упорството на това голямо дете нямаше да му донесе нещастие?

Тъкмо когато Ле Кермьор вдигаше ръка за едно по-заплашително и убедително движение, което, може би, щеше да има по-силно въздействие от думите му, той видя, че клетото същество беше съвършено крехко и слабо! И тъкмо тази слабост го обезоръжи така, както не би могла да го направи никоя сила, насочена срещу него.

— Един човек с моята сила — помисли си той — не може да смаже физически или духовно едно същество, което се предава без съпротива.

Гневът му се стопи в тежка въздишка, но не облекчи гърдите му, потиснати от твърде голям товар.

Къде е доброто? Къде е злото?

Изведнъж младият мъж доби жалък вид. Той седна пред писалището си, опря лакти на масата и глава на дланите и се замисли. Все още не можеше да се освободи от разигралата се невероятна сцена. В това време Ноел, съвсем малка до стената, стоеше, както в първия ден, смазана сякаш от нещастие и мъка. И все пак, колкото и слаба да беше в безутешното си отчаяние, тя не можеше да не изпитва голямо съчувствие към мъжа, приведен над писалището. Тя виждаше неговата тъга, но не можеше да я разбере. Ако имаше достатъчно смелост, тя щеше да се приближи до него, да постави смирено глава на рамото му, да го погледне право в очите, като верен другар и да му каже:

„Ако сте нещастен, аз мога да ви утеша. Най-тежко е, когато човек сам носи кръста си. Не ме прогонвайте от вашия живот, защото аз мога да бъда добър другар, който винаги е готов да се грижи за вас и никога от нищо не се страхува.“

В този миг, в който нещастieto като че я смазваше от всички страни, девойката беше пропита само от доброта, от съчувствие и преданост. Без никаква неприязън към човека, причинил сълзите ѝ, тя бе обърнала към него своето прекрасно лице, на което беше изписано само благост и милосърдие.

* * *

Забравил присъствието на Ноел, Ив ле Кермьор продължаваше да се лута сред своите противоречиви мисли. Голяма, болезнена гънка се бе появила на загриженото му чело. Понякога той поклащаше глава, сякаш отговаряше отрицателно на някоя упорита мисъл, а после юмруците му се свиваха под напора на нуждата да отблъсне с всички сили едно разрешение, което не се решаваше да приеме. Когато изправи глава, неговите унесени очи хвърлиха почти объркан поглед наоколо.

— Боже мой! — промълви той едва чуто. — Къде ме водите?

Ръцете му притиснаха главата, където мислите се тълпяха и блъскаха хаотично. После погледът му се спря отново на Ноел. Той се вгледа в нея така, сякаш не я виждаше и все пак долови мекото сияние, което се излъчваше от това невинно същество.

— Защо? Защо упорствувате да останете тук? — каза той. — Толкова лесно и просто щеше да бъде да си отидете доброволно. Да знаете от какъв товар щяхте да ме освободите!

Тежка сълза, която се търколи по страната на девойката, бе единственият ѝ отговор.

— Противопоставяте ми своята слабост и нещастна съдба, за да ме обезоръжат по-добре — продължи младият мъж с блуждаещ поглед и сякаш говореше на себе си. — Боже мой, наистина ли твоята воля е да поема на раменете си толкова тежък кръст?

Неговият горещ и трескав поглед се бе спрял на разпятието от слонова кост, окачено между двата прозореца.

Какъв тайнствен и ужасен въпрос се надигаше от сърцето на мъжа към неговия бог при това няма съзерцание?

Ноел, която гледаше своя господар, видя лицето му да се напруга в мъчителна тревога, а после да се отпуска. Неспокойната му душа беше ли намерила някакво разрешение и утеха? Девойката следеше всяко негово движение. Тя скръсти несъзнателно ръце върху гърдите си и устните ѝ прошепнаха съвсем тихо тази молба:

„О, Боже, ти, който можеш всичко, направи така, че да остана в Монжой!“

Дали се вслуша бог в смирената молба на това невинно дете? Кой знае. Тъй невидими и непроницаеми са пътищата, по които той ни води към нашата съдба!

В този миг, нарушавайки дълбокото мълчание, в стаята се разнесе продължителен мелодичен звън. Той сякаш премина през стените и смути настъпилата тишина.

Ноел се огледа неспокойно, без да може да разбере откъде идва това странно изсвирване, което бе чула още първия ден.

Ле Кермьор, след едно неволно трепване, като че започна да се вслушва в шумове, доловими само от него. Той въздъхна отново продължително, тежко! После прокара бледата си ръка по оросеното си от хладна пот чело, а видът му беше като на човек, който се е примирил с някакво тайнствено и властно решение. Действително, в този миг младият мъж си мислеше: „Нека бог единствен бъде мой съдник, щом трябва да поема един път, така различен от човешките пътища“. Този призив към божествената справедливост като че успокои неговата съвест и подкрепи слабостта му.

Ле Кермьор се обърна отново към Ноел и този път не я изглежда така твърдо.

— Значи — каза той — въпреки всички мои предложения, вие предпочитате да останете в Монжой?

— О, да, господине — каза момичето със смирени треперещ от вълнение глас.

— Хайде, не плачете сега. Отговоряйте ми спокойно, за да разбера какво мислите. Преди малко вие ми предложихте вашия живот, целия ваш живот! Давате ли си сметка какво означават тези думи: целият ви живот в Монжой?

— Аз съм щастлива, откакто съм тук и бих искала това да продължи завинаги.

— Мога да ви задържа при себе си само при едно условие.

— Приемам го, каквото и да е то! — прекъсна го тя живо.

— Дори и то да представлява за вас една спънка за бъдещето?

— Ако съм сигурна, че ще живея винаги тук, Монжой ще бъде моето бъдеще.

Той се усмихна малко тъжно:

— Много лесно изключвате изгледите си за щастие.

— Какво по-голямо щастие може да се случи на едно момиче без семейство, без покрив и без средства от това да намери сигурна подкрепа срещу всички опасности, които го застрашават?

— Може би, във вашата упоритост се крие известна мъдрост — забеляза той полугласно. — Поне бих искал да бъда убеден в това.

После продължи по-високо:

— Безспорно, ако моето предложение ви хареса и вие го приемете, в Монжой ще бъдете завинаги спасена от нищета и несигурност. Но достатъчно ли е това, за да се запълни целият ви живот?

— Не виждам какво по-добро бих могла да желая. Вашият дом, може би, е бил целта на моето съществуване. Винаги ми се е струвало, че само Провидението ме доведе дотук.

— И все пак, вие сама виждате колко се колебая да ви задържа! Провидението, казахте? Ах, ако бях сигурен в това, щях да изрека полесно условието за вашето оставане.

— Нима това условие е толкова ужасно?

У Ноел се надигна известно безпокойство.

— Вие сама ще прецените.

Настъпи мълчание. Младият мъж като че продължаваше все още да се колебае. Внезапно той се реши:

— За да останете тук, трябва да се съгласите да носите моето име и да станете моя съпруга — обясни най-после той, като изричаше думите с мъка.

Ноел изведнъж трепна. Тя очакваше всичко друго, но не и това. Погледът ѝ се насочи въпросително към лицето на младия мъж.

— О! — каза той. — Само не схващайте погрешно моето предложение. Аз не искам да се възползувам от положението, за да ви принудя към една женитба, която досега нито съм търсил, нито съм желал. Вашият отказ да напуснете Монжой ме изправя пред една необходимост да ви покровителствувам срещу собственото ви невежество в живота. Да ви пазя от другите, като ви предлага ръката си за най-почтена подкрепа, заедно с моето почтено име.

Сега Ноел сведе очи. Колкото и да не познаваше любовта, девойката изведнъж бе смутена. Силна руменина изби по бледите ѝ страни.

Понеже тя продължаваше да мълчи, младият мъж стана, окрилен от внезапна надежда.

— Разбира се, ако вие предпочитате да заминете, аз ще поема грижите за съществуването ви дотогава, докато си намерите ново място.

— Значи, вие не ме задържате и бихте ме оставил да замина без никакво съжаление — запита тя, без да разбира защо задаваше този въпрос.

Той направи движение на учтиво съжаление, но не отговори нищо.

— Впрочем — подзе тихият беззвучен глас на момичето, — разрешението се свежда до следното: или да замина, да напусна Монжой завинаги, или да приема да бъда ваша съпруга?

Той кимна мълчаливо, сякаш се страхуваше да не би с една своя дума да подтикне младото момиче да отговори по един или друг начин.

Сега обаче, Ноел мълчеше. С втренчени очи, тя сякаш се взираше напред, за да долови възможностите, които се разкриваха пред нея. После забеляза тихо:

— Ако се вслушвах само в страха си от неизвестността, в ужаса си да остана отново сама и в решителността си да напусна Монжой, бих отговорила веднага, че приемам с благодарност вашето великодушно предложение, но предложението, което вие ми правите изисква повече размисъл. Да отговоря веднага на него би означавало да намаля стойността му. Както и да е, господине, аз не мога да не ви бъда благодарна за това, че имахте великодушието да направите подобно предложение.

— Отказвате ли! — възкликна той, почти облекчено.

— О, не — отрече тя живо. — Но ако държите да ви дам отговор веднага, бъдете уверен, че аз ще приема.

Тя вдиша очи към младия мъж, който остана невъзмутим.

— Все пак — подхвърли тя свенливо, — струва ми се, че за вас, както и за мен, би било по-достойно, ако размислим малко пред едно подобно решение. Аз не се заблуждавам, зная, че ми предлагате да сключа с вас една разумна женитба. Вие сте добър и се смилихте над моята слабост. Търсите начин, за да сложите край на моите тревоги. Но аз съм толкова бедна, че дори и бедняк би се поколебал да ми

предложи да споделя неговата нищета. Сигурен ли сте, господине, че утре вече няма да съжалявате за вашето великодушие?

— Един сърдечен човек никога не се разкайва за подобно предложение — заяви той просто.

— Тогава аз искам една малка отсрочка за себе си, господине. Може ли да размисля до утре?

Той кимна с глава и каза учтиво:

— Вашето колебание е напълно естествено. Предпочитам да размислите добре, преди да вземете решение. Трябва да си дадете точна сметка, че аз не се старая да ви повлияя и вие оставате напълно свободна да приемете или да отклоните моето предложение.

Откровеността и чистотата на младия мъж правеха толкова силно впечатление на девойката, че не ѝ мина през ум да се учудва на това така странно изказано предложение за женитба.

Дълбоко в душата си тя се чувствуваше особено благодарна на Ив ле Кермьор, задето той беше така внимателен в отношенията си с нея. Тя имаше желание да му благодари и тъкмо търсеше подходящи думи, когато той стана, приближи се до нея и сложи ръка на рамото ѝ:

— Вървете си сега, мое дете. И преди всичко, не забравяйте, че сте твърде млада, за да искате да останете настрана от борбата в живота. Твърде млада също, за да се откажете от радостите на една споделена любов, в каквато все още можете да вярвате на вашите години.

Ръката му решително поведе Ноел навън от кабинета. Тя виждаше все по-голямата загриженост, която се изписваше по лицето на младия мъж.

Щом се раздели с г-н Ле Кермьор, Ноел отиде в библиотеката. Тя работеше там всеки ден, там я поведоха несъзнателно краката и сега. Но в голямата стая, пълна с хиляди томове девойката не заработи както обикновено. Хванала в ръка една книга, която бършеше машинално, тя стоеше права, потънала в мислите си. В живота ѝ бе настъпило нещо, което изведнъж бе смутило цялата му простота. Това, което ѝ се бе случило, беше нещо прекрасно, но същевременно, толкова сериозно, че тя не знаеше дали трябва да се радва или да съжалява.

Един мъж ѝ бе предложил брак! Това беше толкова неочаквано, че Ноел стоеше като замаяна. Женитбата за нея означаваше обезпечена завинаги сигурност: тя щеше да има вече покрив, огнище, семейство. Тази възможност надминаваше всичко, което тя бе очаквала досега от живота.

Въпреки това, Ноел като че ли не съумяваше да се радва така, както би искала, защото си даваше ясна сметка, че този, който ѝ бе предложил името си, го бе направил без всякаква топлина. Той бе казал:

— Или ще се омъжите за мен, или ще заминете!

Тръпки полазиха девойката. Изобщо не искаше да се спира на възможността да замине, защото тя беше свързана с всевъзможни нещастия и опасности. Да стане съпруга на Ив ле Кермьор беше безспорно много по-лесно за осъществяване, отколкото да започне нов живот далеч от Монжой. Но колкото наивна и неопитна да беше Ноел, тя разбираше много добре, че женитбата беше свързана с интимност, близост и доверие между двамата съпрузи.

— Възможни ли са подобни отношения между мен и Ив ле Кермьор? — питаше се тя много разумно.

Внушителният силует на господаря на замъка изпъкна пред нея. Младият мъж беше студен, надменен, затворен и младото момиче имаше чувството, че женитбата едва ли би ги сближила. Не беше достатъчно той да стане неин съпруг, за да престане да бъде така чужд с нея. Може би и тя самата нямаше да може никога да преодолее напълно смущението и стеснението, които просто я сковаваха винаги, когато се изправеше пред него. Макар и да станеше съпруга на Ив ле Кермьор, тя нямаше да търси никакви преимущества, нито щеше да съумее да си извоюва някакви права.

Впрочем младият мъж бе направил своето предложение за женитба съвсем честно и открито! Той бе произнесъл думите чест, откровеност, разбирателство и много естествено, не бе споменал нищо за любов!

Тя самата не обичаше Ив ле Кермьор. По-скоро се страхуваше от него, защото той притежаваше над нея всички права и най-вече правото всеки миг да я освободи от длъжност! Тя все още трепереше при мисълта да напусне Монжой. Този страх я накара да се запита защо бе поискала още двадесет и четири часа да размисли, преди да приеме блестящото предложение, което той ѝ бе направил. За миг тя затвори очи, за да се съсредоточи по-добре в себе си и така да може да прецени правилно впечатленията си. Нещо, което тя не беше в състояние да си обясни, оставаше незадоволено дълбоко в нея. Може би някаква неутолена жажда за обич.

— Дори и в този брак ще бъда сама — помисли си тя и несъзнателно изказа на глас мисълта си.

В голямата тиха стая гласът ѝ сякаш отекна някак особено. Тя хвърли поглед наоколо със страх, че някой може да е чул възклицанието ѝ. Очите ѝ се взряха неспокойно във всички ъгли на голямата зала, където отново се разнесе продължително изскърцване. Това, вероятно, се дължеше само на тежестта на старите мебели или пък на работата на дървесните червеи, които, невидими за човешкото око, ги разяждаха. Но Ноел съвсем не беше смела. Тя постави на място книгата, която държеше в ръката си и полека, на върха на пръстите си, напусна тази чудновата библиотека, за да се прибере в стаята, където можеше да размисли свободно.

Ноел искрено съжаляваше, че няма приятелка, с която да се посъветва в този момент.

Колко хубаво щеше да бъде ако можеше да съобщи на някой близък тази новина! Защото това беше хубава новина, нали? Без да иска, без да го търси, бедно и изоставено от всички сираче, тя си бе намерила съпруг!

Съпруг!

Сериозното лице на Ив ле Кермьор се появи отново пред нейните замислени очи. Стори ѝ се, че в този миг почувствува тежестта на спокойния и малко мистичен поглед на господаря на замъка. Изпита особено смущение. Очевидно този човек винаги щеше да я

притеснява. При все това, тя беше сигурна, че ще бъде кротка, внимателна и предана съпруга. Дори имаше чувството, че ще обикне като бог този, който се съгласяваше да я спаси от нищета, от самота и от несигурност в живота. Изтерзаната ѝ душа, твърде дълго лишена от обич, щеше да се посвети изцяло на този, който ѝ се струваше сякаш изпратен от съдбата. Не беше ли това човекът, който providението изпращаше на пътя ѝ, за да я направи той своя за цял живот?

Тогава Ноел преви колене и се отпусна на пода на скромната малка стая. Обзета от дълбоко чувство на благодарност, тя искаше да изкаже своята признателност към този, който бащински я доведе тук.

Привечер девойката реши да пише на игуменката, която я бе обсипала със съвети и поръчения по време на заминаването ѝ. Девойката разказа всичко по много наивен начин. Но макар писмото ѝ да беше малко смешно, всеки би се трогнал, ако го прочетеше, защото от него лъхаше чистота и искреност.

„Майко, бог не пожела да ме остави сама на този свят. Моят господар ми дава името си, за да не позволи да се злослови относно моето присъствие под покрива на един самотен мъж. Ще ви съобщя по-късно датата на моята венчавка, за да получа вашата благословия.

Моят съпруг е строг и студен, той ме плаши малко, но това не му пречи да бъде много добър. Моята признателност към него е безгранична и аз ще бъда за него една безупречна и покорна съпруга.“

Това странно писмо едва ли можеше да успокои много добрата жена, която щеше да го получи, но нима Ноел можеше да си даде сметка, че една годеница обикновено пише по-весели и бодри неща?

Ноел не изпрати писмото си този ден. Щеше да го пусне по-късно, когато всичко бъде уредено между нея и Ив ле Кермьор, тъй като той все още можеше да се откаже от своето великолепно предложение. Тя самата бе пожелала да размисли двадесет и четири часа, преди да даде окончателен отговор.

Едно-единствено нещо беше сигурно: през последвалите часове, които Ноел смяташе да посвети на размисъл, нито за миг тя не се спря

на възможността да напусне Монжой и да заживее сама.

Такива тръпки я полазваха при подобна мисъл, че тя започна да чака с нетърпение часа, когато най-после всички подобни изгледи щяха да бъдат далеч от нея.

* * *

Когато в уречения час тя отиде в кабинета на Ив ле Кермьор, той я прие с обичайната учтивост и не закъсня да я запита:

— Е, госпожице, какво решихте? Оставате ли тук или идвате да ми съобщите, след като сте размислила, че вашата младост има право на повече разнообразие и не би могла да се задоволи да вижда вечно пред себе си сивите зидове на Монжой?

На девойката ѝ се стори, че гласът на младия мъж звучеше малко подигравателно.

И ето, в миг, като светкавица я бодна мисълта, че би било добре, ако можеше, да отхвърли сделката, която ѝ предлагаша. Но това беше само един кратък миг.

Ноел беше твърде слаба, твърде нерешителна, за да се осмели да изрече думи, чиито последствия можеха да бъдат страшни! Сестрите я бяха научили само на подчинение. Защо още от детинство не бяха я подготвили за всекидневната борба в живота?

Понеже тя мълчеше, смутена от тези неочаквани мисли, младият мъж продължи със своя все така малко презрителен тон.

— Колебаете ли се, госпожице?

— О! Не, господине — отвърна тя и изведнъж се изчерви. — Ако вие все още поддържате предложението, което ми направихте вчера, приемам го с признателност: бих била щастлива да не ви напусна никога.

Едва доловено потрепване измени незабележимо лицето на младия мъж.

— Тогава нека бъде така! — отвърна той почти примирено.

— Обещавам ви да бъда любяща и предана съпруга — каза Ноел, която отдавна бе подготвяла тези думи. Те ѝ се струваха много подходящи за случая.

Но ръката на Ив сякаш отблъсна направеното му плахо предложение за обич.

— Моля ви преди всичко да бъдете кротка и разумна, каквато сте била досега. Аз съм независим, обичам спокойствието си. С това свършват всичките ми изисквания.

— Така ще бъде, господине. Бъдете уверен, че ще зачитам вашите навици.

На устните ѝ се бе появила внезапно една замръзнала почти жалка усмивка, която младият мъж не забеляза или не пожела да види.

— Тогава, разбрано, нали, госпожице! Можете да пригответе документите си, за да уредим това положение час по-скоро. От моя страна аз ще взема необходимите мерки, за да може всичко да бъде готово навреме за венчавката.

Както изглежда, въпросът беше изчерпан. Сега вече те си бяха дали дума. Въпреки това, Ноел оставаше права до вратата. Свела глава, тя като че очакваше още нещо.

— Желаете ли още нещо, госпожице?

Лицето на девойката поруменя отново.

— Аз... — промълви тя. — Аз... Нашият брак ще бъде ли благословен в черква?

Ле Кермьор трепна и тъга помрачи блясъка на сините му очи.

— Вие безспорно държите на това?

— О, да... Разбира се!

— Е, добре, и това ще стане — успокои я той. — Бъдете уверена, че всичко ще се изпълни както трябва.

— Благодаря ви.

— Довиждане, госпожице.

— Довиждане, господине.

Когато вратата се затвори след нея, девойката остана права, опряла глава назад о дъската. Силите ѝ сякаш изведнъж я бяха напуснали. Никога не бе правила толкова усилия, за да преодолее стеснението си пред младия мъж. И ето сега настъпваше реакция и тя просто чувствуваше как изнемогва. Не можеше само да разбере защо изведнъж към физическата ѝ слабост се бе прибавила и душевна умора.

— О, колко студен беше той — прошепна тя с детинска печал. — Нима занапред ще бъде винаги такъв?

От притворените ѝ очи се отрони сълза, която очерта дълга бразда на бледата страна. Мислите ѝ започнаха отново да я вълнуват.

„Не трябваше да приема, не трябваше. Но ето, нямах достатъчно смелост, за да си отида и като че ли нямам и честолюбие!“

Цели пет минути тя остана изправена пред тази враждебна врата, но изведнъж избърса очите си с рязко движение и сама се упрекна:

„Но какво ми става? Не е ли много глупаво да плача тъкмо сега, когато ме е сполетяло такова голямо щастие? Ив ле Кермьор е извънредно добър и великодушен. От едно бедно, прибрано от пътя момиче, той ще направи дама, своя съпруга! Нима съм мечтала някога за подобна съдба? И ето сега сама помрачавам радостта си, затова, че мъжът, който ми дава името си при толкова неочаквани условия, бил студен! Негова ли е вината, че аз се държа неловко и непохватно? Наистина, хубави основания имам да плача! Ставам смешна!“ И след като си отпрати още много укори, Ноел убеди себе си, че е най-благодетелствуваното момиче на земята!

* * *

Времето на венчавката дойде много бързо, преди още Ноел да има възможност да се опомни и да разбере, че е годеница. Животът беше продължил за нея точно такъв, какъвто беше и преди.

Девојката се хранеше сама, виждаше много рядко Ив ле Кермьор и продължаваше да получава нарежданията относно работата си все чрез бележника. Голямото и пълно спокойствие, което заобикаляше девојката, в края на краищата обзе и нея. След няколко дни на обезсърчаване и нервност през време, на които тя не преставаше да се учудва, че животът ѝ не се променя, понеже щеше да стане съпруга на господаря, сега Ноел подхвана предишните си улегнали навици и възвърна свойствената ведрина на мислите си.

Тя разбираше, че за нея не се бе променило свършено нищо. Най-много я плашеха тези моменти, когато се оказваше лице срещу лице с младия мъж. Ив ле Кермьор я притесняваше.

Много добре щеше да бъде, ако брачният живот не ги сближеше повече. И понеже тя беше щастлива от месеци в своето усамотено съществуване, можеше да бъде спокойна, че и за в бъдеще щеше да

има осигурено същото щастие, стига всичко да продължеше по този начин.

Тя си даде сметка, че е сгодена едва няколко дни преди деня, определен за венчавката, когато Норина ѝ предаде няколко кутии, които бяха пристигнали за нея от Париж. Три седмици по-рано шивачката бе дошла да ѝ вземе мерки. Оттогава Ноел не бе чувала да се говори нищо за нея, но ето сега тоалетите пристигаха в Монжой.

С малко трескави ръце тя отвори кутиите и пред заслепените ѝ очи се появиха рокли, палта и копринено бельо. Между многото нови неща едно кожено палто привлече вниманието ѝ. То носеше етикет, на който беше написана цената. Цифрата беше огромна. Вцепенена, Ноел просто не можеше да се откъсне от етикета. Нима беше възможно палтото да струва толкова много пари. Внимателно, с благоговейни движения, тя се осмели да облече дрехата.

Девојката се изправи пред огледалото и се погледна внимателно.

То отразяваше образа на елегантна млада жена и Ноел не можа просто да се познае.

— Колко е хубаво! Не, прекалено хубаво е! Та това е просто лудост!

Тя несъзнателно се радваше на красивата и изящна дреха, въпреки че в разширените ѝ очи се появяваше нова мисъл, която правеше изражението ѝ по-сериозно. Никога досега Ноел не бе помислила, че ще се омъжи за богат човек, а Ив ле Кермьор действително притежаваше голямо богатство. И ето сега тя щеше да стане негова съпруга. Странна съдба! Възможно ли беше подобно щастие да бъде отредено за нея?

Девојката се вгледа по-добре в образа си: очите ѝ бяха твърде големи за тясното лице, а гъстите ѝ коси бяха пригладени назад и прибрани на тила.

Ноел поклати замислено глава. Тя не се намираще хубава и не можеше да разбере защо господарят на имението я бе избрал за своя другарка в живота. Още веднъж тя си припомни образа на своя годеник. Представи си отново неговото студено лице, стоманените му очи, надменната му уста, целия му вид на елегантен и изискан мъж. Наистина, Ив ле Кермьор можеше да се надява на нещо много по-добро. Хубав мъж, от старо семейство, собственик на голямо

богатство, той можеше да намери стотици други жени, по-надарени и по-привлекателни от нея.

Тази мисъл я накара да въздъхне. Побиха я студени тръпки и тя се загърна по-плътено в скъпите кожи, сякаш искаше цяла да се скрие в мекото и пухкаво палто. Ноел изведнъж се видя съвсем дребна и незначителна до един твърде могъщ мъж. Тя беше една нищожна, крехка вещ, която той можеше лесно да счупи с един удар или с една жестока дума.

Тогава, без да престава да гледа образа си в огледалото, чудноватата годеница остави бавно да се плъзне от раменете ѝ скъпото палто, което падна на пода в тежки, копринени гънки, откривайки скромните дрехи, с които девойката беше облечена.

Ноел изпита особено облекчение, когато отново се видя такава каквато беше: платена служителка, която всесилният господар ръководи отдалеч, без да се занимава с нея, без дори да проявява желание да я опознае по-добре.

— Служителка, която не желае никога да бъде нещо друго — прошепна тя, искрено убедена в това.

В този миг тя приемаше своето положение и бъдеще, което я очакваше: да прекара целия си живот край един безсърдечен мъж, да остане секретарка, натоварена с грижите около библиотеката.

През отворения прозорец погледът ѝ се отправи далеч и потърси селото, сгушено в подножието на стръмната планина. За пръв път Ноел се запита дали не беше по-добре да се опита да живее между хората, далеч от Монжой и неговия надменен господар.

Но имаше ли смисъл да се поддава на съжаления? Всъщност, самотното момиче чувствуваше много добре, че дори и същият проблем да се поставеше отново пред нея, в душата ѝ нямаше да има никакво колебание: тя щеше да остане в Монжой. Особено сега, когато беше свикнала с мисълта да се омъжи за собственика.

* * *

Този ден Ноел стана в зори. Ив ле Кермьор бе дошъл вчера при нея в библиотеката и бе напомнил да бъде готова най-късно до осем часа на другата сутрин.

— Ще трябва да видим свещеника, преди да ни бъде дадена брачната благословия. Ще тръгнем малко по-рано, за да бъдем в уречения час в кметството и за да не караме свидетелите да ни чакат.

Ноел обеща да бъде готова рано. За нея не беше трудно да стане още призори. Девојката се облече в изискана, но семпла копринена рокля в лешников цвят, сложи си малък тюрбан в същия тон, а накрая се загърна в прекрасното кожено палто. Така облечена, Ноел беше наистина една очарователна и елегантна млада жена.

Все пак, девојката съжаляваше, че не беше облечена в бяло, както смяташе, че трябва да бъде всяко младо момиче в деня на венчавката си. Ив ле Кермьор, обаче, не бе помислил за това. Може би, ако девојката бе изявила желанието си, младият мъж щеше да го изпълни без съпротива. Но Ноел не се осмели да изкаже подобно желание пред студения годеник, с когото съдбата я свързваше.

Сутринта Норина се прояви като ловка камериерка. Тя подреди много умело косите на младоженката и по неин съвет Ноел се осмели да сложи малко пудра на нежното си лице и малко червило на твърде бледите си устни.

Девојката се вгледа продължително в огледалото.

— Не мога просто да се позная — призна тя без всякаква суета пред старата жена, която я гледаше.

— Много сте хубава така. Елегантните дрехи разхубавяват жените.

— Да, всички жени се чувствуват добре, когато нищо не им липсва — повтори замислено младоженката.

— Господин Ив ще бъде горд с вас.

Руменина заля малкото свенливо личице.

— Лъжете се, Норина. Той ще бъде доволен от себе си, защото е негова заслугата да избере и да плати всички тези хубави неща.

Жената кимна утвърдително с глава.

— Вярно е, че младият господар винаги и във всичко е проявявал вкус. Преди той се заобикаляше само с ценни художествени предмети, за него беше истинска необходимост да живее в хармонична и приятна обстановка.

— Защо не се е оженил досега?

— Боже мой! Сигурно не се е решил да направи своя избор.

После, като се наведе към богато облечената девојка, тя добави:

— В края на краищата, той, може би, е отгатнал, че вие ще бъдете една така очарователна млада жена. Досега и аз се питах защо ви беше предпочел, пред която и да е друга. Но може би, той се е оказал много по-прозорлив от мен.

Пред този така непринудено направен комплимент, младото момиче се почувствува обзето от радост.

— Все пак, аз съм доволна! — възкликна Ноел живо. — Днешният ден е хубав и щастлив за мен!

Весела, усмихната, както никога досега, девойката слезе в салона, където Ив ле Кермьор я очакваше. Тя се запъти към него и произнесе едно почти закачливо „Добър ден, господине“.

Младият мъж, обаче, я поздрави съвсем разсеяно. Днес той изглеждаше доста мрачен.

— Готова ли сте?

— Да, господине!

Гласът на девойката беше станал отново беззвучен. Може би, малко разочарована, Ноел бе приела обичайното си сериозно изражение.

— Ядохте ли?

— Изпих чаша шоколад.

— Добре сте направила, защото едва ли ще обядваме рано. Всички церемонии, които ни предстоят, изискват много време. Затова на път!

Без да обръща никакво внимание на тоалета на младата жена, Ив ле Кермьор тръгна пред нея, за да ѝ покаже пътя.

Следваше ги един прислужник, който носеше кожена чанта и чадъри, защото през есента тук времето беше много променливо.

Ноел често се бе питала как ще слязат в долината тя и годеникът ѝ, но досега не бе намерила смелост да зададе този въпрос. Щяха ли да минат по козята пътека, по която тя се бе изкачила първия път или щяха да използват мулетата? Но Ив ле Кермьор тръгна по една друга пътека, която заобикаляше платото в противоположна посока.

Пътят беше добре очертан. Ловка ръка бе отместила настрана големите камъни и изгладила повърхността, за да я направи, колкото е възможно по-малко уморителна за краката. Ноел се учуди. Тя никога не бе забелязала тази пътека, която заобикаляше изоставената част на парка. Затова предположи, че е била направена по случай венчавката.

Малката група вървя мълчаливо повече от четвърт час. После девойката видя внезапно пред себе си един заслон, покрит с керемиди. Под него беше приютена малка вагонетка, окачена на дебело стоманено въже. Тя сякаш очакваше някакъв тайнствен товар.

Ноел не бе разбрала още предназначението на малкото вагонче, нито това на електрическата кабина, построена до самия стръмен склон на планината. Ив ле Кермьор се запъти към навеса, отвори малката стоманена вратичка отстрани на вагончето и посочи на девойката тясната вътрешност.

— Хайде, качвайте се и вие, Криспен! — добави той, след като младата жена бе последвала мълчаливата му покана и след като самият той се бе изправил до нея.

Пространството беше толкова малко, че и тримата трябваше да останат прави един до друг.

Ноел едва не нададе вик на ужас, когато, плъзгайки се по стоманеното въже, простряно през долината, малкото вагонче се спусна надолу към пропастта. Инстинктът за самосъхранение бе толкова силен у нея, че тя се дръпна несъзнателно и се опита да напусне висящото вагонче, за да се върне назад в имението. Но силната ръка на спътника ѝ я задържа до него.

— Е, какво е това? Никога ли не сте виждала въздушна железница?

— Никога! — призна тя, като гледаше ужасено.

— Хайде, съвземете се и не се страхувайте от нищо, този начин на пътуване е много удобен. Долу на спирката ни очаква колата.

Все пак, понеже девойката остана все така бледа, младият мъж не отдръпна ръката си и продължи да я държи притисната до себе си.

— Ако ви се вие свят, не гледайте надолу — посъветва я той. — Вдигнете очите си нагоре към небето или пък се обърнете към мен.

Тя се намираше толкова близо до него, че не се осмели да изпълни последния съвет. Задоволи се да вдигне глава и се опита да разглежда едно малко, разпиляно облаче, което се открояваше на синия небосклон. Понеже гледаше встрани, нямаше възможност да забележи, че спътникът ѝ я разглежда с особено мрачен поглед. Досега на Ив ле Кермьор не му бе хрумвало да разглежда тази, която бе си избрал за другарка в живота. Сега, обаче, близостта и усамотението, в което се намираха, го подтикнаха към това.

За миг неговият поглед се взря внимателно в младата жена. Като забеляза, че тя беше действително прекрасна в празничното си облекло, той извърна очи и бърза тръпка премина по мъжественото му лице.

— Много сте хубава днес, Ноел!

Тези неочаквани думи предизвикаха такава изненада у девойката, че тя пусна края на вагонетката, където се бе хванала и може би, щеше да залитне отново, ако Ив ле Кермьор не бе я притиснал към себе си още по-здраво.

Цяла поруменяла заради своята непохватност, както и поради комплимента, Ноел погледна с неизразимо смущение младия мъж. За миг погледите им се срещнаха и потънаха един в друг. Това беше неочаквано и съвсем неволно от едната и от другата страна.

Ноел не разбра защо сърцето ѝ изведнъж заби по-силно, нито усети на какво се дължаха студените тръпки, които полазиха по тялото ѝ. Тя не можа да си обясни и неволния порив, с който спътникът ѝ я бе притиснал така близо до себе си, нито защо миг след това, с рязко и сухо движение, бе побързал да я отстрани. За всеки случай, тя успя да долови твърдия и неприятен поглед, който очите му придобиха, когато той извърна глава настрани.

Ноел нямаше време да се вглежда по-дълбоко в тази малка случка. Те пристигнаха вече на твърда земя. Посрещна ги един механик и ги поведе към постройките, които се издигаха вляво. Пред гаража ги очакваше дълга, тъмна кола.

Малко уплашена от бързината, с която всичко се развиваше, Ноел се настани на задната седалка. Колата, под сигурната ръка на Ив ле Кермьор се понесе напред по белия път.

Излишно е да се описва с подробности това, което последва. Венчавката е свързана все със същите церемонии и в големия град, и в загубеното в Алпите селце. Залата на кметството е повече или по-малко голяма, броят на свидетелите е винаги еднакъв, церемонията също. След това, свещеникът пред олтара задава същите въпроси и обикновено двамата съпрузи отговарят със същото вълнение.

Така стана и с Ив ле Кермьор и Ноел Сабатие, освен ако не се сметне за нещо необичайно обстоятелството, че младоженецът се държеше извънредно студено. Скръстил ръце, вдигнал глава, втренчил

поглед в разпятието на олтара, той сякаш призоваваше небето. Призоваваше го, но за какво? Да бъде свидетел или съдник?

Младоженецът трепна и се върна сякаш на земята едва когато свещеникът запита:

— Ив ле Кермьор, съгласен ли сте да вземете за съпруга Ноел Сабатие, тук присъстваща?

— Да — отвърна той твърдо.

Неговият поглед не докосна дори тъмнокосата главица, сведена пред свещеника. Ив не си даде вид, че забелязва и неволното трепване на малката ръчица, която се отпусчаше в неговата, докато той поставяше пръстен на безименния ѝ пръст. Не, младият мъж не забеляза нищо. До крехкото дете, което му поверяваше живота си, той остана невъзмутим, сякаш беше безчувствен! Потънал в неприятни мисли, той сякаш не виждаше пред очите си нищо друго, освен страшни видения.

* * *

След религиозната церемония младоженците заминаха за Ница. Придружаваше ги един от свидетелите им. Другият също бе поканен, но неотложна работа му бе попречила да ги последва.

И този път Ноел остана сама на задната седалка на колата. Ив пое кормилото и другият пътник се настани до него, както младият мъж бе предложил. Така че на младата жена не оставаше друго, освен да седне отзад. Подобна проява на безразличие и то тъкмо в един такъв момент, бе доста мъчителна за Ноел. За всеки случай, тя има благоразумието да не спира за дълго мисълта си на това обстоятелство. Нали този ден трябваше да взима всички тези неща откъм добрата им страна?

Тримата пътници направиха чудесен обяд в Ница, а след това отидоха да пият чай в едно от най-изисканите кафенета на Кан. Едва привечер те пое на назад към Рокбилиер. На Ноел ѝ доставяше истинско удоволствие да следи как силните фарове пронизваха мрака и заливаха с обилна светлина пътя далеч пред тях.

Тъмна нощ се бе спуснала, когато двамата младоженци навлязоха отново в дълбоката равнина. Всичко около тях тънеше в мрак. Този

път, обаче, когато се озоваха в стоманената вагонетка, ръцете на Ив ле Кермьор не се протегнаха, за да подкрепят крехката женска фигура, която под влиянието на страха и неизвестността, трепереше и се огъваше. Ноел изпита неизразимо облекчение, когато най-после вагонетката стигна до целта. При слизането им Криспен ги посрещна с лампа в ръка. Те тръгнаха по пътя един след друг, както сутринта.

След като изминаха около десетина метра, младият мъж се спря. Той остави Ноел да мине напред и я посъветва:

— Тръгнете зад Криспен. Светлината на лампата му ще ви позволява да вървите по-леко по пътеката, която познавате малко.

Това беше първото внимание, което той проявяваше към нея, откакто се бяха венчали. В ресторанта и в кафенето техният свидетел бе поел грижата за Ноел. Ив му бе предоставил напълно тази свобода, сякаш беше естествено друг, вместо него, да обгражда с внимание младата жена.

Щом се върнаха в замъка, Ив ле Кермьор протегна ръка на Ноел, за да се сбогува с нея.

— Пожелавам ви лека нощ. Ако сте гладна, позвънете и поръчайте да ви донесат нещо за ядене. Аз самият съм страшно уморен и не желая нищо друго, освен час по-скоро да си легна.

Младоженката беше много доволна, че всичко се нареди така, както тайно желаше. Самата тя нямаше никакво желание да бодърствува повече. Страхуваше се от някаква вечеря насаме, през време, на която съпругът ѝ, може би, щеше да даде израз на лошото си настроение. За щастие, това не се случи.

През целия ден, въпреки присъствието на един чужд човек, младоженецът бе останал явно загрижен и Ноел, която съзнаваше добре своята неопитност, се питаше дали неволно не бе засегнала младия мъж с някоя неуместна дума или непохватно движение. Те се разделиха с мисълта, че най-после бе настъпил краят на този изпълнен с напрежение ден.

Изненада очакваше Ноел в стаята ѝ. Леглото ѝ беше прибрано, бельото беше вдигнато и завивките грижливо сгънати. Девојката беше толкова наивна и през ум не ѝ мина, че може да са ѝ приготвили друга стая, по-просторна и приветлива от тази малка килия, която заемаше от деня на пристигането си в Монжой.

Младата жена предположи чисто и просто, че Норина бе пожелала да смени бельото, а после бе отишла по друга работа и бе забравила да оправи стаята. Понеже вече всички спяха в голямото стихнало жилище, Ноел не пожела да буди старата жена, а се зави в едно топло одеяло от бяла вълна и скоро се унесе в сън.

Така прекара младоженката първата си брачна нощ.

* * *

На другия ден Ноел отиде в малката стая, намираща се до кухнята, за да закуси, както обикновено. И през ум не ѝ минаваше, че сега бе настъпила някаква промяна в живота ѝ. Смеейки се, тя напомни на прислужничката, че бе забравила да оправи леглото ѝ.

— Ще трябва да ми дадете чаршафи и възглавница, Норина, за да мога да си оправя леглото. Вчера бяхте вдигнала всичко. И аз спях без бельо тази нощ.

— Вие сте спала...

— Да, да, завита в едно одеяло. Малко особено е, когато не си свикнал, понеже вълната боде. Отначало дори е неприятно, но после човек свиква, унася се и заспива! А когато заспи, нищо не усеща!

— Но, чакайте, аз ви бях приготвила друга стая! За да се случи подобно недоразумение, вината не е моя. Господин Ив трябваше да ви заведе...

Сега беше ред на Ноел да се учуди.

— О, няма! — възкликна тя удивено. — Друга стая! Как можех да се сетя за това! Но всъщност, аз се чувствавам много добре в моята, защо да я сменям?

— Защото сега вие сте омъжена. Господинът каза: „Най-хубавата стая“. И това е напълно естествено, сега вие сте господарката. Аз дори ще трябва да свикна да ви говоря в трето лице.

Големите чисти очи на девойката се разшириха. Тя поклати бавно глава.

— Лъжете се, Норина — каза тя със съвсем кротък глас. — Не трябва да се отнасяте с мен по-различно отпреди. Аз не съм господарката тук. Аз съм... аз съм...

Тя млъкна, защото изведнъж се сети, че, може би, не трябваше да разказва на прислужничката поради какви причини Ив ле Кермьор се бе оженил за нея, нито каква беше тя за него, всъщност.

Впрочем, старата жена като че не се заблуждаваше:

— Вие сте госпожа Ле Кермьор! Вие може да го забравяте, но прислугата държи сметка за това, пък и сам г-н Ив би ни го напомнил. В това отношение той ще бъде много придирчив, аз го познавам!

Тя млъкна, после, след известно време добави:

— На обед ще се храните в столовата и мястото ви ще бъде срещу това на господина, както е редно. Сутрин ще бъде същото, освен ако предпочитате закуската да ви се носи горе в стаята. Естествено, ще трябва да ме предупредите какво е желанието ви. За мен няма да представлява никаква трудност, пък и винаги ще ми бъде приятно да ви обслужвам.

Старата жена бе изрекла всички тези неща с известна живост и Ноел остана с впечатлението, че тя беше настроена малко враждебно към нея. Тъга изпълни младата жена. Тя разбираше, че след като бе дошла в Монжой почти умираща от глад, не беше естествено изведнъж да заеме в имението място на господарка.

Но нима тя бе пожелавала това място? Нима не беше същото, както и с тази стая, както и с преместването ѝ на масата на господаря?

Замислена, тя се облакът на масата и остана така неподвижна. Никак не я привличаше и радваше мисълта, че занапред ще се храни на голямата маса срещу Ив ле Кермьор. Тя бе свикнала да бъде сама и свободна в малката стая, да може да чете, докато яде, без да обръща внимание на това, което ядеше, нито на реда, по който ѝ се поднасяше. Но щом тя заемаше вече мястото на домакиня на къщата, нямаше ли заедно с това да легнат върху нея задълженията и отговорностите, които има всяка домакиня? Лесно е да свикне човек с тях, когато около него е любящият млад мъж, винаги усърден и готов за съвет и помощ, винаги склонен да се шегува и да погледне на всичко откъм веселата му страна. Но за нея щеше да бъде много трудно да се приспособи, когато нямаше да може да се опре на обич и снизхождение. Ноел си припомни стоманения поглед на познатите сини очи и не се почувствува много добре.

И все пак, предишния ден, във вагонетката, същите тези очи бяха толкова снизходителни и топли! Тя усещаше отново тръпки по гърба

си, когато си припомняше колко много нежност имаше в погледа, който младият мъж бе приковал в нея.

Да, Ив ле Кермьор сигурно можеше да бъде снизходителен понякога. Но тя не разбираше защо изведнъж се извърнаха от нея и постепенно потъмняха. И защо, след като беше така любезен сутринта, през целия ден той се държа така мрачно и студено? А вечерта, когато отново се бяха озовали във вагонетката, увиснала над мрака и опасностите, здравата ръка на съпруга не бе се протегнала, за да подкрепи сърдечно младата жена, тръпнеща от страх.

Нито едно движение, нито една дума!

Не, положително нямаше да бъде много весело, когато всеки ден трябваше да се храни срещу един толкова своеобразен сътрапезник!

— Едно нещо не разбирам — каза старата жена. — Защо сте прекарала нощта сама в старата си стая? Нима господин Ив не е дошъл заедно с вас?

— А защо да дойде? — запита Ноел. — Беше време за спане, а аз не се нуждаех от ничия помощ, за да се съблека.

Спокойният отговор вцепени прислужничката.

— Не, но... Вие сте просто чудна!

Сложила юмруци на хълбоците си, жената се бе изправила срещу Ноел и я разглеждаше.

Невинното лице и чистото изражение на погледа я накараха да поклати глава.

— Все пак, моя малка, не трябва да бъдете толкова наивна! Струва ми се, че добрите сестри, за които така често говорите, са забравили да ви научат това, което трябва да знае всяко младо момиче, когато се омъжва. Положително, господин Ив трябва да е останал доста изненадан снощи!

Учудена, Ноел погледна добрата жена.

— Не мисля, че съм предизвикала някакво недоволство у г-н Ле Кермьор — потвърди тя. — Напротив, с впечатление съм, че той очакваше от мен тъкмо такова държане. Аз не съм много бърлива, пък и той не говори много. При все това, струва ми се, че вчерашният ден премина точно така, както господин Ле Кермьор желаше.

— За деня, възможно е! Но нощта!

— Е, добре, нощта?

— Прекарала сте я съвсем сама, нали?

— Безспорно! Та с кого искахте да я прекарам?

Тези думи се сториха така чудовищни на Норина, че тя не настоя повече.

— В края на краищата — помисли си тя, — нека г-н Ив се справя, както знае сам! Щом жена му е толкова глупавичка и наивна, той трябва да има грижата да я превъзпита! За всеки случай, не му завиждам с тази малка хлапачка!

След този монолог, който задоволи нейното любопитство, старата жена се върна в кухнята и се залови отново за работата си.

Не без известен страх, на обед Ноел се запъти към голямата столова.

Ив ле Кермьор още не беше дошъл и девойката има време да хвърли поглед наоколо и да се окопити. В средата на стаята се намираще голяма дъбова маса. Тя беше покрита с бяла бродирана покривка. От двете страни, по дължината, бяха поставени двата прибора, така че двамата сътрапезници бяха разделени от твърде голямо разстояние.

Ноел предпочиташе да заеме по-тъмното място, на което щеше да седи с гръб към двата прозореца. За съжаление, случи се тъкмо обратното. Когато Ив ле Кермьор влезе, той подаде ръка на младата жена и каза няколко любезни думи. После, съвсем естествено, той седна на масата и то тъкмо на мястото, което Ноел си бе избрала.

Разбира се, Ноел не каза нищо, само малко стеснена, зае другото място срещу младия мъж.

— Добре ли спяхте? — осведоми се той.

Тя се изчерви, като си спомни думите на Норина, но отвърна спокойно:

— Обикновено аз спя много добре.

— Не мога да кажа същото и за себе си — забеляза той. — Винаги съм уморен, когато си лягам, но оставам буден с часове.

— Вашият мозък, може би се уморява твърде много през деня — предположи тя. — Аз ви виждам винаги да работите.

— Да, наистина, може и така да е. Но какво да прави човек в тази къща, ако не работи. От няколко месеца се опитвам да възстановя старата история на местността. Знаете ли, много е интересно и увличащо! Навсякъде из този край се срещат паметници от старите римляни и от други, преминали оттук племена. Тези издирвания ме

пристрастяват. Засега имам вече достатъчно доказателства. Само ще ви се извиня за едно — продължи той, — свикнал съм да чета по време на ядене. Може би, ще бъде много неучтиво от моя страна, но не мога и днес да не направя същото. Надявам се, че ще ме извините.

— О, бъдете спокоен, моля ви — отвърна тя веднага. — Не се стеснявайте от мен, аз и без това съм свикнала да не приказвам по време на ядене.

Той се усмихна.

— Толкова по-добре тогава. Щом нямате нищо против, ще взема книгата, която чета, а вас ще ви оставя да си мечтаете.

Всичко това беше казано, толкова учтиво, че Ноел го прие за най-голямото благоволение, което оказва на своя съпруг. Но тя остана с това впечатление само за миг. Веднага, обаче, почувствува, че Ив ле Кермьор щеше да постъпи така, както желаше, дори ако тя бе се осмелила да отговори другояче. Той бе донесъл книгата и бе я поставил редом с прибора си. И сега той чакаше само да дойде мигът, в който смяташе да отвори книгата.

Девојката започна да се храни мълчаливо, като се стараше да не вдига никакъв шум.

Два пъти на ден младият мъж и младата жена щяха да се събират в голямата стая и след като разменяха по няколко учтиви думи, щяха да се хранят мълчаливо един срещу друг. Това бяха единствените моменти на близост, на които можеха да се радват младите съпрузи, понеже през останалото време на деня не им се отдаваше никакъв друг случай да се опознаят и сблизат. Те и не търсеха такива случаи. Нещо повече, не само не ги търсеха и не ги желяеха, но ги и избягваха.

* * *

Ноел се настани в новата стая, която беше предназначена за нея. Към спалнята се включваха една тоалетна стая и баня.

За Ноел, която през целия си живот не бе познала нищо друго, освен неудобната килия при сестрите и малката стая, която бе получила най-напред в Монжой, това беше истински разкош. Тя не можеше просто да повярва, че ще живее в такава стая. Огромното легло с изящни завивки и завеси от розова коприна, дивана, отрупан с

възглавници, ниският и широк скрин, пълен с копринено бельо, дълбоките кресла, където Ноел се скриваше почти цялата, малките столчета на будоара, които изглеждаха толкова чупливи, че човек просто не смееше да седне на тях, всичко, всичко й се струваше прекрасно. Върху изящната тоалетка бяха наредени прибори от слонова кост, одеколони и парфюми, изобщо, неща свършено нови за момичето, излязло неотдавна от скромния пансион. Ноел разглеждаше прехласната всяка вещ.

Възможно ли беше това? Нима тя щеше да има на свое разположение такива скъпи и изящни вещи? С какво ги бе заслужила? Тя чувствуваше, че я обзема дълбока признателност към човека, който така щедро я обграждаше с толкова много разкош. Едно-единствено нещо й се виждаше излишно в тази богата стая: двете бродирани възглавници. Защо бяха нужни две възглавници, когато тя беше сама? Да не би да са предполагали, че Ив ле Кермьор ще прекара нощта при нея?

Това предположение накара девойката да поруменее. Без да разбира защо, усети да се промъква страх в гърдите й. Страхуваше се, защото не познаваше живота, нямаше никаква представа за любовта и за нейните тайнствени прояви. За всеки случай, колкото и да беше неопитна, тя знаеше, че двама съпрузи винаги живеят заедно, в близост и е много естествено да имат обща спалня. А тя и Ив ле Кермьор бяха съпрузи! Впрочем, съпрузи само пред хората, а всъщност...

Но ето, Ноел си спомни, че в пансиона, когато бе влизала в къщичките на градинаря и вратаря, бе виждала в спалните им широки легла с по две възглавници, също като нейното!

И тъкмо тази мисъл стана причина да помръкне челото на младото момиче. Ноел дори започна да съжالياва за своята малка стая на по-горния етаж, където преди женитбата тя бе прекарвала така спокойни нощи.

* * *

Тази вечер бяха изминали едва двадесет минути, откакто тя се бе прибрала в стаята си. Ноел бе влязла в тоалетната и се приготвяше за лягане, когато електричеството внезапно угасна.

Малко уплашена, защото никак не обичаше тъмнината, девойката се приближи пипнешком до мястото, където се намираще електрическият ключ в нейната стая, завъртя го и въпреки това наоколо продължи да цари същият мрак. Като помисли, че има някаква временна повреда, нещо, което често се случваше в пансиона в Нантер, младото момиче потърси едно от креслата, за да седне и чака.

Непроницаемият мрак, който я заобикаляше, обаче, заедно със самотата и тишината, започнаха да я плашат. Мъчителна тревога бавно се промъкна в нея. Никаква светлинка не проникваше отвън, защото капациите на прозорците бяха плътно затворени.

С разтуптяно сърце, с разширени очи, девойката се взираше в тъмнината и вече ѝ се струваше, че долавя някакви сенки. Ту виждаше разперени призраци, ту сгушени фигури, готови да се хвърлят отгоре ѝ. Тя притисна нервно ръце до гърдите си, защото започваше да диша все по-неспокойно и по-бурно. Изведнъж някакъв шум при вратата я накара да подскочи.

Някой натискаше дръжката и явно се опитваше да влезе при нея.

От гърдите ѝ се изтръгна вик на ужас, който може би спря на прага смутения посетител, но само за миг, защото малко след това вратата се откряна и Ноел видя очертанията на висок силует.

Стори ѝ се, че ще загуби съзнание. Все пак, със свръхчовешки усилия, тя успя да запита с разтреперан глас:

— Кой е там?

Зъбите ѝ тракаха и смразяващи тръпки на ужас лазеха по цялото ѝ тяло.

— Аз съм, вашият съпруг — отвърна един глас, който във вълнението си Ноел не можа да познае.

— О, боже мой! Кой говори? Не ме плашете.

— Но защо се плашите? — настоя новодошлият. — Нали аз съм вашият съпруг? Какво страшно има?

— Моят съпруг? О! Не, не, това не е неговият глас. Непростимо е да ме плашите така в тъмнината!

— Аз в никакъв случай не искам да ви плаша Ноел, напротив! Ако липсата на ток ви смущава, успокойте се, аз нали съм при вас!

— Много бих искала да светне по-скоро!

— Дано, но може и да се забави. По това време на годината често нямаме ток. Ние, обаче, сме свикнали.

Девојката долови, че посетителят влиза в стаята и затваря вратата след себе си. Но кога то неясният тъмен силует започна да се движи към нея, той доби фантастично големи размери и въпреки новодошлия да твърдеше, че е нейният съпруг, Ноел продължаваше да не му вярва и да се съмнява.

Тя настоя:

— Кой сте вие? Кажете ми или ще викам за помощ! Не разбирате ли, че ме е страх?

Сянката се спря.

— Слушайте, Ноел, бъдете разумна и не викайте така.

— Страх ме е, боже мой! Страх ме е, не разбирате ли? — повтори тя трескаво.

— Мълчете, така ще вдигнете на крак цялата къща!

Тонът беше рязък и толкова гневен, че Ноел изведнъж се постара да преодолее страха си.

— Господин Ле Кермьор — помоли тя с неуверен глас, — ако действително вие сте пред мен, не трябва да ме плашите така. Вървете си, моля ви, или пък донесете някаква лампа. Недопустимо е да влизате в стаята ми така, в пълен мрак.

— Но моя малка Ноел, аз идвам, за да ви успокоя. Къде сте, мое голямо дете? Как може да се плашите така?

Мъжът се запъти към леглото и опипа завивките.

— Как, нима не сте си легнала? Къде сте?

Но Ноел нямаше никакво желание той да я намери. Напротив, като гледаше тази голяма сянка, която, движейки се, придобиваше неестествени размери, тя имаше само едно желание: да се сгуши и да стане толкова малка, че неканеният посетител да не може да я намери.

Отначало девојката се скри зад креслото, в което беше седнала, но сега искаше да се опита да се измъкне в тоалетната, преди посетителят да разбере и да се заключи преди той да може да стигне до вратата.

— Чакайте, Ноел, кажете ми къде сте? Наистина, не разбирам защо ме приемате по този начин. Вие трябваше да очаквате моето посещение. Защо се отнасяте толкова лошо с мен?

Но девојката не го слушаше. Тя бе постигнала целта си. Успяла бе да се измъкне в тоалетната. Да затвори вратата и да завърти ключа.

Посетителят долови подозрителния шум. Той не можа да потисне вика на изненада и изведнъж се спусна към вратата.

— Ноел, отворете ми. Това, което правите е смешно. Аз съм ваш съпруг, не разбирате ли?

Изгубил самообладание, той започна да блъска гневно вратата. Непреодолимата преграда, изправена пред него, сякаш го караше да беснее.

— Заповядвам ви да отворите, чувате ли ме, Ноел?

Гласът беше властен и не допускаше възможност за неподчинение. Но изправена зад тази врата, със замряло сърце, с учестено дишане, с разстроено от ужас лице, Ноел и не помисляше дори, че трябва да се подчини. Младоженката нямаше никаква представа за живота. Ако имаше майка, тя, може би, нямаше да бъде така невежа. За нещастие, никой никога не бе ѝ казвал, че има неща, които жената трябва да приема от своя съпруг. В този нощен час и през ум не ѝ минаваше, че тя би трябвало да отговори благосклонно на така неочаквано изразеното желание на своя съпруг.

— Да си отиде! — шепнеше Ноел съвсем тихо. — Защо идва да ме плаши?

И все със същата детска упоритост, макар и вече да започваше да изпитва необяснима тревога, девойката продължаваше да се убеждава, че младият мъж се забавлява да я плаши тъкмо тази вечер, защото токът бе спрял.

В края на краищата посетителят бе принуден да отстъпи.

След като напразно се опитва да отвори вратата, след като разбра, че молбите и заплахите бяха безполезни пред своеобразната съпруга, той престана да упорствува. Отдалечи се разочарован и в лошо настроение. Нищо чудно, защото ролята на пренебрегнат съпруг е смешна и неприятна за всички.

Зад вратата Ноел се заслушваше и се стараеше да долови всеки шум. По едно време ѝ се стори, че стъпките на мъжа се отдалечиха, но въпреки това не посмя да излезе, защото се страхуваше. Страхът я караше да допуска всичко и затова тя предпочете да остане затворена в тоалетната. Когато се умори да дебне в мрака и да се мъчи да долови всеки шум от другата стая, Ноел се загърна в един халат, който ѝ попадна под ръка, а после легна на сламения шезлонг, където обикновено си почиваше след баня.

На двадесет години човек лесно заспива дори и в най-неудобно положение. Въпреки че сламеният стол беше неудобен и твърд за легло, Ноел спа доста добре тази нощ.

Едва сутринта, когато слънцето заля малката стая с обилна, златиста светлина, девойката погледна спокойно наоколо и можа да се запита дали снощното ѝ поведение спрямо Ив ле Кермьор беше най-доброто и най-подходящото за случая.

Щом изведнъж се изправи пред този проблем, девойката усети да я завладява нарастващо безпокойство. Тя не можеше да забрави тона, с който посетителят ѝ бе казал:

— Аз ви заповядвам да ми отворите.

За всеки случай, девойката намираше и с какво да се оправдава и успокоява. Тя беше сигурна, че сестрите, които бяха я отгледали, щяха да одобрят нейния отказ. Те щяха да разберат нейния страх и нямаше да приемат, че постъпката на Ив ле Кермьор беше напълно естествена. Добре възпитаният мъж избягва да засяга една жена, като влиза неочаквано в стаята ѝ, а още повече като предприема постъпки, които биха могли да я обидят и уплашат. Ноел реши, че ако на обед съпругът ѝ отпрати упреци за нейното неподчинение през нощта, тя щеше да си позволи да му отговори така, както той заслужава.

Безспорно, нямаше да е лесно да каже всичко. Тя дори се изчерви при тази мисъл и веднага се ядоса на себе си, задето се смущава така лесно. Дано само да успее да каже всичко докрай.

За всеки случай, твърдо бе решила да не допусне да я обвиняват, без да възрази и да се оправдае. Този път Ив ле Кермьор бе постъпил нетактично и в никакъв случай не трябваше да го остави да продължи да се отнася към нея по същия начин.

Цялата сутрин Ноел не преставаше да си повтаря тези неща и когато най-после влезе в трапезарията, сърцето ѝ подскачаше лудо в гърдите. Но когато двамата съпрузи се озоваха един срещу друг на масата, младият мъж не си позволи да направи никакъв намек за случилото се през нощта. И този път той беше учтив, така студен и така безразличен, както обикновено.

Свел нос над книгата, той имаше вид на човек, който е погълнат напълно от четивото си.

По едно време, когато Ноел изглеждаше много заета с разчупване щипките на един омар, Ив ле Кермьор вдигна очи над

страниците на книгата и хвърли поглед към младата жена. Ноел долови този поглед, който я разглеждаше с любопитство. Той беше остър и твърд.

Тя веднага стана червена като мак, защото беше убедена, че в този миг съпругът ѝ мислеше за своето нощно посещение. Но понеже той не продума нищо, Ноел въздъхна облекчено и се въздържа да направи какъвто и да е намек.

* * *

Дали поради връхлетелите над планината зимни бури и студ напоследък електрическите централи често започнаха да прекъсват тока? Осветлението изведнъж започна да угасва и то доста често.

За голямо съжаление на Ноел повредите започнаха да се повтарят всяка вечер.

С разтуптяно сърце девойката очакваше в мрака момента, в който лампите щяха да светнат отново. Младата господарка на къщата напразно бе ходила в кухнята, за да иска да ѝ дадат някоя петролна лампа или свещ. Норина ѝ бе заявила най-категорично, че в кухнята никога не били употребявали подобни вещи и напразно би търсила лампа или свещ в замъка. Затова, щом Ноел се прибереше в стаята си, бързаше да се приготви за сън и да легне, за да не бъде принудена да се движи пипнешком в потъналите в мрак стаи, из които ѝ се струваше, че бродят опасни сенки.

Ноел, която очакваше, че на другия ден съпругът ѝ ще поднови снощния си опит, малко по малко започна да се успокоява, като не го видя да се появява повече. Тя престана да се вслушва във всеки най-малък шум. Стоеше спокойно в стаята си, не бързаше да си ляга и съжаляваше само за това, че вратата, която водеше към коридора, нямаше нито ключалка, нито кука.

Тази невъзможност да се заключи в собствената си стая ѝ беше крайно неприятна. Колкото и да се успокояваше, тя не можеше да се примири с мисълта, че спи в стая, в която всеки може да влезе, когато пожелае. За да се осигури поне малко, девойката поставяше един стол пред вратата, така че при нея не можеше да се влезе, без да се вдигне шум и без тя да се събуди. Това беше единственото нещо, което

клетото момиче можа да измисли, за да се защищава срещу неканения нощен посетител.

Тази нощ тя си легна съвсем спокойно, защото не видя електричеството да угасне, както често се случваше напоследък.

Ноел спеше вече дълбоко, когато шум от падащ стол я накара да се събуди. Тя бе очаквала ново посещение на съпруга си през изминалите дни и сега не изгуби време в излишни предположения. Вроденият свян я накара, без много да мисли, да скочи веднага от леглото и да грабне дрехата, метната на стола до него. Веднага след това тя потърси електрическия ключ, за да запали лампата. Но същата тъмнина продължи да цари и след като завъртя ключа. Значи, пак нямаше ток. Както и първия път, Ноел не можеше да долови дори силуета на посетителя.

А той, може би, за да не я събуди, пристъпяше към леглото съвсем безшумно и дори сдържаше дишането си. Ноел разбра, че посетителят беше близо до леглото само по това, че той блъсна с крак оставените пред леглото пантофки, които отхвъркнаха надалеч. Вероятно след това мъжът бе опипал празното легло с още топли завивки, защото попита:

— Не спите ли, Ноел? Къде сте?

В гласа на мъжа вече започваха да се долавят нервни нотки. Както предишната вечер и сега стана същото. Страхът или трагичната тъмнина усилиха толкова много звуците в ушите на Ноел, че тя не можа да познае гласа на мъжа си и се уплаши.

— Слушайте, Ноел, престанете с тази глупава игра. Отговорете: къде сте?

— Тук съм — отвърна тя трепереща.

— Къде?

— До прозореца, но ви предупреждавам, че ако се приближите до мен, ще отворя капациите и ще се хвърля долу.

— Това са детинщини.

— Вашето присъствие ме плаши, вървете си и внимавайте да не ме тласнете към някоя крайност.

Тези думи като че охладиха огъня на посетителя.

— Не мога просто да разбера вашето държане, Ноел — каза той, без да се помръдва от мястото си. — Омъжена ли сте вие, да или не?

Смятате ли, че ще мога да играя още дълго тази смешна роля, която сте решила да ми наложите?

— Не желая да налагам никаква смешна роля на моя съпруг — отвърна тя и започна да плаче. — Ако действително е тук, той знае, че аз в никакъв случай не искам да предизвикам неговото недоволство.

— По много смешен начин ми засвидетелствувате вашето покорство.

— Така е, защото се страхувам. Тази тъмнина е ужасна!

— Няма какво да се прави, трябва да свикнем с нея.

— Можехте поне да вземете лампа, като идвате тук или да ме оставите на спокойствие сега, посред нощ и да не ме плашите така.

— Оставете ме да се приближа до вас и ще видите, че вече няма да ви е страх.

— Вашата настойчивост е необикновена. Защо избирате толкова късен час, за да идвате при мен? Защо през деня никога не сте се опитал да дойдете при мен или поне да ме заговорите?

— Защото нощта е създадена, за да събира съпрузите.

— Не вярвам — отвърна тя недоволно. — Природата не ни е дала очи, които гледат в мрака. Аз смятам, че за човек нощта е създадена за сън.

Тя бе произнесла тези думи с такава твърдост, че посетителят се изсмя тихо:

— Какво голямо и забавно дете сте, Ноел! Размислите ви са трогателни! Но да прекъснем тази глупава игра, която не е достойна нито за вас, нито за мен. Аз ви правя чест с моето посещение, мое дете, а вие бъдете добра да приемете съпруга си така, както е редно.

Докато говореше, той се приближаваше към нея. Щом долови шума на приближаващите се стъпки, бърза като светкавица, девойката отвори прозореца и бутна капациите. Лунната светлина нахлу и се разля из стаята. Мъжът отскочи назад и нададе вик. Права на перваза на прозореца, опряла тяло на преградата от ковано желязо, Ноел беше готова всеки момент да скочи надолу в тъмнината.

— Не се приближавайте към мен или ще се хвърля!

— Ноел, престанете с тези шеги! — каза тревожно гласът. — Слезте долу! Нали виждате, че няма защо да се страхувате от мен? Аз съм далеч от вас и съм готов да си отида, ако желаете.

Но девойката нямаше намерение нито да му вярва, нито да го слуша. Уплашените ѝ очи се вираха и гледаха да проникнат в тайната на гъстия мрак, откакто няколко лунни лъча бяха пронизали тъмнината и хвърляха светли петна на пода.

— Къде сте? — запита тя неспокойно и тихо, защото в стаята се бе възцарила пълна тишина...

— Тук, близо до вратата. И трябва да ви кажа, че съм ви много сърдит.

— Не ви виждам — отвърна девойката и наостри уши. — Защо не излезете напред под лунните лъчи, за да мога да ви позная?

— Защото ми се струва, че вие се подигравате с мен, Ноел. Вашият страх и вашето недоверие стават обидни. Вие се преструвате.

— О, не! Повярвайте ми, вие действително ме плашите!

— Аз пък мисля, че истината е друга: моето внимание към вас ви е неприятно. Вие се съгласихте да приемете моето име, положението и богатството ми, и цялото благосъстояние, които идват с вашето узаконено положение, но не искате да приемете и задълженията, които следват от това. Трябваше предварително да ми кажете, че ще бъде така. В такъв случай, едва ли щях да се оженя за вас!

Тя изслуша тези думи, без да протестира. В своя инстинктивен страх младата жена не беше в състояние да вижда нищо друго, освен ужаса, който ѝ вдъхваше този човек. Тя не се развълнува ни най-малко и не направи опит да задържи посетителя, когато чу вратата да се отваря и после да се затваря със сухо хлопване. Стъпките се отдалечиха и заглъхнаха в далечината. Едва тогава Ноел можа да си поеме дъх.

— Той си отиде — помисли тя с облекчение.

Въпреки това, Ноел не се чувствуваше спокойна. Сега, когато посетителят си бе отишъл, последните думи, които той бе казал, звучаха все още в нейните уши и смущаваха спокойствието ѝ.

— Значи, той нямаше да се ожени за мен! — промълви тя обидено. — Съжалява... Това е ужасно!

А след известно време тя додаде:

— В края на краищата, защо упорствува да идва при мен винаги, когато угасва електричеството? Не е моя вината, че се плаша, като не мога да го позная! Той ме упреква, че не го приемам, но аз го обвинявам, че идва без лампа. На какво приличат посещенията му

посред нощ, да не би да е някой злодей! Веднага започвам да мисля за черния конник и нищо чудно, която и да е жена на моето място би се уплашила!

Тя почувствува, че зъбите ѝ тракаха. Студено ли ѝ беше? Страхуваше ли се? И тя не знаеше. Стоеше до прозореца по нощница и студеният ноемврийски вятър смразяваше раменете ѝ. Ноел се дръпна и реши да се прибере навътре в стаята.

— Няма да затварям вече капаците — реши Ноел. — Колкото и слабо да осветява луната, все пак е по-добре, отколкото цялата стая да тъне в пълен мрак.

Тя постави отново пред вратата преобърнатия стол и трепереща от студ, защото стаята бе изстинала съвсем, побърза да се сгуши в леглото.

— Той, може би, е прав като казва, че не би се оженил за мен, ако предвиждаше моето поведение — реши тя след малко. — И аз ако знаех, че той би ме плашил така посред нощ, сигурно щях да предпочета да напусна Монжой!

Ноел спа лошо след изживяната тревога. Най-напред тя не можа дълго време да се стопли, а след това лека-полека, думите на съпруга ѝ, пълни с толкова укор, оказаха много тежко въздействие върху нейната чувствителност. Всеки път, когато си ги припомняше, те ѝ се струаха по-сериозни и по-опасни. Лошият живот в семейството започваше със съжаления. Но вината като че се стоварваше единствено върху нея. Тя постоянно бе отблъсквала съпруга си, докато той, може би, идваше при нея проникнат от най-добри намерения.

През деня Ноел не изпитваше непреодолимия страх, който я влудяваше в тъмнината и започваше строго да се упреква за поведението, което имаше нощем. Тя реши на всяка цена да се обясни с младия мъж. Не искаше да бъде неблагодарна съпруга и не забравяше това, което този човек бе направил за нея. Не трябваше Ив ле Кермьор да запази за нея лошото впечатление от първата им бурна среща. Тя щеше да му обясни, щеше да съумее да му каже. Но обратно на очакванията си, този ден Ноел не видя Ив ле Кермьор на масата. Той се извини пред младата жена чрез Норина. Вечерта бе същото. Въпреки това, тя установи, че съпругът ѝ се бе занимавал с нея — на капациите на прозореца беше поставен катинар.

„За да ви се отнеме завинаги възможността да скочите от прозореца“, гласеше подигравателно една записка, забодена на завесите.

Смаяна, Ноел погледна здравата ключалка и усети, че я обзема слабост. Съпругът ѝ се отнасяше с нея като с неразумно дете! Той ѝ се сърдеше и не можеше да допусне, че неговата жена може да се плаши от посещенията му.

Дали имаше намерение да ги продължи?

* * *

Всеки обед и всяка вечер девойката очакваше да се появи в трапезарията съпругът ѝ, но младият мъж редовно се извиняваше чрез Норина. Младата жена започваше да се плаши, че го е обидила твърде дълбоко. За да избегне самотата, която с всеки изминат ден ѝ тежеше все повече, въпреки студа, Ноел подхвана дългите и самотни разходки около платото на Монжой.

Понеже беше винаги сама и съвсем отвикна да разчита, на каквато и да е помощ, девойката ставаше все по-смела и посмела. Тя минаваше по най-стръмните пътеки, едва видими под снега и не се страхуваше да отива далеч по места, които малко от хората в околността посещаваха.

Един ден Ноел се подхлъзна на покрит с лед камък. Падна лошо и си навехна крака. Когато стана и се опита да продължи пътя си, тя не можа да пристъпи от болка. Най-неприятно беше това, че девойката се намираще много далеч от имението, за да може да вика и да я чуят. Изобщо, всякакъв опит в тази насока беше безполезен. В същото време, понеже знаеше, че не бива да стои неподвижна при тази смразяваща температура, тя се реши да тръгне напред като се опира с ръце по отвесната стена, образувана от замръзналите скали. По този начин върху болния крак щеше да пада незначителна тежест.

Но пътят, който предстоеше да измине, беше дълъг и след половинчасови усилия, Ноел се отказа. Тъкмо тогава тя чу близък шум от стъпки и се реши да вика. Девойката смяташе, че наблизко минава някой от прислужниците в замъка, но скоро позна между тъмните игли на боровете Ив ле Кермьор, който очевидно се връщаше от лов, с пушка през рамо. Щом видя коленичилата в снега млада жена, той се спусна бързо към нея и запита:

— Какво правите тук, Ноел?

— Паднах — призна тя жално.

— Да не би да сте се наранила?

— Да, не... и аз не зная. Кракът ме боли и не мога да вървя.

Ловецът коленичи до нея. Той махна ръкавиците си и накара девойката да седне, за да може по-лесно да прегледа болния крак.

Поруменяла и засрамена, Ноел стоеше послушно, но нейният неспокоен поглед се опитваше да прочете по лицето на младия мъж отражението на неприятните чувства, които смяташе, че той изпитва към нея. Тя почти се учудваше, че той ѝ говори нежно и все със същата учтивост. Дали нещастieto, случило се с младата жена го караше да забравя разочарованието си от нея.

Като махна обувката и чорапа, младият мъж обхвана с ръце ранения крак и видя, че глезенът вече започваше да се подува.

— Чудесно изкълчване — прошепна той и като взе шепа сняг, започна да разтрива пострадалото място.

Девојката изпита такава силна болка, че едва не извика. Все пак тя успя да се овладее навреме и да стисне устни. Не трябваше да разваля доброто разположение на съпруга си с досадно охкане. Малката съпруга се почувствува изведнъж особено развълнувана пред коленичилиия в снега млад мъж, който, забравяйки своята неприязън, сега се грижеше така великодушно за нея. Тя гледаше замислено сведената мъжка глава. Между светлата руса коса тук-там блестяха бели нишки.

Без сама да разбира защо Ноел изведнъж се разчувствува така, че за миг обичайната ѝ свенливост я напусна.

— Вие сте много добър — промълви тя.

Младият мъж вдигна очи и се усмихна.

— Това не е доброта, а само предвидливост! Ако не разтрия глезена веднага, вие доста време ще страдате от него. А понеже неподвижността е винаги неприятна за човек на вашата възраст, аз се опитвам да предотвратя тази неприятност.

— Да, вие сте много добър — настоя тя мило, докато той продължаваше да разтрива болния крак.

И като вдигна ръка, девојката я постави нежно върху златистите му коси.

— Не трябва да ми се сърдите, г-н Ле Кермьор. Никога не съм искала да ви наскърбя — прошепна тя и очите ѝ изведнъж заблестяха от влага.

— Но, моя малка, аз съм убеден, че вие не сте паднала за удоволствие — отвърна той със смях.

Тя помисли, че той умишлено изменяше смисъла на думите ѝ, но все пак настоя:

— Аз говоря за мъката, която ви причиних миналата нощ. Много съжалявам, ако съм ви разстроила, но ви уверявам, че вината не е моя.

— Ах, миналата нощ! — промълви той, като трепна леко.

Ръката му бе спряла внезапно. Младият мъж се изправи за миг и сякаш искаше да се отърве от някакви неприятни мисли.

— Да не говорим повече за това, искате ли? Така е за предпочитане, нали?

— Но — настоя тя, — аз трябва да говоря за това. Вие ме избягвате и аз не ви виждам вече. Не можете да си представите колко тежко ми става, когато чувствавам, че ми се сърдите.

— Аз не се сърдя — отвърна той.

Но в същото време лицето му ставаше все по-мрачно и по-тъмно.

— Тези дни имах много работа, бях много зает и затова не можех да се храня заедно с вас — обясни той с усилие. — Вярвайте ми, Ноел, аз не съм постъпил така с никаква зъл умисъл и дори не пропуснах да се извиня пред вас.

— Наистина ли, отсъствието ви не се дължеше на някакви лоши чувства към мен?

— Но не, моя малка! Защо бих хранил подобни чувства към вас?

Той я гледаше с толкова доброта, че Ноел оставаше все по-учудена и по-учудена. Тя си бе въобразила толкова неща, откакто не бе го виждала цяла седмица.

— О, колко съм доволна! Само ако знаете колко ме наскърбяваше това предположение!

— Нима? — усмихна се той.

Очите им се срещнаха със същата топлина и сериозност, както там във вагонетката, сутринта на венчавката им. Ноел изпита отново чудноватите тръпки, които пролазиха по тялото и предизвикаха у нея особена слабост. Ив ле Кермьор пръв наруши вълшебството, на което се бяха поддали.

— Не трябва да се съмнявате в моите добри намерения, Ноел — потвърди той сериозно и започна отново да разтрива болния крак. — Вижте в мое лице един добър другар, чието най-голямо желание е да направи лек и приятен еднообразния ви живот в Монжой.

— Наистина ли? — възкликна тя щастлива. — Добър другар, който не съжалява, че се е оженил за мен?

— Надявам се, че не допускате подобно нещо!

— Тогава — заяви девойката, без да си дава сметка за обаянието, което се излъчваше от всяко нейно движение и всяка нейна дума, — щом днес сте толкова добър и толкова снизходителен, обещавайте ми, господин Ле Кермьор, че ще поръчате да донесат от града нещо, лампа или свещи, за да мога да осветя стаята си.

Младият мъж едва не изпусна малкото краче, което разтриваше.

— Защо ви трябва светлина? Нужна ли ви е, за да спите?

— О, не! Не за да спя, въпреки че в пансиона бях свикнала винаги, дори и през нощта, в стаята да има запалено кандило.

— В спалня, където има множество деца, това е обяснимо, но в една обикновена стая!

— Да, да, аз самата не искам кандило, а само някаква светлина, докато си легна. Знаете, толкова е неприятно да се събличаш, без да виждаш кое къде оставяш.

— Действително, по това време на годината електричеството спира рано. Но вечер ще гледате час по-скоро да се приберете в леглото. Половин час повече сън ще ви бъде само от полза, вие и без това сте малко бледичка.

— Да, и аз съм мислила, че бих могла да си лягам по-рано — каза тя обезсърчено, защото въпреки благосклонния му вид младият мъж като че нямаше никакво желание да я разбере. — И все пак, най-много се страхувам, когато вие идвате да ме посетите.

Той се изправи рязко. Внезапна враждебност се пробуди в сините му очи, които добиха метален блясък.

— Това, което става нощем между двама съпрузи, не се нуждае от светлина! Вярвайте ми, Ноел, по-добре е да говорим за друго!

Устните на девойката се свиха печално. Тонът на младия мъж не търпеше възражение и Ноел чувствуваше, че сълзите скоро щяха да бликнат от очите ѝ.

— Нима съм виновна за това, че се страхувам? — опита се да обясни тя, като се стараеше да не заплаче. — Не разбирате ли, страх ме е! Това е ужасно! Струва ми се, че в края на краищата ще полудея в тази непроницаема тъмнина!

— Превеличения! — промълви той сърдито. — Вие като че сте решила на всяка цена да ми развалите хубавия ден! Чудесно, ето че заплакахте. Не мога да търпя сълзи! Моля ви, престанете с тази комедия!

Но колкото по-строг ставаше неговият тон, докато ѝ говореше, толкова по-оскърбена се чувствуваше младата жена.

— Ах! Защо ми трябваше да ви срещам — въздъхна той ядосано. — Днес бях почти щастлив! И ето сега тази малка сцена напомни всичките ми грижи!

— Извинете ме — промълви през сълзи Ноел. — Много, много съжалявам, ако ви причинявам неприятности и грижи. Но на кого да се оплача, щом дори вие не желаете да ме изслушате?

— Да се оплачете? — възкликна мъжът, сякаш от всичко, което момичето бе казало, единствено тази дума заслужаваше да бъде запомнена. — Вие искате да се оплаквате? Е, добре, да чуем какво има тогава?

— Казах ви вече, че ме е страх. Това са, може би, нерви, но не съм в състояние нито да разсъждавам, нито да преценявам. Чувствувам... и това е ужасно!

— Страх ли ви е?

— Страх ме е до обезумяване! Не мога да ви позная! Струва ми се, че добивате невероятни размери, че гласът ви се променя. Просто, имам чувството, че не сте вие пред мен!

— Гледай, гледай! А кой искате да бъде?

— Когато е светло си давам сметка за всичко, но нощем се поддавам изключително на инстинкта си и това е ужасно!

— Все пак, ще трябва да свикнете, моя малка Ноел! Между женени хора тези посещения са нещо нормално.

— Да, възможно е.

Той се усмихна леко и забеляза:

— Вашето „възможно е“ ме забавлява!

Но тя беше толкова сериозна и в детския ѝ поглед имаше такова отчаяние, че усмивката на мъжа изчезна бързо, както се бе появила и отстъпи място на искрено разнежване.

— Съжалявам, мое дете, че нямате майка. Една майка знае какво трябва да каже на дъщеря си! Тя щеше да ви накара да разберете.

Ноел поклати тъжно тъмнокосата си главица.

— Ако имах майка, тя сигурно щеше да ми даде свещи. Аз имам чувството, че съм се загубила в тъмна и ледена пустиня и когато имам нужда от нещо, не зная как и откъде да си го взема.

— Вие мислите, че една свещ е в състояние да ви накара да приемете по-добре присъствието на съпруга ви?

— Безспорно! Аз се плаша единствено от тъмнината! Ако дойдете при мен с лампа в ръка, аз ще ви приема с удоволствие и няма да гледам на вас като на страшен призрак. Но вашето появяване в тъмнината, като промъквач се тайно злодей, е просто влудяващо. И аз нямам дори възможността да се заключа в собствената си стая. Достатъчно е да се натисне дръжката, за да се влезе в стаята и затова

просто не смея да заспя. Само мисълта, че някой може да дойде по време на съня ми и да не го усетя, ме държи будна по цели часове.

— Хайде, хайде, всичко това не е сериозно и е само резултат от прекалено възбуденото ви въображение. Понеже живеете само сред книги в библиотеката, вие се откъсвате от действителността. Започвате да вярвате, че всичко, което книгите съдържат, съществува и в живота, докато в повечето случаи е вярно обратното.

Докато говореше, Ив ле Кермьор ѝ помагаше да върви. Той я придържаше до себе си и така, с бавни и внимателни крачки, я водеше към замъка, като я пазеше да не се подхлъзне отново по скалистата и покрита с лед пътека. Когато пристигнаха пред входа на къщата, Ноел чувствуваше особена признателност към съпруга си за големите му грижи и искаше да му благодари по някакъв начин.

Ив ле Кермьор не ѝ бе дал никакво обещание, той дори си даде вид, че не я разбира. При все това, младата жена мислеше, че никога досега господарят на Монжой не бе проявявал толкова внимание към нея. И понеже в брака на жената се пада често да бъде по отстъпчива, тя пожела веднага да даде доказателство за своята добра воля. С очарователно по своята непринуденост движение, Ноел се изправи на върха на пръстите си, за да изравни лицето си с неговото. И като сложи на страната му една сърдечна целувка, тя се осмели да направи едно признание, което досега не бе обмисляла нито за миг и което учуди и самата нея:

— Ив, вие не знаете колко ви обичам и как искам да бъдете доволен от мен. Ще се опитам да преодоля страха си, за да ви направя удоволствие.

После, цяла поруменяла от своята дързост, тя се отдалечи, като накуцваше, защото болният крак не ѝ позволяваше да избяга толкова бързо, колкото искаше.

Ив ле Кермьор остана неподвижен на мястото си, сякаш беше замръзнал от почуда. С помръкнало чело, със сериозни очи, той гледаше как се отдалечава детето, на което бе дал името си. Младият мъж не очакваше подобна проява на детска обич и сега цялото му същество потръпваше, сякаш невидим кинжал бе разтворил в него лошо зараснала рана.

* * *

Ноел прекара останалата част от деня в състояние на възбуда. В главата ѝ, изведнъж изпълнена с най-хубави мечти, мислите се въртяха лудешки около срещата ѝ с нейния съпруг. Той ѝ бе говорил така мило, грижил се бе за нея така усърдно и с такива внимателни движения, че в омаяната душа на малката съпруга, твърде млада и невежа, но инстинктивно любяща, се бе разпалило непознато опиянение.

Нейният съпруг.

Изведнъж Ноел откриваше в тези думи някакво непознато досега вълшебство. И в същевото ѝ се пораждаха хиляди чувства, хиляди надежди, които ту изостряха нейната чувствителност, ту събуждаха жажда за нежност и откровеност.

Нейният съпруг.

Колко пъти, когато той беше учтив или далечен и сдържан, тя бе изпитвала смътно желание да се приближи до него и да му даде някакво доказателство за своя интерес, за своята обич. И сега, повече от всякога, тя мечтаеше да склони глава на неговото рамо и да остане мълчаливо сгушена до гърдите му, затворила очи в чудна и успокояваща неподвижност.

О, да! Дали щеше да вкуси сладостта да се отпусне доверчиво на едно мъжко рамо, сигурно и вярно като убежище. Да остане спокойно облегната на него, без никакво мъжко движение да я разочарова и смути?

Любовта се бе пробудила у нея преди бурните чувства на страст и желание. Сега тя пораждаше голямата вродена нужда на жените да бъдат онова съвсем малко нещо, което мъжът обича и покровителствува, независимо от всякакво плътско желание.

И в продължение на часове, с душа преливаща от нежност, смирение и преданост, Ноел мислеше само за своя съпруг. Искрена и наивна, каквато беше, тя се отдаваше изцяло на този, който, всъщност, не бе проявил към нея нищо повече, освен малко симпатия. Сърцето не отмерва това, което дава от себе си и то не сравнява със своя дар това, което е получило от другия. Ноел реши още същата вечер да приеме смело посещенията на този, чието име носеше. Тя не желаше повече

да го разочарова, искаше да му създаде радост и така да изкаже цялата обич, която сега преливаше в душата ѝ.

* * *

Сред обичайната тъмнина, седнала върху възглавниците на шезлонга в стаята си, Ноел очакваше посещението на мъжа, който ѝ бе дал своето име. С лакти на коленете и лице в дланите, тя се стараяше да стои спокойна и да не се плаши както обикновено от нощния мрак, който я ужасяваше.

Нали бе обещала на Ив ле Кермьор да го чака? Не бе ли решила този път да го посрещне добре? В такъв случай, трябваше да си наложи да преодолее страха си, колкото и голям да беше.

С необичайна смелост Ноел се опита няколко пъти сама да се насърчи:

— Не ме е страх! Не искам да се страхувам!

Въпреки това, когато чу дръжката да изскърцва и вратата да се отваря, девойката замръзна на мястото си и очите ѝ се разшириха в мрака. Ето че идваше решителният момент, в който на всяка цена трябваше да преодолее страха си.

Щом вратата се отвори, посетителят побърза да каже:

— Аз съм, Ноел. — А след миг запита: — Ще бъдете ли любезна тази вечер? Къде сте?

— Тук съм.

Гласът, който произнесе тези думи, звучеше съвсем жалко. Той би разнежил дори и някой тигър. Но влюбените мъже понякога са покоравосърдечни дори и от хищниците.

— Къде сте? В коя посока? — настоя посетителят.

— Тук, на шезлонга.

Тя стоеше и чакаше смело. Естествено, не може да иска от нея да стане да го посрещне, нали? Цялата ѝ воля беше напрегната, за да преодолее безразсъдния си страх, така че не беше способна за никакво друго усилие.

Но това приближаване на едно невидимо същество беше така влудяващо, че клетата девойка почти тракаше със зъби.

— Моя малка Ноел — каза мъжът, който бе стигнал до нея и съвсем се бе разнежил. — Моя малка Ноел, да знаете колко щастлив ме правите тази вечер!

Пипнешком той я бе хванал за раменете. Неговите жадни ръце я обгръщаха с опиянение, плъзгаха се надолу по ръцете, докато младият мъж коленичеше пред нея.

— Най-последно съм при вас, моя малка Ноел! Ще мога да ви изразя моите чувства и да ви кажа всички любовни думи, които премълчавам от седмици.

Ноел не отговори нищо. Задъхана, наострила уши, тя се опитваше да свикне с този мъжки глас, дрезгав и задъхан от вълнение, различаващ се нощем от шеговития, но сдържан тон, с който младият мъж ѝ говореше през деня.

Нощният посетител обхвана ръцете ѝ и ги покри с палещи целувки, които спираха само, за да дадат възможност да се излеят пламенните думи и екзалтираните клетви, които напиреха на устните му.

Малко по малко ужасът на девойката стихваше. Тя бе престанала да трепери и дори тъмнината вече не я смущаваше толкова. Любяна от тихия глас, който ставаше ту смирен, ту страстен, Ноел си припомняше младия мъж, когото само преди няколко часа бе видяла, коленичил в снега. Колко приятно и успокояващо беше това видение в сравнение с бурната действителност тази вечер!

Как Ив ле Кермьор, така спокоен и сдържан, когато говореше обикновено, можеше да влага толкова жар в нощните си изповеди? При допира на младия мъж, чиято страст я учудваше, девойката чувствуваше как у нея угасва постепенно възторгът, който бе изпитвала през деня. След като бе мечтала да прояви своята нежност пред съпруга си, сега Ноел стоеше мълчалива и студена, слушаше внимателно, преценяваше, като се стараеше да долови всичко, което очите ѝ не можеха да видят.

Няколко часа по-рано тя беше цяла проникната от нежност, заради няколкото топли думи, които съпругът ѝ бе казал. Сега, обаче, беше цяла вледенена, въпреки топлотата на гласа, който ѝ правеше така неочаквани признания. Любовните чувства не се пораждаха едновременно у мъжа и жената. Това беше една съвършено нова констатация за Ноел. Пред това упорито мълчание и пред студената

неподвижност на младото тяло, мъжът удвои своето красноречие и своята страст.

Докато, през плата на роклята ѝ, защото тя го бе чакала, без да се съблича, младият мъж целуваше раменете, корсажа и коленете ѝ, Ноел си припомняше с нежност вълнението, което я бе обзело следобеда, когато се беше осмелила да докосне с пръсти русите коси на своя съпруг. Тя пожела да изпита отново това приятно чувство. Като освободи едната си ръка, тя я повдигна към сведената пред нея глава. С непохватни движения, понеже не виждаше нищо, тя докосна влажното чело, а после пръстите ѝ се плъзнаха към гъстата коса, която не можеше да види.

Впечатлението от това не предизвика у нея чувството, което искаше да изживее. Ръката на съпруга ѝ отново бе обхванала нейната, за да я притисне до страната си, после до устните си, без да престава жаркия припев от любовни думи.

Несъзнателно, като бавна ласка, пръстите на младата жена докоснаха устните и страната, които мъжът притискаше до дланта ѝ. Тя усети допира до извънредно гладка и мека плът, толкова гладка, че пръстите ѝ с любопитство подновиха същите движения, докато мъжът ги сграбчи с устните си, като примамлив плод.

— Не забелязвате ли колко са гладки страните ми? Всяка вечер се бръсна грижливо в последния миг преди да дойда при вас с надеждата, че може би ще получа целувката, за която копнея. Ще повярвате ли, Ноел, че всеки ден, откакто сме се венчали, аз идвам на стража пред вашата врата с треперещо от вълнение сърце в очакване на вашия зов. Много рядко се осмелявам да вляза, защото ме възпира страхът, който всеки път ви причинявам.

— Нима идвате всяка вечер? — запита тя замислена и невероятно смаяна от едно така настойчиво внимание.

— Да, всяка вечер, като свенлив младеж, какъвто мъжът остава винаги, независимо от възрастта му, в присъствието на жената, която обича и желае. И ето че моето очакване не бе напразно. Аз съм в краката ви, държа ви в прегръдките си. Ноел, мила, няма ли да ми дадете целувката, която очаквам? Моите устни са така близо до вашите.

Девојката не отвърна нищо. Тя чуваше вече само този страстен шепот, без да обръща внимание на смисъла на произнесените думи.

Всяка вечер — бе казал той. Тя просто не можеше да дойде на себе си. Тази настойчивост я смущаваше.

Защо никога през деня не бе й казал една любовна дума, щом беше така увлечен и влюбен? Защо проявява такова старание, за да дойде при нея през нощта, когато през деня не изпитва никакво желание да бъде край нея? Нейната наивност не можеше да намери никакво обяснение на подобни размисли.

При нейното мълчание, което можеше да се приеме и за насърчаване, мъжът придоби смелост, изправи се до нея и я привлече в прегръдките си, после поривисто и пламенно, неговите устни просто смазаха нейните. Изненадана, Ноел не можа да избегне тази целувка. Тъкмо в този миг, когато мисълта й беше така далеч, изпита чувството, че по цялото й тяло бе преминал силен ток. Тя се освободи рязко и се изправи с един скок. Със стиснати зъби, тя изтри устата си, за да заличи неприятното чувство от тази влажна целувка. Потръпваща, девойката го отблъсна встрани.

— Оставете ме! Махнете се!

Изведнъж тя изпита истински ужас, че той се намира така близо до нея, въпреки че при нейния скок я бе освободил веднага от прегръдката си.

— Моя малка Ноел, чуйте ме!

— Не! Вървете си!

Тя трепереше, обзета от безумната мисъл, че е станала плячка на някакво чудовище. Откакто мъжът бе влязъл в стаята й, този ужас не преставаше да я измъчва. Тя не успяваше да се примири с неговото присъствие дори и при спомена, който имаше за съпруга си от срещата им през деня.

— Вървете си! Вървете си! — повтаряше девойката, без дори да слуша обещанията и увещанията на мъжа.

Той трябваше да отстъпи и да се отдалечи, защото разбираше, че тази вечер няма да я накара да го слуша повече. Мъжът си отиде като не преставаше да повтаря и отдалеч любовни думи и предани уверения, на които тя не отговаряше нищо.

Чуваше ли го изобщо? Тя бе станала упорита и неблагоприятна.

— На мен ми дойде до гуша от този мрак! Омръзнаха ми всички тези истории!

Въпреки че се бе зарекла да приеме добре младия мъж, сега, след неговото продължително присъствие край нея, тя се чувствуваше много нервна и неспокойна. Но беше и разочарована. След като бе прекарала целия следобед в особена възбуда, след като си бе представяла всичко така хубаво и лесно, сега ѝ беше безкрайно мъчително да установи, че в действителност тази среща не бе ѝ донесла очакваната радост.

И все пак, съпругът ѝ бе казал толкова много неща! Никога не бе си представяла, че Ив ле Кермьор е в състояние да произнесе подобни думи! Как се лъже понякога човек! А тя смяташе Ив ле Кермьор така студен, така безразличен. Всъщност, всички тези любовни думи, произнесени пламенно от младия мъж, трябваше да бъдат приятни. Сега, когато си ги припомняше, изпитваше удоволствие само при мисълта, че ги бе чула. А защо преди малко впечатлението, че говори на един невидим чужд човек, заличаваше у нея всяко друго чувство? Защо бе насочила цялото си внимание да следи всяко негово движение и всяка извивка на гласа му, сякаш зад тях се криеше някаква опасност? Сигурно за това беше причина тази непоносима тъмнина.

Може би, с времето тя щеше да свикне с нея. Но нещо неприятно, което в края на краищата човек е принуден да понася, едва ли някога може да стане приятно. За предпочитане беше Ив ле Кермьор да разбере нейното душевно състояние. Доброто желание невинаги е достатъчно, за да може да възпре въображението да създава неприятни картини, а сред тази обстановка клетият ѝ мозък измисляше все нови и нови въображаеми заплахи.

Най-добре щеше да бъде съпругът ѝ да възприеме друг подход спрямо нея. О, да! Ноел не искаше друго. Ако сериозният и мълчалив млад мъж можеше да се реши да ѝ говори така и през деня, както бе сторил тази вечер, тогава тя щеше да му се довери безрезервно и без отвращение. Ноел заспа, като си представяше как съпругът ѝ и тя се разхождат през деня, нежно прегърнати. Младият мъж ѝ нашепваше любовни думи, думи вълнуващи като ласки, които бяха прекъсвани от дълги, страстни целувки.

Но Ноел само сънуваше.

* * *

— Госпожо Ле Кермьор, знаете ли къде е господинът?

При звука на този мъжки глас Ноел се обърна към вратата на хола, която някой току-що бе отворил. Тя позна работника от висящата железничка на Монжой.

— Господинът трябва да е в кабинета си — отвърна тя любезно.

— Добре, аз...

Той спря, погледна калните си крака и се извини:

— Дали госпожата не би искала да предаде на г-н Ив този малък пакет? Това са бръсначи, които той очакваше, а краката ми са толкова кални, че ще бъде по-добре да не цапам повече стълбите.

— Дайте — каза Ноел усмихната, — аз ще му го занеса.

Тя си припомняше това, което съпругът ѝ бе казал вечерта за бръсненето си и при тази мисъл руменина заля цялото ѝ лице. Когато занесе бръсначите на младия мъж, тя каза доста притеснено.

— Гризели току-що ги донесе.

— Добре, много добре! — каза той. — Вече няколко дни, откак ги чакам. Всички бръсначи, които имам се изхабиха и трябваше да ги дам да се наострят едновременно. Подобно нещо ми се случва за пръв път. Обикновено съм много по-предвидлив.

Той млъкна, защото Ноел стоеше като закована на мястото си и очите ѝ се бяха разширили от учудване. После, като потърка страните си, младият мъж забеляза малко неловко.

— Имам нужда от бръснене, нали? Много съм обрасъл. Впрочем, това беше и причината, поради която избягвах да идвам на масата тези дни.

Тя не отвърна нищо. Гледаше го смаяна, сякаш пред нея се бе появило някакво чудовище. Този мъж с набола брада безспорно беше нейният съпруг. Той не беше така грижлив към себе си, както обикновено, но все пак, беше съпругът ѝ! И той снощи ѝ бе казал, че се е бръснал. Да, тя дори бе опипала страните му. Но, Боже мой, нима това беше възможно? Толкова ли бързо растеше брадата?

Младият мъж изтълкува погрешно нейното смайване.

— Много съм грозен така, нали? Цялата ми физиономия се променя. След като цели пет дни не се е бръснал човек става просто неузнаваем.

— Да, не е хубаво така — каза най-после тя с разстроен глас. — Но вчера не бяхте ли бръснат?

— Разбира се, всички тези дни не съм се бръснал.

— Не бях забелязала.

— Сигурно не сте могла да видите заради студа, бях вдигнал яката на дрехата си, а и около врата си бях завил вълнен шал.

Той говореше за тяхната следобедна среща, докато тя напомняше за неговото нощно посещение.

— Усеца ли се? — промълви Ноел и с ръка поглади собствената си страна.

— О, да, боде!

— Боде?

Като хипнотизирана, тя се отправи към него. Много заинтересувана, без да долавя интимността на постъпката си, тя протегна ръка и на няколко пъти прокара длан по страната на младия мъж.

— О! Боде като четка!

— Да, остра е! При това, с ръката не се усеца така силно, както ако ви целуна!

Все така като хипнотизирана, тя протегна лицето си към него:

— Целунете ме.

Младият мъж трепна, но веднага се овладя и се усмихна иронично.

— Ноел, наистина ли желаете да познаете прекалено силната сладост от целувката на един хищник? Изглежда, че понякога ви обзема странно любопитство.

— Може би сте прав — съгласи се тя усмихната, — но никога досега не съм ви виждала с толкова голяма брада.

— Да, вярно е, днес всички се бръснат и тъкмо затова сега имам така небрежен вид.

— Да, затова аз гледам да се възползувам от този рядък случай — отвърна девойката с неочаквана дързост, която се бе пробудила у нея тъкмо поради явното колебание на младия мъж.

Наистина, Ив ле Кермьор бе отстъпил до камината и даваше вид, че се оглежда много внимателно в огледалото. Под влияние на неочакваното си откритие, Ноел продължаваше да бъде настойчива и да се приближава към него.

— Целунете ме, за да изпитам това смешно и особено чувство.

— О, знайте, че просто драцця! — предупреди я той със смях.

Но в края на краищата, като видя, че няма да може повече да се изплъзва пред настояването на жена си, докосна устните си до бледото лице, протегнато към него. Той беше така любезен да ѝ покаже какво значи едно необръснато мъжко лице и потърка добре страната си о нейната.

— Е, приятно ли е?

— О, не, боли!

Той се засмя мълчаливо, без да забележи, че нежното лице на младата жена ставаше все по-разстроено.

— Виждате ли какво страшно нещо е брадата? Който се докосне, се убожда!

— Да — съгласи се тя, — сега зная.

Тя не си спомняше много добре какви думи произнесе, преди да се раздели с мъжа си, но когато остана отново сама, беше просто като пияна. Струваше ѝ се, че всички предмети се въртят наоколо.

Оставаше с внезапното чувство, че е полудяла. Какво означаваше това? Нима бе сънувала сцената, разиграла се през нощта? Кой беше мъжът, който се осмеляваше да идва при нея?

Ноел се прибра в стаята си. В душевното състояние, в което се намираще, тя не можеше да предприеме никакво сериозно занимание. Девойката се хвърли по корем на дивана между пъстроцветните копринени възглавници и остана така, загледана неопределено. Втрещеният ѝ поглед не виждаше нищо, но мисълта ѝ в това време работеше трескаво. Всичко, което ставаше, беше толкова необикновено, дори толкова невероятно, че тя не можеше да му намери никакво възможно обяснение. И все пак, трябваше да се опита да проумее цялата тази история. Едно нещо беше неоспоримо, тя се бе омъжила за Ив ле Кермьор, с него бе говорила тази сутрин. Като изключеше него, не познаваше никакъв друг мъж, който да живее в Монжой, освен прислужниците! И все пак, един мъж, който твърдеше, че е нейният съпруг, идваше при нея в стаята ѝ. Но този мъж не беше Ив ле Кермьор, в никакъв случай не можеше да бъде той! Тази увереност просто я зашеметяваше, но сега не беше време да губи смелост. Трябваше да разгледа добре положението и да се опита да се справи с него. Девойката разсъждаваше така:

„Невъзможно е в Монжой да няма двама мъже — моят съпруг и тайнственият непознат. Невъзможно е всичко това да е плод на моето

въображение или на бълнуване. Фактите са налице и са неоспорими. Не е възможно един и същ човек да се изменя коренно само за няколко часа. И двамата мъже са живи същества от кръв и плът. Аз докоснах страните и на двамата. Те съществуват!“

Ноел не беше в състояние да излезе от омагьосания кръг на тези разсъждения. Колкото и невероятни да бяха фактите, тя си даваше сметка, че известни наблюдения идваха да потвърдят предположението ѝ за съществуването на двама различни мъже. Никога досега тя не бе познала ясно гласа на съпруга си в гласа на нощния посетител. Беше неоспоримо, че тайнственият човек на мрака е много по-нежен и любвеобилен, отколкото господаря на замъка. Виждаше ѝ се невъзможно, ако един мъж е действително влюбен, да бъде леденостуден през деня и огнено страстен през нощта. За всеки случай, ако лицето беше едно и също, невъзможно беше съпругът ѝ да не намекне нещо за нощните си посещения.

Инстинктът ѝ, който винаги бе я карал да отблъсква настойчивостта на непознатия, без съмнение, беше верен, дори тя самата досега да не бе си дала сметка за това. Но след всички тези размишления, положението не се проясни. Новите разсъждения разтваряха пред нея неподозирани възможности, това беше всичко!

Ноел не беше енергична по природа. Нейният свенлив нрав и липсата на обич, от която бе страдала винаги досега, я бяха накарали да се свие в себе си, без никога да посмее да изрази непоколебима воля. В една открита борба с живота или срещу някого, тя би противопоставила голяма сила, която щеше да се изрази само в бездействие и мълчание. Засега, това беше всичко, на което тя бе способна.

Ноел не беше дръзка и силна по характер, но в замяна на това се радваше на завидна разсъдливост и на непоколебима твърдост на схващанията. И през ум не ѝ мина, че съпругът ѝ може да разгадае тайната, която се преплиташе така ловко около нея. Тя сякаш предусещаше, че щеше да открие истината. С въпросите си можеше да го отегчи, а дори и обиди! Ето, предишният ден, когато бе се осмелила да намекне за страховете, които изживяваше по време на неговите нощни посещения, той бе проявил съвсем явно недоволство, че бе повдигнала този въпрос.

При този спомен девойката потрепери.

— Той не отрече, че идва вечер да ме посещава. Спомням си, че ми каза: „Това, което става нощем между двама съпрузи, не се нуждае от светлина“.

Тогава?

Но тези думи доказваха ли нещо повече от това, че Ив ле Кермьор, също бе посещавал жена си. Те не разясняваха неприятното снощно посещение. Възможността за присъствието на съпруга ѝ някои вечери, не изключваше дръзките посещения на друг през останалите нощи.

Разумът ѝ я караше да не смесва тези две неща и да не пристъпва към действие, преди да е напълно сигурна в предположенията си.

Господарят на имението ѝ бе дал своето име. Съвсем почтено той ѝ бе отредил в своя дом едно добро и зачитано място, чиято тежест и преимущества тя чувствуваше много добре. Тя трябваше да се покаже достойна за мястото, което заемаше, като не смуцава напразно тихия и спокоен живот, на който бяха свикнали в Монжой. Преди да развълнува къщата, която бе я приютила, трябваше да се увери, колкото и очевидно да изглеждаше всичко, че свръхчувствителността и нервите ѝ не бяха я излъгали и действително около нея има двама различни мъже. След като взе това решение, оставаше ѝ да открие начина, по който да стигне до неоспоримото заключение. В този сив зимен ден, снегът падаше на големи пухкави парцали, които вятърът гонеше към долината. Свита на дивана, опряла страна до коприната на възглавницата, отправила поглед навън към тъжната природа, Ноел стоеше неподвижна и размишляваше. Погледът ѝ следеше, без да вижда, леките бели пеперуди, които кацах на дърветата или изчезваха към пропастта. Изведнъж девойката трепна, защото ѝ се стори, че намери някакво разрешение.

— На всяка цена трябва да взема мерки срещу този мрак, трябва да открия кой е посетителят. Преди всичко имам нужда от светлина.

И с бързината на мълния пред нея се изниза всичко, което трябваше да направи, за да постигне този резултат.

Съпругът ѝ пушеше и положително имаше кибрит или в джобовете на дрехите си, или на писалището. Тя трябваше, само да потърси малко и щеше да намери. Кибритените клечки нямаше да бъдат особена придобивка. Друго щеше да бъде, ако имаше свещ или лампа, но все пак... Девойката никога не бе търсила с такава

упоритост някакво средство за осветление, средство, с което трябваше да се сдобие тайно от обитателите на Монжой. Но как не се бе сетила досега за лампите, с които си служеха в обора, сега, когато електричеството угасваше толкова рано! На разположение на слугите, които се занимаваха с добитъка, имаше няколко лампи. Едва ли щеше да бъде много трудно да вземе някоя от тях. И веднага тя съобрази какво трябваше да прави, за да постигне целта си.

След като запалеше лампата, щеше да я постави в тоалетната стая, чиито процепи до един щяха да бъдат добре затулени, така че да не се вижда отвън светлина. После, след като затвореше грижливо вратата, щеше да застане неподвижна в мрака и да чака спокойно посещенията на непознатия. При това, щеше да вземе в джоба си и кибрит, за да може всеки миг да го запали, в случай, че бликналата светлина от тоалетната се окаже недостатъчна или пък лампата угасне внезапно.

Няма нещо невъзможно за този, който твърдо е решил да успее.

С много по-голяма лекота, отколкото Ноел очакваше, тя успя да си набави тайно всичко, което ѝ беше необходимо. Не ѝ оставаше друго, освен да чака нощта и нейния мрак, необходими съучастници, които трябваше да ѝ помогнат да разкрие загадката на своя тайнствен гост, а може би и тайната на Монжой.

* * *

От паметната минута, в която Ноел бе открила доказателство за присъствието на друг обитател в Монжой, девойката не преставаше да съпоставя фактите и да си припомня много неща. Тя започна да се пита дали черният конник, който се ползуваше с такава страшна слава и чийто подвизи шивачката ѝ бе описвала, не беше тайнственият посетител, който ѝ досаждаше. Дали чудноватите шумове, които чуваше в библиотеката, не бяха свързани с този невидим обитател, който я наблюдаваше без тя да забелязва нещо? А този голям парк, чудноват като всичко тук, тази необитаема част на замъка, за която Норина, въпреки въпросите ѝ, не бе пожелала да ѝ каже нищо? Може би, някой живееше в тези вечно затворени стаи — някой, който беше един вид, съсед на Ив ле Кермьор. Може би, дори последният го

познаваше, но не се интересуваше от него. Освен ако... Защото трябваше също да се държи сметка и за чудноватия самотен живот на съпруга ѝ, който, толкова млад, се бе оттеглил далеч в планината, без приятели, без никакви посещения, без нищо, което да го свързва с това място, освен пълното уединение, което изглежда му харесваше.

Но между толкова странни предположения, Ноел не бе се спряла на никое и не бе стигнала до никакво определено заключение. Когато човек очаква една развръзка, винаги е с впечатлението, че часовете се изнизват твърде мудно. Но колкото и бавно да тече времето, все пак, минутите се изплъзват една след друга и в края на краищата, винаги идва очакваният час.

Вечерта дойде и желаният мрак се спусна! Дойде и мигът, в който до слуха на Ноел долетя обичайният шум на тихите стъпки, които се приближаваха към стаята ѝ. С тревожно разтуптяно сърце, девойката има смелостта да дочака вратата да се отвори, без да направи някакво движение, за да избяга от този, който пристъпваше напред. Като отгатваше невидимите движения на пристъпващата сянка, младата жена хапеше ръцете си, които бе притиснала до устата, за да потисне желанието си да вика и да вдигне на крак цялата къща. — Моя малка, Ноел, не ви ли досаждам много тази вечер? Колебаех се дали да дойда при вас в продължение на два дни, но повече не можах да устоя. Моето желание да ви видя, да ви говоря и да ви чувствавам до себе си беше толкова голямо, че дойдох въпреки всичко.

— Добре сте направил — каза тя тихо.

Понеже той ѝ говореше съвсем кротко и почти се извиняваше за това, че идваше да смущава спокойствието ѝ, тя внезапно пожела предположенията ѝ да не са верни.

Ах, как би обичала съпруга си, ако той беше мъжът, който произнасяше така нежно тези думи! За всеки случай, все още не беше доказано, че друг беше този, който ѝ говореше така.

— Къде сте мила?

— Тук, при вратата на тоалетната стая.

— О, лошо момиче! Нима ще се затворите и тази вечер?

— Не! Можете да дойдете при мен.

Докато говореше, тя чувствуваше, че нервното ѝ напрежение беше толкова силно, че сълзи бликнаха в очите ѝ. Струваше ѝ се, че

сега тя беше тази, която играеше подла роля, недостойна за нея и за благодарността, дължаща на човека, който я приюти.

Въпреки това, в джоба на дрехата си Ноел усещаше кибритените клечки, които всеки миг беше готова да запали. В същото време, тя знаеше, че има под ръка лампа, чиято светлина, щом поиска, можеше да се разлее в тъмната стая. Докато непознатият, дошъл вече до нея, се опитваше да я привлече в прегръдките си, младата жена натисна безшумно дръжката на вратата. После, с рязко движение, тя блъсна вратата, която се отвори широко. Златиста светлина се разля по пода, осветявайки долната част на мебелите, килимите, столовете, но оставяйки в полумрак по-високите предмети, така че Ноел не можа да долови добре чертите на мъжа, който в миг пусна девойката и с един скок се отдръпна назад. Все пак, Ноел можа да види достатъчно ясно, че човекът, който стоеше пред нея, не беше съпругът ѝ. Последвалото глухо и уплашено възклицание, беше твърде красноречиво.

— Какво ви прихваща? Да не би да сте полудяла?

— Искам да ви видя! — отвърна възбудено девойката. — Искам да знам кой сте вие! Сигурна съм, че не сте Ив ле Кермьор. Трябва да узная истината.

Тя се наведе към пода, за да вземе лампата и да я вдигне до лицето на непознатия, но той не ѝ остави време да го направи. Без много да се колебае мъжът се хвърли върху нея и хвана ръката ѝ, която вече бе уловила лампата. Започна странна борба. Мъжът държеше Ноел отзад, така че тя не можеше да види лицето му, нито да го освети. Личеше си, че той се стареа да направи движенията си по-внимателни, за да не причини болка на девойката. В същото време непознатият полагаше отчаяни усилия да запрати лампата надалеч и така да я угаси. Цялата воля на Ноел беше напрегната, за да му попречи да направи това. Тя влагаше толкова жар да пази лампата, колкото другият, да я достигне с крака си.

Никой от двамата не говореше, но Ноел чуваше задъханото дишане на мъжа и ѝ се струваше, че и противникът долавя ударите на разтуптяното ѝ сърце. Явно беше, че непознатият се стареа да не нарани младата жена, движенията му оставаха умерени и в тях дори се долавяше известно колебание. Тъкмо тази слабост донесе победата на Ноел, която успя да се освободи и с един скок да се озове в безопасност зад едно кресло. От гърдите ѝ вече се изтръгваше

тържествуващ вик, защото издигнатата лампа хвърляше своята златиста светлина към чудноватия посетител.

Ноел щеше да узнае! Най-после тя щеше да види този, който се осмеляваше да влиза при нея, приемайки ролята на съпруг. Но разширените ѝ очи не доловиха нищо друго, освен един едър силует, който бягаше с наведена глава, като ранено животно, преследвано по стъпките от ловджийските кучета.

Тя остана с впечатление, че мъжът беше по-висок и по-плещест от съпруга ѝ. Девојката забеляза преди всичко, че непознатият бягаше, като се стараеше да скрие глава между вдигнатите си ръце. Това беше всичко, което тя има време да забележи за няколкото секунди, които бяха нужни на нощния посетител, за да стигне до вратата и да изчезне.

Все още трепереца от вълнуващата сцена, която не бе предвидила, Ноел, въпреки че беше победителка, стоеше съвършено объркана и обезсърчена от безплодния резултат на усилията си.

Тя бе успяла да се добере до следните неща: Този, който идваше нощем при нея не беше съпругът ѝ. Той не би имал никакви основания да крие лицето си от собствената си жена. Непознатият не искаше да бъде видян от нея.

Защо?

Вероятно, защото Ноел го познаваше или пък можеше лесно да открие самоличността му по описанието, което щеше да му направи. Значи, посетителят не искаше да бъде познат от обитателите на Монжой?

Тези разсъждения ѝ позволяваха да вярва, че Ив ле Кермьор не беше в течение на тази история. Девојката щеше да бъде доволна, ако можеше да узнае, че това е действително така, но не смееше да отиде дотам в своите заключения. За всеки случай, тя смяташе, че занапред не беше нужно да се колебае повече. Още на другата сутрин щеше да осведоми съпруга си за положението и да поиска от него да хвърли светлина върху тайнствените събития, които се разиграваха около нея. Всичко това ѝ се виждаше много неясно и пораждаше у нея предположения и разсъждения, които се страхуваше да задълбочава.

Тя беше чиста и съвършено наивна девојка, но от няколко месеца подбираше четивата си без ничие напътствие, привлечена само от заглавията или подвързиите и по този начин очите ѝ се бяха отворили пред неподозирани досега неща. Любовта, тази връзка на

сърцата между две същества от различен пол, за която при сестрите в пансиона никога не ставаше дума, сега ѝ се виждаше като едно съвършено нормално чувство, което всеки трябваше да изпита! Посещенията на непознатия, огнените му думи, известната дързост в движенията му, бяха предизвикали у нея изживявания, които досега ѝ бяха съвършено нужди. Тя смътно чувствуваше, че беше истинско чудо, задето между нея и тайнствения посетител, който толкова дълго бе смятала за съпруга си, не се бе създавала по-голяма интимност и не се бе случило нещо непоправимо. Нейният несъзнателен страх от тъмнината я бе спасил от подобен ужас, нервната уплаха, която я караше да тръпне от мрака и неговата тайнственост, а също и упоритото убеждение, че всичко чисто и хубаво не се плаши от светлите слънчеви лъчи. Кой можеше да търси съучастничеството на нощния мрак, освен някой прокълнат, който в тъмнината придобиваше смелост да излее горчилката на душата си?

В действителност, единствено нейната природа и светлата ѝ, чиста душа я бяха извели невредима през капаните и препятствията, изпречили се по стъпките ѝ в големия замък на Монжой. И все пак, нямаше ли някаква свръхестествена намеса във всичко това, в чудната случайност да открие страшната истина само чрез едно неизбръснато мъжко лице.

И Ноел, въпреки тревогата, която все още съществуваше у нея пред разигралите се чудновати събития, въпреки обезпокояващия вид на тази стая с обърнати столове, разместени мебели и всички белези на разиграла се драматична борба, усети странно успокоение и изпита топло чувство на благодарност към провидението, което бе я напътствувало така бащински, за да избегне голямата опасност.

* * *

Когато на другата сутрин Ноел напусна стаята си, тя беше твърдо решила да говори веднага със съпруга си. Желанието ѝ беше толкова неудържимо, че девойката не помисли дори да закуси, преди да отиде да го потърси. Веднага се запъти да почука на вратата на кабинета му, тази стая, в която вече толкова пъти се бяха разигравали големи събития в нейния живот.

Не се чу никаква покана да влезе. Ноел се увери, че младият мъж не беше вътре. Тогава тя тръгна да го търси навсякъде, където мислеше, че може да бъде.

Последователно тя минаваше през всички стаи на голямото жилище, но всички бяха празни. Дори в кухнята и в помещението за прислугата, където се надяваше да види и разпита Норина, нямаше никой.

Девојката остана само изненадана, но и през ум не ѝ мина да се обезпокои. Тя се отправи към стълбата и продължи да търси по другите стаи.

— Човек би казал, че тази сутрин аз съм единственото живо същество, което се движи из тази стихнала къща — каза си тя, заинтригувана. — Нима всички са заспали някъде, както в замъка на спящата царкиня?

Все пак, Ноел започна да се нервира, като виждаше как се отлага разговорът, който искаше да води със съпруга си час по-скоро. Тъй като внушителното и настойчиво мълчание продължаваше да цари около нея, тя извика няколко пъти и като не получи никакъв отговор, слезе долу на приземния етаж.

— Къде ли са отишли всички?

Ноел, без да разбира защо, усети особено тежко чувство да притиска сърцето ѝ. Тези празни стаи, това ненарушимо мълчание. Сякаш някаква чудновата безутешност цареше наоколо. А ето, че в гърдите ѝ започваше да се поражда глухо, едва доловимо предчувствие, което нарастваше с всяка изминала минута.

Ноел излезе вън на каменното стълбище и оттам започна да се взира дълго и безполезно към оголения парк, над който духаше студеният вятър. И понеже не откри никакъв познат силует, тя метна един шал на раменете си и се запъти с бързи стъпки към отделните постройки за добитъка. Сигурна беше, че там все щеше да намери някой прислужник да се суети около животните. Но и тук остана разочарована, навсякъде беше пусто! Отсъствието на всякаква прислуга в имението изненада младата жена много повече, отколкото празните стаи на запустелия замък. В конюшните и в обора, където животните се въртяха жално около празните ясли, Ноел остана съвсем озадачена. Явно, в Монжой ставаше нещо необичайно. Не можеше да бъде естествено всички да отсъствуват от поста си, дори и кучетата,

чиито гerdани бяха захвърлени на края на стоманените вериги, пред празните колибки.

Внезапна тревога сякаш я стисна за гърлото. Ноел започна да намира особена злокобност в заобикалящата я атмосфера.

Сякаш всичко наоколо вещаеше нещастие. Тя изпита истинско облекчение, когато зърна едно младо момче, което мъкнеше на раменете си два снопа сено, по-високи от него. Ноел го настигна тичешком.

— Сатюрен, какво има? Защо още никой не се е погрижил за животните?

Прислужникът пусна товара си и свали шапка.

— Аз съм сам, съвсем сам, госпожо, и не мога лесно да се справя с толкова работа. Най-напред, преди да се заема, с каквото и да е друго, трябваше да издоя кравите.

— Но къде са другите? Какво правят останалите, които са натоварени да се грижат за добитъка?

— Те отидоха да търсят господина.

— Кой господин?

— Дявол да го вземе, и аз не зная. Конят се прибра сам, а беше оседлан.

Тя не разбра нищо и започна да разпитва трескаво момчето, без да получи подробни разяснения.

— Обикновено, конете и мулетата са в обора. Тази сутрин липсваше един кон, но после го намериха там, накрая на платото. Той беше оседлан, с увиснали юзди и едното стреме беше откъснато. Животното изглеждаше неспокойно и нервно, наострило уши и щом някой искаше да се приближи до него, риташе със задните крака и се отдалечаваше с няколко стъпки. Понеже това изглеждаше необяснимо за всички, предупредиха господина.

— Ах, значи господинът беше в замъка! — въздъхна Ноел с облекчение, защото още от самото начало тя се бе уплашила да не се е случило някакво нещастие със съпруга ѝ.

— Да, госпожо, господинът беше тук. Но все пак, изглежда се касае за нещо важно, защото той изскочи като луд, последван от всички други. „Трябва да се намери ездача“ — казваше той разтревожен. — „Щом конят се е прибрал сам, това означава, че този, който го е яздил е ранен.“

— Криспен и Норина бяха не по-малко изплашени от господина — продължи да разказва момчето. — Старата жена дори плачеше. Те тръгнаха заедно с всички хора от имението и ме натовариха да се грижа за животните. Аз правя, каквото мога, но ми трябва време...

— Продължавайте, приятелю, вие правите, каквото е по силите ви. Но кажете ми — добави тя — този господин, този ездач, имате ли представа кой може да бъде той?

— Не, госпожо, никаква представа! Но изглежда, че господин Ле Кермьор и хората от замъка знаеха кой е. Госпожата, може би ще научи, касае се за някакъв човек на име Жак.

— Жак? — повтори тя учудена.

Това име не ѝ напомняше нищо.

— Откъде знаете това име?

— Боже мой, няма нищо чудно. През цялото време Криспен повтаряше: „Горкият господин Жак, дано да го намерим!“.

— Не познавате ли някого, който да носи това име в Монжой?

— Не, госпожо.

— Благодаря ви, приятелю — каза тя тихо.

Девојката се отдалечаваше вече, но ѝ хрумна една мисъл, която я накара да се върне назад.

— Сатюрен, за кой кон става дума? Покажете ми това животно!

— Ето го, госпожо. Вързаха го там, под навеса, за да му дадат възможност да се успокои, преди да го отведат в конюшната. Сега изглежда по-спокоен. Ето, вече е изял сеното, което бях сложил пред него.

Ноел се приближи към животното. Едрият и хубав бял кон извърна глава към нея и започна да цвили, щом девојката пристъпи към него. Той ѝ позволи да поглади шията му.

Младата жена му говореше тихо и нежно, за да го предразположи и той стоеше кротко пред нея. Така Ноел можа да разгледа изящно изработеното седло от фина кожа, хубавите юзди и стремето от сребро. Другото, както Сатюрен ѝ бе казал, беше откъснато. Девојката нямаше особени познания в тази област, но това не ѝ беше нужно, за да забележи, че това седло беше господарско, твърде хубаво седло, което можеше да принадлежи само на някой богат и елегантен ездач. Това заключение я накара да се унесе в мечти. Тя мислеше за своя тайнствен нощен посетител. Дали не ставаше дума за него?

Ноел се прибра замислена в замъка и застана на един от прозорците на първия етаж, за да може да наблюдава околността. Тежка тъга я бе завладяла и тя самата не можеше да си обясни така внезапно залялата я печал.

Ноел предчувствуваше, че завръщането на този оседлан кон без ездача му предвещаваше някакво нещастие. Дълбоко в душата ѝ нещо ѝ нашепваше, че тя беше замесена в него.

Дали тя не бе виждала последна този непознат Жак, когото търсеха сега?

В далечината, под надвисналите от сняг дървета, се появи група мъже. Нещо затрудняваше тяхното движение. Ноел видя Норина да се отделя от групата и да тича към къщи. Колкото повече се приближаваше старата жена, толкова по-добре девойката долавяше разстроеното изражение на подпухналото ѝ от плач лице.

— Какво има, Норина? — извика Ноел отгоре.

Старата жена вдигна трагично ръце:

— Нещастие, разбира се! Той е мъртъв!

И докато прислужничката тичаше, за да отвори широко вратите при влизането на хората, носещи трупа, Ноел, със свито сърце, наблюдаваше човешкото тяло, което пренасяха положено върху носилка, направена от клони и от пушките на мъжете.

Права, на горния край на стълбите, с уплашено лице, Ноел очакваше трагичното шествие. Досега тя не се бе изправяла лице в лице със смъртта. Спомняше си само, че още като малка, бе видяла на смъртното ѝ легло една монахиня, която се бе поминала в пансиона. Но от това събитие тя бе запазила съвсем смътен и блед спомен. Сега за пръв път щеше наистина да види какво нещо е смъртта. Долу, пред стълбището, групата мъже се спряха в очакване на нарежданията, които щеше да даде господарят. Много бледа, много развълнувана, младата жена слезе по стъпалата и се спусна към положения на носилката труп.

Тя различи кожените ботуши на ездач и дълги крака, обути в панталони от светъл вълнен плат. Останалата горна част на тялото беше скрита под черния шал на Норина.

Ноел се прекръсти, после се запъти към съпруга си, чието лице също беше съвсем разстроено.

— Ив, какво има? — запита тя. — Как се е случило това нещастие?

— Непредпазливост, вероятно. Той беше безразсъдно смел и нищо не го спираше. Намерихме го преди малко в дъното на пропастта. От тази сутрин го търсехме навсякъде. Какво ужасно нещастие!

— Жак ли е? — запита тя с неузнаваем глас.

— Да. — Той беше толкова развълнуван и не му направи никакво впечатление, че жена му произнасяше това име.

Но обстоятелството, че съпругът ѝ не се учудва, че тя го знае, засегна особено силно младата жена. Но тя успя да се овладее и тревожните ѝ очи се спряха отново на неподвижното тяло. На разстроеното ѝ лице се появи слабо колебание, миг след това, почти залитайки, тя се отправи към мъртвия и треперещата ѝ ръка се протегна, за да повдигне шала. Искаше да види лицето на този тайнствен Жак, за който съпругът ѝ не бе говорил никога до този ден. Защо сега не се учудваше на това, че тя знаеше за неговото съществуване?

Но в този миг Ив ле Кермьор я изпревари и задържа ръката ѝ.

— Не, Ноел, не! Оставете го да почива в мир, понеже той не пожела, докато беше жив, да видите обезобразеното му лице.

— Той не е пожелал? — промълви тя като хипнотизирана, защото сега вече знаеше кой беше мъртвецът и защо такава тревога разкъсваше сърцето ѝ. — Не е пожелал, но кой беше той? Не разбирам защо плачете.

— Аз губя брат си, моя любим брат! Той беше всичко за мен. Бях пожертвувал всичко, за да не го оставя да се чувства самотен в живота и ето той си отиде пръв! Клетият Жак! Защо е трябвало да бъде толкова безразсъдно смел тази нощ? Напоследък бе изоставил тези нощни препускания, а сега изведнъж...

Лицето на Ноел придобиваше трагична съсредоточеност. Докато Ив ле Кермьор помагаше на носачите да се изкачат по стъпалата, а после да положат тялото на походното легло, пренесено бързо в салона, младата жена не преставаше да размишлява.

Все още имаше неща, които ѝ бяха свършено непонятни и сякаш упорито отказваха да ѝ разкрият тайната си. На покъртителните думи на нещастния брат тя едва не бе отговорила:

— Той се е увлякъл през нощта в това опасно препускане, след като аз го изпъдих. Защото поисках на всяка цена да видя този, който упорствуваше да идва при мен винаги в мрак и не искаше да бъде видян.

Сега Ноел беше напълно сигурна в това. Мъртвият беше нейният странен нощен посетител!

Но това, което засягаше нея, беше толкова малко в този трагичен час, че тя не каза нищо. Думите минават и отминават, но понякога могат да сторят толкова зло!

Какво представляваха, всъщност, няколко нежелани посещения в сравнение с голямата загадка на смъртта? И тази смърт не хвърляше ли було върху всички постъпки, добри или лоши, които покойният бе извършил през живота си? Смъртта подканяше към забрава.

Особено чувство на великодушие затваряше устните ѝ, не трябваше да смущава добрия спомен, който Ив ле Кермьор пазеше за брат си, а и редно беше да остави да почива в мир нещастника, който не беше вече на този свят. По-късно щеше да узнае повече. Ако въобще можеше да научи нещо.

* * *

Погребението стана четири дни по-късно. Преди това, в замъка влизаха и излизаха лекари, свещеници, дърводелци, които идваха да вземат мерки. Доставчици, които подготвяха погребението. Шивачката се качи чак в замъка и отиде при Ноел, за да уговори с нея всичко необходимо около траурните воали, рокли и палта.

В Монжой дойдоха и зидари, за да приготвят на края на платото гробница за покойния. В долината бяха поръчани цветя и венци, които пръснаха своите топли багри около мъртвеца.

Тези дни на тъга се сториха дълги на девойката, която носеше в себе си тежка тревога. С наведена глава, без покой в душата, тя бродеше из къщата, която беше по-тиха отвсякога.

Скръбта, която бе наранила така жестоко съпруга ѝ, изглежда бе засегнала много и нея. Въпреки това, тя не сближаваше двамата съпрузи. Младата жена имаше най-доброто желание да утеши съпруга си. Но Ив ле Кермьор оставаше упорито затворен в своята мъка и всеки път, когато Ноел се опитваше да го утеши, той отблъскваше нейното старание.

— По-късно, Ноел, засега ме оставете сам. Дотогава, докато тялото на моя брат почива под този покрив, искам да бъда изцяло с него и да не споделям с никого бдението.

Това желание беше изразено толкова твърдо, че девойката трябваше да се преклони пред него. През тези печални дни тя имаше чувството, че е твърде незначителна за съпруга си. Тя не можеше да разбере защо той оставяше всички други да се приближават до него. Норина, Криспен, докторът, свещеникът можеха да му говорят. Ив ле Кермьор беше в състояние да преодолее мъката си, за да отговаря на всеки един от тях. Нея, обаче, отдалечаваше постоянно не от зложелателство, а защото някакъв таен свян го възпираше да ѝ говори пред трупа на своя брат.

И Ноел започваше да се пита неспокойно, дали той знаеше подробностите от нейната последна среща с нещастника, дали се досещаше за безмълвната борба в мрака, която бе последвана от това ужасно нещастие?

Тя се опитваше да определи момента, в който то бе настъпило. Беше може би десет часа вечерта, когато бе приключила тяхната странна сцена. След като я бе напуснал, този човек не бе ли отишъл при нейния съпруг? Или пък, разгневен и разочарован, той бе тръгнал

из планината за това последно безумно препускане, при което е трябвало да намери смъртта си?

Откакто бяха донесли обезобразеното тяло, девойката се чувствуваше обхваната от страшно безпокойство. Изпитваше угризения. Каква беше всъщност нейната отговорност за случилото се? Без нейното любопитство и бурната сцена, която ги бе разделила така рязко, мъжът, може би, нямаше да загине. Неволно Ноел бе помогнала на случая. Но нима можеше да не прояви любопитство в положението, в което се намираше? Възможно ли беше, въпреки подозренията си, да продължи да понася тези нощни посещения, които не ѝ бяха приятни и идваха от човек, който я плашеше? Цялото същество ѝ подсказваше, че не трябва да приема това. Нейният свян не можеше да го допусне, но тя искаше да разгледа случая от всички страни, преди да реши да се оправдае напълно.

Това безпокойство не я напуснаше до погребението. Дойде нейният ред да хвърли светена вода в зиналия гроб, където бе спуснат мъртвецът. Тя остана като вкаменена на края на изкопа, втренчила очи в ковчега, който земята скоро щеше да покрие. Ноел все още нямаше ясна представа за странната връзка, която я обвързваше с мъртвия. Девойката си казваше, че трябва да направи нещо повече, а не само да прости. Трябваше да се извини за своята неволна вина. Такива трябва да бъдем към тези, които са напуснали нашия свят, нали? Така бяха говорили на Ноел в пансиона. Трябва да извиняваме винаги мъртвите и да поемаме върху себе си неприятностите, които са ни причинили. Нейното желание беше да постъпи така, но подсъзнанието ѝ като че искаше нещо друго, защото, въпреки че изпитваше дълбоко смирение в душата си, девойката не можеше да се обвини в нищо.

— Почивай в мир и бог да ти прости, както аз ти прощavam.

Тези думи дойдоха несъзнателно на устните ѝ, стори ѝ се, че те бяха точен израз на истината и реши, че не трябва повече да търси други.

* * *

Ноел пристъпи, нежна и изящна в траурното си облекло, в кабинета на съпруга си.

— Господин Ле Кермьор, дойдох, за да ми говорите за брат си, тъй като той не трябва да бъде чужд за мен.

— Уви! Ноел, при все това, той бе свършено чужд за вас.

— Сигурен ли сте?

За миг нейните очи се срещнаха с очите на съпруга ѝ, който я гледаше внимателно. Може би, той не подозираше нищо от това, което бе я вълнувало толкова през последните седмици. Тъкмо заради това тя не трябваше да започне разговора непохватно.

— Всичко, което ви засяга, засяга и мен — отвърна тя кротко, — но не допускате ли, че се интересувам прекалено от вашия брат, когото обичате така дълбоко?

— Какво повече бих могъл да ви кажа от това, което вие знаете? Ние се родихме в един и същи ден. Двама близнаци, които никога не се отделяха един от друг и които една глупава злополука внезапно раздели завинаги. Аз съм жестоко засегнат, Ноел!

— Разбирам ви добре и ви съчувствувам за вашата мъка. Но, моля ви, говорете ми още за него и за вас. Вашето детство, вероятно, е преминало в Монжой.

— О, нищо подобно! Ние сме родени в Бретан и все още притежаваме там старото ни семейно имение. Нашето име не може да не ви говори за произхода ни. И двамата сме истински бретонци. Дойдохме в Монжой едва след войната, за да се погребем тук.

— Защо да се погребете? О, какво означава това доброволно отшелничество?

— Ах! Ноел, вие не можете да разберете това, което стана.

И като се оживи малко, младият мъж започна да разказва.

— Ние бяхме винаги неразделни и дори учението си продължихме заедно, но трябва да призная, че моят брат ме превъзхождаше физически и духовно. Той беше по-едър, хубав и много интелигентен! Излезе пръв в политехниката, която аз завърших между последните. Той сякаш беше обречен за бляскаво бъдеще, за успехи и завоевания. Но избухна войната.

Понеже беше здрав и много издръжлив, брат ми замина веднага за бойното поле. Отиде смело, радостно, с песен на уста, като толкова други! Аз, понеже бях слаб и с неустойчиво здраве, не бях изпратен на фронта. Оставиха ме в тила, като нещо крехко и ценно, което трябва да се пази. Странна логика!

Младият мъж прокара ръка по горещото си чело и млъкна за известно време. Той сам като че ли чувствуваше възбуденото си състояние и искаше да се успокои малко, преди да заговори отново.

— Както и да е — продължи най-после той, — моят брат бе изпратен на фронта и ранен. Раната беше толкова страшна, че обезобрази лицето му и превърна хубавия момък в ужасен призрак. Чудовище, което цели пет години се влачи по болници и което дори и най-добрите хирурзи не можаха да направят по-малко отвратително. Разбирате ли? Той беше вече същество, вселяващо ужас и отвращение.

Девојката потреперваше. Въпреки чистосърдието си, тя изтръпваше от ужас при мисълта, че е била в такава близост със страшния човек, за когото Ив ѝ говореше.

— Какво да ви кажа още, Ноел? Вие сигурно отгатвате какво е било душевното състояние на моя брат, неговото отчаяние, неговото отвращение от живота. Вие отгатвате също и чувствата, които вълнуваха мен, срамът, който ме душеше пред него, когато се виждах непокътнат и облагодетелствуван. Казах ви, че ние двамата се обожавахме. По едно време помислих, че той ще ме намрази и няма да може повече да ме понася, защото аз бях здрав и можех да продължа да живея между хората както преди! Жестоки часове последваха след завръщането на моя брат в родния дом. Криспен и аз трябваше да го наблюдаваме постоянно, за да му попречим да се самоубие. Нещастникът не можеше да приеме съдбата си. Един ден ми мина през ума мисълта да се посветя изцяло на него и да споделя ужасната съдба, която му бе отредена. Този беше моят начин да поправа станалото, но много безполезен начин, който не поправяше нищо. Все пак, стараех се да смекча злото. Трябваше да напуснем Бретан, където бяхме известни на всички. Тогава открих Монжой и дойдохме да се настаним тук, където, въпреки че ни липсваше щастие, ние намерихме спокойствие сред пустотата и простора, далеч от хората, които не можеха да ни досаждат със своето лицемерно съчувствие.

— А защо съчувствието им да не бъде искрено — запита кротко Ноел. — Не бъдете така недоверчив, Ив. Ето, аз ви съчувствувам искрено. Вие трябва да сте страдал ужасно, преди да приемете това отшелничество и това заточение, така тежки на вашата възраст.

— Благодаря ви за вашите великодушни думи, Ноел. Жертвата нямаше да ми струва нищо, ако се окажеше ползотворна. Но моят

беден Жак продължи да страда и тук така, както в Бретан. Злата съдба знае да достига своите жертви дори и когато те крият нещастieto си далеч от човешката общност.

Всеки от двамата събеседници следваше потока на своите мисли. Изведнъж девойката запита:

— За брат си ли търсехте на времето секретар, тогава, когато аз дойдох?

— Не, аз действително търсех секретар, за да постави в ред книгите в библиотеката. Обаче, аз отказвах да взема жена в Монжой тъкмо заради брат си. И бях напълно прав, като постъпвах така, защото за него вие щяхте да бъдете изкушение, а същевременно и цел, която нямаше да може да постигне поради обезобразеното си лице.

— Изкушение? Цел, която не може да постигне? — повтори тя, като се опитваше да разбере добре. — Нима аз съм била за него изкушение?

— Без съмнение, понеже вие бяхте единствената жена, която можеше да види.

Той млъкна и после добави с променен глас.

— Да не говорим повече за това, искате ли, Ноел? Нека зачетем тайната на моя клет брат.

— Извинете — каза тя, — аз предпочитам да говоря. Струва ми се, че трябва да знам всичко, особено когато ме засяга така отблизо. Вие трябва да ми кажете всичко.

— Не — отвърна той твърдо, — да оставим брат ми да почива в мир.

— Да, но аз не мога да спя и се чувствавам неспокойна. Желанието да узная истината просто ме преследва. Мъртвите трябва да се зачитат, но живите не трябва да се подлудяват. Има моменти, в които бедният ми мозък се блъска в истински безумни видения. Вие знаете всичко, кажете ми това, което трябва да зная.

Младият мъж бе станал смъртно блед. Погледът му беше тревожен. Въпреки това, той каза:

— Какво искате да знаете, Ноел? Какво ви измъчва?

— Когато дойдох първия ден, вие ме изпъдихте веднага, почти несъзнателно.

— Да.

— Защо един час по-късно изпратихте да ме потърсят?

— От състрадание, от милосърдие.

Но тя си припомняше ужасния упрек, който мъртвият ѝ бе отправил една вечер: „Без мен вие щяхте да умрете от студ и глад пред вратите на Монжой“.

— Не — продължи да настоява девойката, — вие не сте постъпил така нито от състрадание, нито от милосърдие. Вашият брат е отворил за мен вратите на Монжой, пред които вие щяхте да ме оставите да треперя.

— Да, вярно е — призна той. — Брат ми не искаше да ви изпъдя.

— И на другата сутрин пак той е настоял да остана окончателно тук.

— Възможно е...

— Той е бил, сигурна съм! От няколко дни аз мисля сериозно над всичко станало.

Като посочи с пръст акустичната тръба, която висеше на стената, Ноел продължи:

— Онази сутрин вашият брат ви повика, докато говорехте с мен и той реши моята съдба, нали?

— Да — каза Ив, — но има ли смисъл да се припомнят всички тези неща.

— Всичко трябва да бъде изяснено. Нямаме право да скривате от мен това, което дължа на неговата намеса. Може би, щяхте да направите по-добре, ако още първия ден ми бяхте разкрил всичко.

— Той не искаше вие да знаете за неговото съществуване. Без вие да забележите нещо, искаше да бъде за вас добрият дух, който отрупва с добрини тези, които са спечелили благоволението му.

— Добре, но сега, когато зная, че той е живял тук, защо не ми разкажете всичко останало.

— Вие знаете толкова, колкото и аз, Ноел. Нима трябва да ви припомня всички грижи и внимание, с които той ви е заобикалял?

— Аз не ги забравям. Но говорете ми за нашата женитба.

Веднага лицето на младия мъж доби напрегнато изражение.

— Няма какво да казвам.

— Вие забравяте — каза тя кротко, но с твърдост, — че се оженихте за мен пряко волята си.

— Не, не пряко волята си.

— Да, да, защото явно предпочитахте да приема да си отида.

— Действително, предпочитам вие да си отидете, но се ожених за вас по собствено желание.

— Може би, ако отдаваме на думите само тесния смисъл, който те имат! Но трябва ли да ви припомням вашите колебания в деня, в който ми предложихте името си? Спомняте ли си, че призовавахте божията справедливост да прецени постъпките ви. Помня точно думите ви: „Нека бог бъде мой съдник, понеже чужди слабости ме принуждават да действувам така“. Хайде, г-н Ле Кермьор, не се опитвайте повече да се изплъзнете. Кажете ми истината относно нашия чудноват брак!

— Защо искате да причините болка и на двама ни, Ноел? Вие носите моето име, вие сте моя жена, нека да оставим времето да оправи всичко. По-късно, когато мъката ни престане да бъде така жива и раната в гърдите ми престане да бъде така болезнена, може би, между нас ще се създаде по-голяма близост и ние двамата ще тръгнем към едно съществуване, което няма да бъде толкова самотно.

Но тя поклати глава:

— Аз нося вашето име, но не съм ваша жена. Никаква друга връзка не ни свързва, освен религиозния обред.

— И това не е малко, Ноел.

— То е много и нищо същевременно! Бих могла да напусна Монжой, без вие да забележите, че аз не съм тук!

— Мълчете! Аз държа на вас много повече, отколкото предполагате.

— Не — повтори тя сериозно, — аз не представлявам нищо за вас.

Той обгърна с продължителен, замислен поглед младата горда главица, която изричаше така твърдо тези дръзки думи.

— Вие сте моя жена, Ноел — повтори той.

— Е, добре, така да бъде, аз съм ваша жена. Но любовта не играе никаква роля в нашата женитба и в това отношение не трябва да храним никакви илюзии. Аз трябва да зная така добре, както и вие знаете, как е станала нашата женитба.

— О, съвсем просто — отвърна той с усмивка. — Ние отидохме в Рокбилиер, в кметството, после в черквата...

Но тя го прекъсна веднага, като възкликна:

— О, моля ви, не се шегувайте! Аз ви питам на какви тайни подбуди сте се подчинил, предлагайки ми името си?

— Струва ми се, че аз ви ги изложих още тогава.

— Но вие знаете добре, че бяха привидни и много зле скърпени. Аз бях смешно наивна, за да ги приема като неоспорими истини.

— Не, Ноел. Вие винаги бяхте затрогващо невинна и неизказано почтена.

— Хайде — отвърна тя живо, — излишно е да ме залъгвате повече, г-н Ле Кермьор! Виждам много добре, че избирате всички пътища, които ви отдалечават от целта, която аз се старая да достигна.

Тези думи като че го засегнаха доста силно.

— Вие казвате, че ви залъгам? Аз съм винаги откровен и не вярвам някой да е страдал от моята откровеност.

— По-добре е да оставите другите да кажат това.

Той я погледна смутен.

— Ноел, нима някога съм ви давал основание да се съмнявате в мен?

— От няколко минути, да! — призна печално тя. — Помолих ви да говорите за нашата женитба, а вие отговаряте уклончиво на всичките ми въпроси.

— Правя го, защото има неща, които ще засегнат вашата чистота и ще ви разтревожат излишно.

— Предпочитам хиляди пъти да ги зная, отколкото да ги преувеличавам в неумели предположения.

Той въздъхна и за миг затвори очи, сякаш за да скрие тайните си мисли.

— Ще бъдете ли по-доволна, мое бедно дете, ако ви кажа, че моят брат, този честен и добър човек, чиято разкъсана душа бе изгубила всяка вяра в земното щастие, ви обичаше и желаше със същата силна любов, на която би бил способен някой здрав мъж?

— Той ме е обичал — повтори тя съвсем тихо, като потръпна от вълнение при спомена за нощните ухажвания на този човек с чудовищно лице. — Той ме е обичал, но тогава?

— Това е всичко.

— Не — отвърна тя буйно. — Това не е всичко, понеже вие се оженихте за мен.

— За да ви дам името си, което беше и негово. За да не напуснете Монжой, за да можем законно да ви осигурим нашето благоденствие и всички наши богатства. С една дума, вашето бъдеще трябваше да бъде осигурено и вие, веднъж завинаги да бъдете запазена от нищета и нужда.

— Само заради това? — промълви тя, като се наведе към него и потопа своите големи светли очи в очите на събеседника си, чието лице съвсем се разстрои.

— Ноел — замоли той съвсем тихо, — не добавяйте нищо повече, не питайте нищо...

Девојката въздъхна дълбоко и с неузнаваем глас изрече ужасната истина:

— Вие се оженихте за мен, защото вашият брат искаше да направи това, но не можеше. Ужасните му рани не му позволяваха да се покаже на дневна светлина. Вие знаехте какво означава всичко това за мен, но не сте ме попитал!

Това беше толкова неочаквано и толкова страшно, че Ноел беше смазана. Както беше седнала срещу съпруга си от другата страна на писалището, тя закри с ръце лицето си, разкривено от неописуем ужас. За миг тя бе разбрала всичко, което ставаше около нея от месеци и тази действителност, открита така внезапно, я оставяше като пребита. Тя беше вече само едно нещастно момиче, на което бяха стъпкали душата, забравяйки, че и то може да страда.

Ив ле Кермьор я гледаше с очи, в които се долавяше огромна мъка от създаденото положение. Той протегна ръка над писалищната маса и помилва тъмнокосата главица, сведена от скръб.

— Моя малка Ноел, не плачете — каза той с неизразима топлота. — Мъжът често се подчинява на своя инстинкт, който понякога го преобразява в жестоко животно. Любовта на моя брат можеше да бъде опасна за вас. Един нещастен човек, когото омразата на хората е огорчила до такава степен, че го е накарала да се смята презрян и отритнат от всички, един човек, чието чудовищно лице го приближава към дивите животни, понеже не му позволява да се появи сред хората, без да ги изплаши. Този човек, който няма какво повече да очаква от живота и при все това, носи в себе си неизползвани сили, този човек едва ли е в състояние да обуздава дълго желанието по любимата жена, желание, което го измъчва денем и нощем? Аз се съмнявах...

Но той говореше език, който Ноел, не можеше да разбере. Тя вдигна глава и подхвърли почти враждебно:

— Трябваше да ме отдалечите оттук, въпреки моето желание да остана.

— Нима не се опитах — упрекна я той кротко. — Вие, обаче, ми противопоставихте вашето непознаване на живота и прекалената ви доверчивост. Впрочем, щях ли да постигна някакво разрешение, ако ви отдалечах оттук? Жак ме заплашваше със страшни крайности срещу вас и срещу себе си! От друга страна, недопустимо беше да искам от вашата невинност да отвърне на неговата чудовищна страст. Реших, че ще бъде по-добре да ви покровителствувам, като ви дам моето име, като ви приютя под моята почтеност и ви посветя целия си живот. По този начин аз щях да се издължа, макар и съвсем малко, на брат си, който бе жертвувал много повече от кръвта си.

Отново между двамата настъпи тежко мълчание. Ноел избърса бавно очите си, а после е треперееща ръка приглади косите си, сякаш беше много необходимо да приведе в ред въображаемия им безпорядък. После тя стана, залитайки.

— Предпочитах да знам — промълви тя, пребледняла. — Сега разбирам по-добре вашето държане, студенината ви! В никакъв случай не можех да си обясня какво е това желание у вас да ме избягвате.

— Моят брат можеше да страда, като ме вижда около вас, докато той беше принуден да се крие — призна той смирено, като че се извиняваше.

— Значи, един тежък дълг ви обвърза с мен.

— О, не! Това не! — отрече той. — Никога не съм съжалявал, че сте моя.

Той не каза нищо повече, но сините му очи се отправиха към мъгливото зимно небе. Това новогодишно небе не донасяше в Монжой друго, освен тъга.

Ноел се отдалечи. Лицето ѝ беше бледо и отслабнало. Но тя оставаше невъзмутима сега, когато познаваше истината. Не трябваше повече да държи сметка за нея.

Като автомат тя се изкачи в стаята си и едва там сякаш започна да схваща странните последствия от положението, в което бе изпаднала.

— О! — промълви тя объркана. — Къде е сигурността? Вдовица ли съм, която трябва да оплаква любимия съпруг или съм една съсипана жена, непоправимо скована от връзките на невероятна женитба?

Възбуденият ѝ мозък виждаше само тези две възможности.

Тя не беше в състояние да забележи, че в действителност за нея нямаше промяна: съпругът ѝ се бе оженил за нея, предупреждавайки я честно, че между тях двамата няма любов, но уверявайки я, че ще ѝ осигури възможността да остане завинаги в Монжой. По време на венчавката им тя не беше искала нищо повече.

Така, както беше отчаяна и разстроена, изведнъж тя забеляза целия разкош в обзавеждането на стаята. И внезапно я завладя неудържим ужас. С целия този лукс, който я заобикаляше, бяха заплатили правото си да разполагат с нея. Тази мисъл просто я замая. Тя остана така зашеметена, сякаш внезапно пред краката ѝ се бе разтворила страхотна пропаст. Девойката се отпусна на колене върху голямата мечешка кожа, просната пред леглото и от гърдите ѝ се изтръгна вик, в който се бе изляла цялата ѝ мъка:

— О, майко! Той не е помислил дори, че аз може да имам сърце!

* * *

Сега Ив ле Кермьор идваше в трапезарията всеки обед и всяка вечер. Той нямаше вече да се опасява, че може да наскърби брат си, пък и не му се налагаше да остава при самотния нещастник, за да го разсейва. Сега, обаче, Ноел беше тази, която не се появяваше. От три дни тя бе поръчала да ѝ носят яденето в нейната стая под предлог, че страда от страшно главоболие, което не е в състояние да преодолее.

Младият мъж бе приел изтъкнатата причина, без да си дава вид, че подозира нещо друго. Всъщност, той смяташе, че отгатва душевното състояние на младата жена. След тяхното обяснение тя чувствуваше нужда да се съсредоточи в себе си и да прекара няколко дни в самота, преди да продължи отново съвместния живот.

Ив се задоволи сутрин и вечер да се осведомява за Ноел от Норина. Той съжаляваше, че по това време на годината в Монжой

нямаше цветя, които можеше да изпрати на доброволната отшелница, за да ѝ достави малко радост.

Младият мъж не се тревожеше много от тази упоритост, въпреки че според него, тя продължаваше малко повече, отколкото беше нужно. Но когато тази сутрин видя Ноел да влиза в кабинета му, тя беше така бледа със своите безцветни устни и хлътнали в тъмни сенки очи и той усети, че досега беше настроен прекалено оптимистично.

— О, Ноел! Не ми изглеждате особено здрава. Защо стояхте затворена в стаята си?

— Няма да стоя повече там — отвърна кратко тя.

С едно движение на ръката той ѝ показа креслото, където неотдавна бе седяла. Сега зимното слънце сякаш го бе посипало със златен прашец. Но девойката като че не забеляза приятелската покана. Тя остана права до вратата, на същото място, където бе стояла в деня на пристигането си в Монжой, тогава, когато Ив ле Кермьор ѝ отказа да я приюти под своя покрив. С наведена глава, с очи отпращени към пода, потънала може би в своите мъчителни спомени, които я пренасяха към нейното първо посещение, младата жена сякаш бе забравила напълно присъствието на съпруга си.

Той бе принуден пръв да я заговори:

— Какво има, Ноел?

Тя вдигна към него големите си очи.

— Не искам да остана в Монжой — прошепна тя с неуверен глас.

Ив ле Кермьор подскочи.

— Как? Какво говорите, Ноел?

— Искам да си отида, не мога да остана тук — поясни най-после тя.

— Къде искате да отидете?

— Където и да е, далеч от Монжой. Сега аз познавам живота. Той не ме плаши вече.

— Слушайте, Ноел, какво ви прихваща? Аз не разбирам...

Това беше толкова неочаквано за него, толкова неразбираемо, че все още не можеше да проумее желанието на младата жена и очакваше да последва някакво обяснение. Но клетото стеснително момиче не умееше да изрази добре това, което чувствуваше, а и съпругът ѝ все още продължаваше да я смущава.

Преди няколко дни тя бе намерила у себе си смелост да иска обяснение, защото събитията се бяха струпали върху ѝ с такава трескава бързина, че не ѝ бяха дали възможност да разсъждава.

Тогава желанието ѝ да разбуди тайната около среднощния посетител бе взело връх. Касаше се за друг човек, на когото може би дължеше благодарност или неразбрана признателност. Но сега трябваше да говори за себе си, за съкровени чувства, за тайните си болки, а не беше в състояние да го направи.

Тя искаше да си отиде и не можеше да каже нищо повече от това. Убедена беше само, че като се отдалечеше, като изчезнеше, всичко в Монжой щеше да тръгне по реда си. Спокойствието на имението никога нямаше да бъде нарушено, ако нейното неочаквано появяване не бе накарало хората да я приемат, въпреки желанието си.

— Трябва да замина, г-н Ле Кермьор. Смятам, че моето място не е тук. Оставете ме да ви изкажа моята благодарност за материалната помощ, която ми оказахте. Никога няма да забравя това.

Младият мъж се бе изправил. Нима тя наистина говореше за заминаване. Нима Ноел наистина щеше да го напусне? Едва сега той забеляза отчаянието, което бе заляло големите чисти очи, чийто блясък сълзите бяха угасили.

— Моя малка, какво има?

Той се приближи до нея развълнуван, готов да я утеши, но двете протегнати ръце на девойката сякаш искаха да го задържат на разстояние.

— Не — произнесе крехкият гласец. — Оставете ме и не се безпокойте излишно. Аз достатъчно смущавах живота ви, сега вече искам да постъпя благоразумно.

— Слушайте, Ноел, да не би да бълнувате? Вие сте моя жена!

Той я хвана нервно за раменете и я привлече към себе си.

— Чакайте, мое голямо дете, кажете ми най-напред, какво означава този проект? Моята къща е ваша, тук вие сте у дома си. Всичко ви принадлежи, моя малка Ноел.

Той беше толкова развълнуван. И не забелязваше дори, че ръцете му треперят, че в очите му са бликнали сълзи и губи всякакъв контрол над думите си.

Девойката се освободи внимателно.

— Зная, вие сте много добър — каза тя — и човек би могъл да очаква много от вас. Затова и сега бъдете великодушен към мен, оставете ме да замина далеч от вас, без да искате повече обяснения.

— Да ви оставя да заминете далеч от мен, без да знам защо? Нима съзнавате какво говорите? Вие сте моя жена!

— О, това не означава нищо — прошепна тя.

Но колкото и тихо да бе изрекла тези думи, Ив можа да ги долови.

— Вие сте моя жена, Ноел, носите моето име пред бога и пред хората, заклехте се, че ще бъдете моя през целия си живот. Не се ли омъжихте за мен, за да може да останете завинаги в Монжой, за да не напуснете никога имението?

— Да, но сега промених решението си — продължи тя смирено. — Можех ли някога да допусна, че един ден ще желая така горещо да напусна този дом?

Младият мъж не отговори нищо. Замисленият му, дълбок, горещ поглед не се откъсваше от девойката. Хиляди предположения светваха и угасваха в ума му. Едно от тях трябваше да беше особено мъчително, защото най-последно очите му се извърнаха от момичето и през пердетата на прозореца се отправиха към голямото плато, брулено от зимния вятър. Може би, те се опитваха да проникнат отгатък оголените храсти, за да стигнат до един гроб, чиято пръст беше още прясна.

— Да не би да искате да заминете, защото той е мъртъв? — запита Ив шепнешком, без да си дава сметка, че не смее да произнесе гласно въпроса си, нито да изрече името на брат си.

— Не — отвърна тя по същия начин. — Искам да замина, защото вече зная.

— Защото знаете?

Ив ле Кермьор затвори очи пред болката от палещата рана, която усети в гърдите си.

Той имаше чувството, че внезапно пред краката му се разтваря страхотна пропаст и ще падне в нея, въпреки твърдото желание да се задържи.

Младият мъж трябваше да напегне цялата си воля, за да не отстъпи на обземащата го нервна слабост и дори се постара да разсъждава благоразумно:

— Защо ме разпитвахте онзи ден, Ноел? Вие настоявахте толкова много и аз реших, че не трябва да крия истината от вас.

— Добре направихте, че ми казахте. В своето невежество аз се лутах между толкова много предположения и сигурно щях да полудея, ако не бях излязла от тази страшна бъркотия.

— Но сега защо искате да заминете?

— Трябва, задушавам се в Монжой. Не ме задържайте тук.

— Добре! Но къде искате да отидете?

— Не е важно. Там, където краката ме отведат. Аз пазя още парите, които спечелих тук през първите месеци. Те ще ми позволят да се издържам дотогава, докато си намеря някакво място.

— Вие забравяте, че носите моето име, Ноел!

— О! Аз няма да го опетня! — възкликна тя.

Само предположението, че той може да се страхува от нейните постъпки, извика незабавно сълзи в очите ѝ.

— Ако можех да ви върна това име сега, когато вече не е нужно то да ме покровителствува, щях да го направя. Но, може би, аз ще имам щастието да си отида скоро от този свят. Тогава вие отново ще имате право над това, което сте ми дал. Не бих могла да направя нищо по-добро, нали?

Мъжът я гледаше съвършено смаян.

Той отвори уста, за да каже нещо, но после прехапа устни.

— Добре! Разбрано! Щом тук, в Монжой, ви е толкова неприятно, можете да заминете — каза той нервно. — Но безполезно е да говорим за пари, спечелени тук. Излишно е да ме наскърбявате по този начин. Вие ще заминете оттук с високо вдигната глава и с претъпкани куфари, както подхожда на съпругата на един Ле Кермьор! Аз лично ще дойда да наблюдавам вашето настаняване, за да се уверя, че не ви липсва нищо. Няма да ви предложи Норина да ви прислужва. Тя е твърде стара, за да мога да я откъсна от тук, пък и едва ли би била полезна на една толкова млада жена като вас, която има нужда от движение и повече развлечения. Но ако присъствието на шивачката, която познавате, вие приятно, готов съм да я поставя на ваше разположение.

— Тя, може би, няма да иска да ме последва.

— Кой знае? Въпросът е каква заплата ще ѝ се предложи, но това е моя работа. Ако тя ви е приятна...

— Предпочитам нищо да не ми напомня за Монжой — отвърна девойката с беззвучен глас. — Искам никой да не си спомня и мисли за мен. Нека отново да потъна в самота и забрава.

Лицето на младия мъж се сви при това изявление, но той не възрази нищо.

— Добре, така да бъде! Утре вие ще заминете. Още отсега ще започнат да приготвят багажа ви. Съгласна сте да почакате до утре, нали, Ноел? Не повече от двадесет и четири часа?

— О! Аз съм готова да се подчиня на нарежданията ви — отвърна тя, засегната от заповедническия тон, с който той говореше от няколко минути.

Тя добави малко смутено, защото отново бе изпаднала в обичайното притеснение, което я обземаше, щом се окажеше пред Ив ле Кермьор:

— Благодаря ви, че се нагърбвате да ми помогнете при заминаването. Аз... аз... вие сте много добър.

— Да, много добър — повтори той студено. — Вие ми го казахте вече няколко пъти!

В същото време, ядосан на себе си, той мислеше: „Един мъж, който е добър, е обикновено глупак. Какво ли мисли всъщност тази жена, която ме поставя така лесно в подобно положение?“

Тъкмо когато девойката се готвеше да напусне стаята, младият мъж я повика:

— Ноел, още една дума, моля ви. Онзи ден, когато ме разпитвахте, знаехте ли накъде отивате? Не аз произнесох думите, от които се страхувах. Жак ми бе обещал, че вашето спокойствие никога няма да бъде застрашено, че никога няма да станете жертва.

Тя се усмихна печално.

— Може би най-добре предвидените неща са тъкмо тези, които се провалят най-лесно. Случаят ме изправи на вашия път. На мен ми се стори, че виждам ръката на провидението в този щастлив случай.

— Да, провидението щеше да направи по-добре да не се намесва в това — отвърна сухо той. — Ако вие не бяхте разбрала нищо, нямаше да погледнете така трагично на нещата и нямаше да ме напуснете.

— Тогава — каза тя, като търсеше точните думи, за да каже това, което мислеше, — ако не бях разбрала нищо, животът между вас и мен щеше да продължи както в миналото, така ли?

— Струва ми се, че това е най-доброто, което може да се направи.

— Вие... вие гледате много леко на станалото и като че ли без колебание бихте подел разговора, започнат с друг?

Клепачите на младия мъж затрептяха. Стиснатите челюсти и издутите вени на слепите му очи издаваха вълнението, което подобно предположение пораждаше у него.

— Е, тогава? — възкликна той буйно, изкаран извън себе си от обстоятелството, че тази малка жена, въпреки своята кротост и слабост, го смазваше със своята неоспорима логика.

— Това е всичко, което исках да кажа — отвърна тя тихо, защото от няколко дни този въпрос я бе измъчвал твърде много.

С един скок той се озова до нея и ръцете му стиснаха нервно раменете ѝ.

— Ноел — каза той с глас, който едва успяваше да въздържа, — никога не ми задавайте този въпрос. Казах ви, че исках да ви защитя срещу едно нещастие, което не можех да отстраня от вас. Аз се пожертвувах за моя брат, без да предположа, че той ще си отиде преди мен и ще ме остави пред ужасната дилема, която вие току-що загатнахте. Аз виждах красотата на моята постъпка: жертвувах целия си живот и щастие, за да облекча малко страданията на един човек, който ми беше скъп. Струваше ми се, че се издигам над човешките дребнавости и поправам неправдите, причинени от хората. Това, което стана с вас, всяка алчна жена би приела за пари. На вас, клетото дете, което ценях и уважавах, дадох име, огнище и богатство. Какво повече можех да направя?

— Зная, дължа ви всичко — отвърна тя.

— Да, добре, дължите ми всичко, понеже имах тази слабост, която не пропускахте да ми изтъкнете, да се оженя за вас така необмислено. Но тогава, понеже сте съгласна, че бях щедър и великодушен, не ме осъждайте с цялата острота на вашата малка невинна душа, която съди строго, без да иска да вземе пред вид подбудите, подтикнали ме да действам по един или друг начин.

— Не ви упреквам в нищо, Ив — потвърди тя.

Това истинско обръщение, което девойката произнесе за първи път, смути съвсем младия мъж и го накара просто да занемее.

— Не ви упреквам в нищо, нито вас, нито брат ви, понеже цялото зло произлиза от мен самата. Вие бяхте великодушен, вие ме отрупахте с добрини, мен, която бях едно бедно сираче, която и най-скромният мъж би се поколебал да направи своя другарка. Ако страдам и плача, то е... то е, защото... Вие не можете да разберете! Вината е моя, само моя!

Ив ле Кермьор въздъхна. Тази наранена душа се затваряше в себе си и не проявяваше никаква склонност към милосърдие и съчувствие. Той самият бе смятал, че е по-силен, но Ноел не му прощаваше за това, че се бе издигнал над общоприетите предразсъдъци. Въпреки че неговата душа бе скъсала с всяка земна дребнавост и бе стигнала до най-високите стъпала на саможертвата, Ноел не беше в състояние да го разбере. Тя оставаше твърдо стъпила на земята и не допускаше нито за миг да се отдалечи от позволените граници на нейните схващания. В този миг той разбра, че всички хора щяха да осъдят постъпката му, която беше за него само проява на братско великодушие. Щяха да го осъдят, защото той се отклоняваше от отъпканите пътища. И неговата мисъл, която се понесе към бога, изведнъж се усъмни в благосклонността на божието правосъдие. Човек не може да заема ролята на небесна сила и да поправя грешките, които хората почти са узаконили, като са се обединили да извършват заедно. Човек не може да създаде отделен морал за самия себе си. Трябва да приеме морала на общността и да живее като всички, прекланяйки се пред законите, които ръководят болшинството. И най-вече, не трябва да си въобразява, че може да замести бога, за да премахне злини, които само той има властта да ограничава.

И все пак, той, без да си дава сметка, бе пожертвувал за своята въображаема цел Ноел. Бе я отрупал с богатство и добрини. Но достатъчна ли беше неговата щедрост, за да обезщети вредата, която жертвата смяташе толкова голяма. Вреда, която всъщност, беше нереална.

Като в пъстър калейдоскоп всички тези противоречиви мисли се изнизаха в главата му, докато Ноел стоеше изправена пред него. Той не бе пуснал младата жена и протегнатите му ръце продължаваха да стискат раменете ѝ. Ив не преставаше да я гледа с втренчени, призрачни очи. Най-после неговото милосърдие взе връх над здравия му разум, който го караше да се съмнява. Той заговори:

— Ако плачете, ако страдате, то е защото аз ви сторих зло. Простете ми, Ноел. Преди да ви видя да плачете, не можех да повярвам, че съм ви навредил. Едва когато видях сълзите ви, разбрах, че съм ви пожертвувал за една химера.

И полека той я изведе навън, защото се задушаваше и чувствуваше нужда да остане сам, за да излее свободно безкрайното отчаяние, което разкъсваше гърдите му. Той се чувствуваше невинен, но същевременно не можеше да затвори очите си пред злото, което неволно бе причинил на едно безпомощно и чисто същество.

* * *

Загърнатата в черните си воали, които я обграждаха с печален ореол, Ноел приличаше на крехка, нежна кукличка, която може да се пречупи само при един полъх на вятъра.

Ив ле Кермьор я очакваше в салона, където два големи куфара бяха готови да бъдат отнесени.

— Закусихте ли, Ноел?

— Да, изпих чаша мляко.

— На вашата възраст трябва да се яде повече.

Той хвърли поглед наоколо, затвори едно чекмедже, прибра ключовете в джоба си, избра няколко пури. Всичко това беше направено така грижливо, сякаш младият мъж не мислеше за нищо друго. После той се запъти към девойката и се спря пред нея.

— Мое малко момиче, трябва да се яде, за да се живее. Да знаете, че животът е единственото благо, което заслужава да бъде пазено и защитавано. Всичко останало е дим: любов, слава, пари — са допълнения, които го разхубавяват, това е всичко! Животът е най-големият, най-хубавият и най-неоценимият дар, който бог ни е направил и ние нямаме право да го пренебрегваме.

— Зависи какво ни дава той! — процеди през зъби младата жена.

Но Ив я чу и веднага възрази:

— Той дава диханието, което изпълва гърдите ни, дава движението, което ни осигурява всички възможности за удоволствие, създава мисълта, чието чудо е над всяка преценка.

Той стисна ръката на девойката, която усети под плата на роклята си горещината на трескавите му пръсти.

— Ноел, ще ми обещаете, че ще се грижите и ще бдите над себе си. Оставям ви да заминете, защото допускам, че вашето въображение, лишено от всякакъв опит, копнее за друга среда, иска да види други хоризонти. Вашите видения искат да докоснат действителността. Когато крилата на птичката пораснат, тя отлита към други небеса. За щастие, почти винаги тя се връща отново в гнездото! И вие ще се върнете, Ноел, ще ви чакам всеки ден! Вашето място е определено при мен. Този дом ви прие, още когато бяхте безпомощна скитница: той е благосклонното и топло убежище, което ви е необходимо. Обещайте ми да се приютите в голямата сигурна къща още при първата буря.

Мъка сви лицето на Ноел, но тя не каза нищо. Не можеше да проговори, защото дълбокият мъжки глас предизвикваше в гърдите ѝ такъв трепет и вълнение, струваше ѝ се, че ще заплаче още при първата дума.

Ив сметна, че тя иска да се изплъзне от обещанието, което той се опитваше да изтръгне от нея и разочарован, не настоя повече. В това време влязоха и двама прислужници, за да отнесат куфарите.

Отправяйки се към висящата железничка, групата мина край гроба на Жак ле Кермьор. Тъмните очи на господаря на замъка се спряха за миг на още прясната купчина пръст.

— Струва ми се, като че до вчера ние тримата бяхме в Монжой — каза той, като въздъхна. — А утре аз ще бъда тук съвсем сам.

— О! Аз заемах толкова малко място! — протестира неволно младата жена, която този косвен упрек бе изпълнил с угризения.

— Зная! — отвърна той горчиво, защото обикновено мъжете понасят зле скърбите и нервите им бързо се изопват при вълнения, които траят твърде дълго. — „Малко ненужно същество, което човек смазва с крак, дори без да забележи“. Така казвахте вие...

Тези думи, които бе изрекла предишния ден и които Ив ле Кермьор сега ѝ напомняше така подигравателно, накараха девойката да се изчерви чак до челото, без да посмее да каже нещо.

Пред вагончето, където прислужникът нареждаше багажа, най-после тя се осмели да изрече няколко примирителни думи, за да наруши мълчанието, което ставаше непоносимо.

— Все пак така се слиза много по-бързо и лесно, отколкото пеш по пътеката, както смятах, че ще трябва да направя.

— Защо сте смятала да слезете пеш!

— Не мислех, че ще се съгласите да ме изпратите — призна тя, като се усмихна.

Той не видя хубавия поглед на признателност, който тя му отправи.

— Наистина — забеляза той хапливо, — моето внимание често ви е липсвало.

— О! Напротив! Вие винаги сте бил много добър към мен.

— Освен ако не съм ви досаждал с моите нежелани грижи. Човек не може винаги да спре навреме преди признателността да е започнала да тежи на другия.

Ужасена от това, че той можеше да предположи подобно нещо, тя вдигна към него големите си очи с намерение да протестира. Но не каза нито дума, когато видя едно намръщено лице, набръчкано чело, две стоманени зеници, които гледаха някъде в далечината.

Той имаше такова затворено изражение в най-лошите си дни, когато всяко снизхождение изглеждаше отлетяло далеч от него. Тогава Ноел прехапа устни смутена и не направи повече никакъв опит да изглади пораждащото се недоразумение.

Във вагончето, където те застанаха един до друг, Ноел си припомни същото пътуване, което бяха правили и в деня на сватбата си. Тогава на отиване младият мъж се бе държал така любезно с нея, но вечерта, когато се връщаха те бяха свършено чужди един на друг, както сега? В тъмната нощ Ив трябва да е имал същото враждебно изражение, каквото имаше и в този миг.

Девојката въздъхна и погледна плахо към пропастта, която се намираше под краката им. Крепеше ги само едно стоманено въже. Ако то се скъсаше, всичко щеше да свърши. Те щяха да бъдат смазани на дъното на бездната, без да се измъчват от тази близост, която ги оставя чужди един на друг.

Същата мисъл вероятно бе осенила и него, защото той възкликна:

— Е, какво ще кажете? Всичко ще се разреши много бързо и лесно, ако и двамата се сгромолясаме долу!

Тя трепна и го погледна.

— Вие ми казахте, че животът е най-голямото благо, което имаме и трябва да го пазим преди всичко друго.

— И сега го казвам — отвърна той с подигравателен глас. — Ето сега, когато стъпваме отново на земята и се връщаме към всичките си грижи, пак можем да видим колко хубав, ценен и безкраен е животът!

— Да — съгласи се тя, — животът може да е хубав, но има много мрачни часове.

Колата ги очакваше. Куфарите бяха вече натоварени.

— Искате ли да седнете отпред, до мен? — запита той.

— О! Защо? Отзад ми е много добре. Там е моето място, струва ми се!

Той разбра, че както сам не забравяше всички горчиви думи, които тя бе изрекла, така и Ноел не забравяше, че той ѝ бе поръчал да седне на задната седалка в деня на сватбата им, когато тя беше съвсем незначително момиче.

Постъпката ѝ го ядоса и Ив не пожела да настоява повече тя да седне до него, но все пак забеляза просто:

— Куфарите заемат цялата задна седалка.

— О, аз съм толкова дребна, заемам съвсем малко място.

— Вие достатъчно ми го изтъквахте и вчера: „Малка дрипа, захвърлена в един ъгъл!“.

Но понеже той продължаваше да държи вратата отворена пред нея, Ноел, съвсем объркана от този нов намек, не посмя повече да отказва.

Смутена, тя седна до младия мъж. Странни изненади на човешката душа: тези двама млади хора бяха противници в последните часове, а живяха в разбирателство повече от една година, без нито една дума на недоволство или враждебност.

Достатъчно бе младата жена да каже: „Не искам да живея повече в Монжой“, за да се разрази веднага истинска драма между нея и съпруга ѝ.

Във всеки мъж дреме душата на собственик, силно привързан към своите права и преимущества. До този ден Ив ле Кермьор не бе дал с нищо да се разбере, че държи толкова много на жената, която носеше неговото име. Всъщност, в основата си тяхната женитба не представляваше ли една милосърдна постъпка?

Но сега, когато щеше да се отдели от своята съпруга, той забелязваше, че тя е негова, че му принадлежи и нейното заминаване представлява неоценима загуба за него. О, и през ум не му минаваше мисълта да се опита да я задържи. Младият мъж знаеше много добре, че ако поиска Ноел да остане в Монжой тя сигурно ще се подчини, без дори да посмее да му се противопостави. Може би, тъкмо заради това той не посмя да я задържи и прие нейното заминаване, както се приема отпътуването на човек, чиито грижи ти са необходими, но когото оставяш да си отиде от гордост, за да не му признаеш, че ти е необходим.

— Избрах Ница за място на вашето пребиваване — предупреди я той в момента, в който колата потегляше. — Имате ли нещо против?

— Всичко, което вие решавате, е добро — прие тя кротко.

— Да, вие сте на моите заповеди! — отвърна той ядосано, като си припомни отново всичко, което девойката му бе казала предния ден.

След това, колата се понесе така бързо и рязко напред, че куфарите на задната седалка се блъснаха един в друг.

* * *

Леката мощна кола стигна до Сен Жан дьо Ривиер без никой от двамата пътници да прояви желание да наруши мълчанието. Но там пътят, който минава край Везюби беше преграден поради някакво срутване. Ив ле Кермьор предупреди спътницата си, че им се налага да изменят предназначения път.

— Ще поемем по горния път от Дюранус и Леванс. Гледката е прекрасна, сама ще се уверите в това.

Тъй като кормилото на колата се намираще вляво, Ноел се оказа откъм страната на долината, нещо, което ѝ позволяваше да не пропуска нищо от великолепната панорама, която се разстиляше в краката им.

Лентата на пътя се извиваше между скалите и се изкачваше нагоре, движейки се край пропастта. Девойката, макар и уплашена от опасния път, по който се движеха, все пак не можеше да не се възхищава на чудните гледки от върховете на Ютел, Мутета и Брех, в чието подножие се носеха буйните и пенливи вълни на Везюби,

оградени от внушителни скали, които се издигаха стръмно над бреговете на триста и четиристотин метра височина.

Пътниците обядваха в Леванс в един модерен хотел, построен край големия път, на долния край на пътеката, която се катереше към стария град. Часът за обед бе минал отдавна и младият мъж не искаше да чакат пристигането си в Ница, за да се нахранят.

Тъкмо по време на този обед, Ив осведоми девойката за разпореждането, което брат му бе оставил в своето завещание. Темата беше твърде парлива и младият мъж доста се бе колебал, преди да я подхване. Но след няколко часа Ноел щеше да се настани в Ница и той трябваше да я напусне. По-добре щеше да бъде да приключи още сега с този въпрос.

— Ноел, преди да се разделим, трябва да ви кажа за завещанието на моя брат, което намерих в неговата стая, когато подреждах документите, прибрани в писалището му.

Когато той спря, за да си поеме дъх или да потърси подходящи думи, девойката вдигна към него очи, чието изражение беше много сериозно.

— Наистина ли е необходимо да говорим за вашия брат? — попита тя малко враждебно.

— Да, напълно необходимо, още повече, че вие ме напускате и волята на моя брат ви запазва от нуждата да се грижите за насъщния. Жак ви е завещал цялото си богатство.

— О! — прекъсна го тя. — Това ми се струва по-скоро като проява на неблагодарност спрямо вас, който сте му посветил целия си живот.

Тази непринудена забележка извика лека усмивка на устните на Ив ле Кермьор.

— Моят брат нямаше защо да се грижи за мен — отвърна той просто. — Първо, защото аз имам моята част, както той имаше своята, и то още от смъртта на нашите родители. После, защото сигурно е сметнал, че като носите моето име, той може да облагодетелствува вас, без да навреди на мен. Нали при женитба всичко е общо?

— С други думи казано — вие смятате, че неговото завещание ни свързва още повече един с друг?

— Не смятам нищо подобно — отвърна той не по-малко живо. — Нашите отношения зависят само от нас, а не от волята на трето лице,

било то и един покойник! Чисто и просто аз одобрявам желанието на моя брат да ви остави това богатство, което ви прави напълно независима. Ако вие държите все така твърдо на намерението си да живеете далеч от мен, аз ще бъда щастлив поне да мисля, че сте защитена от всяка материална нужда и ще можете да водите и занапред живота, на който вече привикнахте.

Тя не отговори нищо. В главата ѝ заработиха трескаво всевъзможни мисли, докато най-после една от тях извика на устните ѝ този въпрос:

— Отдавна ли сте намерил това завещание?

— Вчера следобед.

— Значи, след като аз пожелах да замина?

— Да, след това — съгласи се той. — Но какво значение има?

Какво предполагате?

— Казвам си, че за мен е действително голямо щастие, задето този документ се е намерил, тъкмо когато заявих, че искам да напусна Монжой.

— Да, съвпадението е щастливо.

— Действително, щастливо за мен!

Той направи движение, с което искаше да протестира срещу всяко невярно предположение.

— Уверявам ви, че не знаех нищо за това завещание, преди вчера следобед.

— Не се съмнявам във вашите думи.

Тя млъкна, после като промени тона си, забеляза:

— Завещание в моя полза! Това е най-неочакваното нещо, което можеше да ми се случи!

— Мен то не ме изненадва и не би изненадало никой, който би познавал чувствата на Жак така, както ги познавах аз!

— Може би. Аз, обаче съм много учудена! Но това завещание, къде е то? Аз бих искала да го видя!

— Това е лесно. Взех го със себе си, за да мога да го предам след малко на нотариуса. Вижте, ето го.

— От брат ви ли е писано?

— Да, от собствената му ръка, от край до край.

— И на коя дата е било направено? Ах, десети октомври, няколко дни след нашата сватба.

— Да — отвърна кратко младият мъж.

Той беше престанал да яде и стоманените му очи гледаха твърдо някъде в далечината неща, които само той виждаше и които му бяха неприятни.

В това време Ноел четеше завещанието, което я правеше пълна и законна наследница на Жак ле Кермьор.

След като го прочете, тя сякаш се поколеба, после спокойно разкъса листа.

— Ето, така е добре! Този дар нямаше никакъв смисъл!

— Ноел, какво направихте?

Ив ле Кермьор, рязко изтръгнат от своите мъчителни мисли, гледаше смаяно късчетата хартия, които девойката събираше на купчина в своята празна чиния.

— Защо скъсахте завещанието?

— Защото смятам, че брат ви не би го написал по време на смъртта си — отвърна тя, без ни най-малко да се вълнува от неговия възмутен вид.

— Желанието на един мъртвец е свещено, Ноел. За мен обаче е достатъчно да зная последното желание на брат си, за да го изпълня и зачета.

— Да, обаче аз смятам, че това завещание не изразява неговото последно желание! Освен това, никога, каквото и да си помислите вие, аз няма да приема това наследство, на което нямам никакво право и което законно принадлежи на вас.

— Вие не знаете какво говорите, моя малка. Животът не е шега, вярвайте ми. Това богатство ще ви бъде полезно, то идва тъкмо навреме, когато вие желаете да се освободите от моето настояничество. По-късно сама ще признаете, че съм имал право да ви го запазя въпреки вашето желание.

Той събра грижливо от чинията на Ноел и най-дребните късчета хартия.

— Документът ще може лесно да се възстанови. За всеки случай, аз ще съумея на всяка цена да изпълня волята на този, който не е вече между нас и ви моля да не ми пречите за това. Впрочем, забравих да ви дам едно писмо, което намерих заедно с това завещание, писмо от Жак, писано за вас. Без съмнение, то ще ви убеди по-добре, отколкото всичко, което аз мога да ви кажа.

Младият мъж извади от джоба си портфейла, в който прибра остатъците от завещанието. След това той подаде на Ноел един бял плик, запечатан с восък.

— Ще го прочетете по-късно, когато бъдете сама — каза той с усилие. — Часовете, които днес ще последват са достатъчно тъжни, затова да не добавяме и скръбта, която ще навее това писмо.

С края на пръстите си, почти с някакво отвращение, Ноел взе писмото. После запита малко неспокойно:

— Защо предполагате, че вашият брат ми е писал печални неща?

— Не вярвам да е направил подобно нещо, напротив! Той никога не би желал да ви наскърби, но простете ми, така лесно се вълнувам през последните дни. Имам чувството, че писмото на Жак, каквото и да е то, за мен поне не може да не бъде тъжно!

Той млъкна, гласът заглъхна в гърдите му. Ноел забеляза, че той извърна глава, за да прикрие разстроеното си лице. Със свито сърце девойката прибра писмото в чантата си. Изведнъж тя се почувствува много уморена и отпаднала. Тъгата на съпруга ѝ я засягаше дълбоко. Защо бе казал, че часовете, които щяха да последват този ден, и без това са достатъчно тъжни за тях? Нима нейното заминаване опечаляваше Ив ле Кермьор? Това предположение ѝ се виждаше невероятно и все пак мъчително.

Те довършиха обедата в мълчание. Всеки от двамата следваше потока на собствените си мисли, които никак не ги сближаваха. После те се качиха в колата, която се понесе към Ница.

Наближаваше часът, в който Ив ле Кермьор щеше да се раздели с Ноел. Той бе настанил младата жена в един голям хотел в Симиез. Разположен на възвишение, сред прекрасен парк от големи палми, алое, кактуси и цъфнали мимози, този хотел представляваше за девойката едно приятно и удобно убежище на вълшебния бряг. От терасата, която се издигаше над града, се забелязваха сините вълни на Средиземно море, ограничени отчасти от близкия връх Борон, а отляво в далечината, от Антиб, неговото пристанище и внушителния му нос.

Като се изключеха хилядите напомняния и съвети, които Ив ле Кермьор даде на жена си, между тях двамата нямаше никаква друга проява на близост. Следобед те не спориха повече. Напротив, сякаш и двамата се стараеха да говорят само за обикновени и незначителни неща, които не ги засягаха.

С всеки изминал час, особена тревога свиваше сърцето на Ноел. Тя беше тази, която пожела да се отдалечи от Монжой и да напусне съпруга си. В такъв случай нямаше защо да се безпокои за това, че часът на раздялата наближава.

И въпреки това, без да може да си обясни защо, ето че всичко около нея започваше да ѝ се вижда така неприятно и застрашително, че мраз обхващаше сърцето ѝ.

Тази разкошна стая, която съпругът ѝ бе запазил за нея, ѝ се виждаше негостоприемна с двата си високи прозореца и с балкона, издигащ се над хилядите покриви на града. Тя предпочиташе една скромна, малка стаичка, която лесно можеше да се запълни, както стаичката, която бе заемала в началото на пребиваването си в Монжой. А тези дълги коридори, почти винаги пуссти, тези стълби с богати килими, които заглушаваха стъпките, тези празни салони в приземния етаж, чужденците, които сновяха долу в преддверието, непознатите прислужници, които си даваха вид, че не я забелязват. О, всичко това беше толкова строго, студено, враждебно! И сега трябваше всеки ден да се движи и живее сред тази обстановка! Тя изпитваше отново чувството на изоставеност, което бе я облагодало много отдавна пред вратите на Монжой.

— Хайде, ще видите, че ще бъдете добре тук. В тази част на града въздухът е особено мек. Тази стая е здравословна и хотелът е сравнително спокоен, но в същото време вие няма да се чувствувате

самотна. Ще предупредя лекаря, който ще идва да ви наглежда всяка седмица.

— Но аз не съм болна.

— Когато духът на един човек е понижен, той все едно не е напълно здрав. Като ви гледам така бледа, чувствавам се длъжен да наредя да се грижат за здравето ви.

— Вие сте много добър — каза тя искрено признателна, затова че съпругът ѝ се грижеше толкова за нейното добро самочувствие и за здравето ѝ.

— Добър и глупав, дума да не става! — промърмори той.

Ив ле Кермьор не видя големите детски очи, вдигнати към него, не видя, че те бяха замъглени от сълзи. Той избягваше да погледне жена си, защото в душевното състояние, в което се намираще, не знаеше какви лоши и сигурно незаслужени упреци щеше да ѝ отправи.

Той крачеше неспокойно наоколо, не заставаше на едно място и приличаше на лъв, който не го сдържа в клетката му.

Младият мъж действително не поглеждаше Ноел и все пак, той бе видял сълзата, овлажнила страната ѝ.

— Хайде, Ноел — каза той все така, без да я поглежда, — не плачете повече. След малко аз ще замина и вие ще се отървете от мен и от лошото ми настроение! Един факт се налага между нас, ние не можем да се разбираме: нашите характери се сблъскват непрекъснато. Няма една седмица откакто сме заедно, оставени сами на себе си и вече всичко, което единият прави, дразни другия. Струваше ми се, че не съм променил своето внимание към вас, но сега започвам да мисля, че съм се лъгал, понеже вие изпитвате такова неудържимо желание да избягате от мен.

— Цялото зло идва от мен — увери го тя. — Казах ви, че вината беше моя.

— И аз започвам да се убеждавам в това — каза той без никаква благосклонност. — Жените винаги се залъгват с химери, които не могат да достигнат и лесно си въобразяват, че никой не може да ги разбере.

Тя се опита да се пошегува, за да разсее недоволството му.

— Ако това е жребият на всички жени, нямам претенции да избягна общата съдба.

Но той не се успокои — дори и от това, че тя му даваше право.

— О! Не отдавайте твърде голямо значение на моята шега. Откакто светът съществува мъжете са изпитвали нуждата, когато нещо не върви така, както им се иска на тях, да стоварват отговорността и яда си на гърба на жените. И понеже преди малко вие бяхте така великодушна да обвините сама себе си, аз побързах да се възползувам от тази милост.

Той говореше бързо и поривисто, сякаш изведнъж бе изпитал желание да се опияни от собствените си думи.

— Ще дойдете ли да ме изпратите до колата? Трябва да мина край банката, за да вложа там една сума на ваше име. Естествено, бих могъл да уредя всичките ви сметки тук, но не искам да ви оставя, без да разполагате с някаква сума. Ще ви бъде необходима една чекова сметка.

Те слязоха и по пясъчните алеи на парка тръгнаха към колата. Сега, когато часът на раздялата приближаваше, особена отмалялост обземаше девойката. Нима вече започваше да съжاليا, че съпругът ѝ ще си отиде и ще я остави сама сред чужди хора?

Тъкмо когато минаваха край терасата, девойката се спря и се облегна отпаднала на края на каменния зид. Тревогата, която я обземаше, сякаш изцеждаше физическите ѝ сили и спираше крачките ѝ.

— Тази гледка е прекрасна — забеляза Ив ле Кермьор. — Ето място, което често ще посещавате, предполагам.

— Да — отвърна тя несъзнателно.

В същото време Ноел си мислеше с ужас, че когато той си отиде, тя едва ли ще има смелост да мине по този път, който щеше да бъде свързан за нея с толкова мъчителни преживявания.

Зад ниския каменен зид, девойката гледаше надолу към стръмнината, след която започваха по-населените квартали. Гледаше и ѝ се струваше, че пропастта я привлича. Тя се изправи и прокара ръка по палецото си чело. Но какво означаваше това чувство на отчаяние? Нима не беше тя тази, която пожела раздялата? Не беше ли тя тази, която смяташе, че гасне бавно между стените на Монжой? Ив ле Кермьор бе изпълнил желанието ѝ. Тя бе напуснала старото жилище и сега щеше да бъде свободна. Никакви потискащи мисли нямаше да я тревожат, понеже съпругът ѝ се връщаше обратно. Той щеше да замине. О! Нека да се отдалечи час по-скоро от този мъж, за когото бе

представлявала толкова малко и който я оставяше да си върви без никакви други думи, освен философски разсъждения върху живота и върху богатата, които той ни носи. Думи, теории, цяла купчина лични схващания, гледани от особен ъгъл. Морал, твърде различен от общоприетия, неразбираем за нея.

Един студен и безразличен човек, който никога не бе я обичал и никога нямаше да я обикне! Нека той си отиде, колкото може по-скоро, за да мисли за друго и да го забрави. Да започне отново живота си, свой нов живот! Да, нека си отиде... Така всичко щеше да бъде по-добре, нали? Ето, той я водеше вече към колата. Сега щеше да се качи и да ѝ подаде ръка, за да се сбогува.

В тази последна минута младият мъж каза със своя малко нисък глас:

— Ще ми пишете, нали, Ноел? Искам да ме държите в течение на живота си. Ще трябва да получавам известия от вас поне два пъти в седмицата.

— О! — протестира тя, смаяна от това желание за кореспонденция, която ѝ се струваше, че трудно ще поддържа. — Какво искате да ви разказвам и да ви пиша толкова често?

— Много лесно, ще ми пишете за времето, за морето, за небето — отвърна той ядосан, че тя се опитва да се отърве от едно така естествено задължение. — Искам само всяка седмица да прочитам по няколко реда от вас!

— Добре! — обеща тя, като гледаше някъде в далечината.

Но той настоя:

— Искам да получавам тези известия редовно. Това не е желание, което се задоволявам да изразя и което се колебае да удовлетвори. Това е нареждане, което ви давам. Каквото и да си мислите, Ноел, вие трябва да ме държите в течение на вашия живот, разбирате ли?

Властният поглед на очите му принуждаваше девойката да се съгласи.

— Ще направя, както искате — обеща тя послушно, но всъщност цялата ѝ мисъл бе съсредоточена в една точка: „Той ще замине“.

Младият мъж отвори вратичката на колата и запали мотора:

— Ето, дойде време да се връщам. По всичко личи, че ще пристигна късно в Рокбилиер. Довиждане, Ноел, грижете се добре за

себе си. Не забравяйте, че сте обещала да останете свързана с мен до смъртта и в добри, и в лоши часове.

Той млъкна, за да позволи на гласа си, който леко потрепваше, да укрепне. После добави по-тихо:

— Аз имам доверие във вас, моя малка. Вие сте вярваща и каквито и да са грешките, които смятате, че съм извършил спрямо вас, вие сте моя съпруга и знаете, че нямате право да го забравите.

Внезапно, завладян от вълнението, което тлееше у него от часове, той я привлече в прегръдките си и я притисна до себе си с неочаквана сила. Той докосна устните си благоговейно, за най-чиста целувка, върху преbledнялото чело, което кљумна премаляло на рамото му.

Стори му се, че не иска нищо повече, освен да бъде голям брат или приятел на тази жена, която не бе пожелал да направи своя и която оставяше да си отиде.

— Сбогом, Ноел — повтори той.

Той я пусна, качи се в колата и запали фаровете, защото вече се смрачаваше.

С ръце на кормилото той погледна жена си за последен път. Тъжният му и съсредоточен поглед се спря за дълго на женските очи, сякаш искаше да прочете всичко, което се крие в тях или може би, в очакване на някаква желана реакция, която не идваше и която съвестта му го възпираше да предизвика.

Мъчителни мигове, в които се разпадна бавно цялата надежда на едно мъжко сърце пред това окаменяло лице. Разочарован, Ив ле Кермьор въздъхна. Вратичката хлопна и колата се понесе напред. Ноел долови погледа на мъжа си сякаш през мъгла. Тя имаше чувството, че някаква желязна ръка я бе сграбчила за гърлото, спираше дишането ѝ и пречеше на кръвта ѝ да се движи. В тази последна минута тя имаше желание да задържи пътника. Наистина, тя не искаше вече раздялата, която сама бе наложила. Вълнението ѝ обаче беше толкова голямо, че тя не можа да направи никакво движение и остана като закована на мястото си. Едва когато колата се отдалечи, способността ѝ да говори и да действа се възвърна.

„Той замина!“

Сега тя нямаше защо да скрива своето вълнение, да прави усилие, за да не издаде истинските си мисли. Съпругът ѝ бе заминал, тя бе имала силата и смелостта да го освободи от своята личност.

Понеже той се бе оженил за нея заради друг, тя се оттегляше великодушно от пътя му и му връщаше свободата.

Тя стоя дълго време права, като гледаше в посоката, в която колата се скри. И неочаквано, защото си припомни зигзагообразния стръмен път, изсечен в планината, по който колата трябваше отново да мине през нощта, девойката усети хлад да свива сърцето ѝ. Дали няма да се случи нещо със съпруга ѝ? Едно погрешно движение и бездната може да погълне колата и разсеяния шофьор.

Тази възможност просто я подлуди. Видението беше така ясно, че тя започна да стене от безпокойство и мъка.

— Боже мой! Покровителствуй го! Не трябваше да го оставям да замине. О, дано не му се случи нещо! Би било ужасно!

И това, което заминаването на младия мъж не можа да направи, го постигна страхът от опасностите, на които той се излагаше. Студенината и безразличието на девойката изчезнаха сред тежките, конвулсивни ридания, които разтърсиха гърдите ѝ и дълго, дълго не можаха да спрат.

Съвсем естествено, като всяка любяща съпруга при подобни обстоятелства, Ноел плачеше тъжно над съдбата на съпруга си, който може би щеше да загине далеч от нея.

* * *

Няколко дни изминаха за Ноел в пълна самота. Само когато се хранеше, тя слизаше в общата трапезария, но седаше колкото е възможно по-далеч от гостите, които хотелът бе приютил през месец януари, който беше особено мек и приятен тук, на възвишенията на Симиез.

Малко дива по природа, много стеснителна пред всяко ново лице, девойката напускаше своята тиха стая, само за да отиде в големия пуст парк, в който предпочиташе най-отдалечените ъгли. За да свикне с новия си живот, тя трябваше да изживее седмици на преход. Най-последно, един ден, тя придоби смелост да тръгне из улиците на града и да слезе до брега на неспокойното море, което досега бе виждала само отдалеч, от влака, когато идваше от Париж, и от терасата на хотела, откъдето жадните ѝ очи го съзерцаваха с часове. Замислена,

обзета от приятна тъга, тя се наслаждаваше на чудната средиземноморска панорама: синьото море, което се губеше в безкрая; великолепият булевард с грамадни, издигащи се към небето палми; венецът от планини със снежни върхове, които обграждаха в далечината Марсилия; магазините, искрящи от светлини и разкош; дворците от мрамор, които бяха частни жилища; грамадните хотели, в които отсядаха гости от всички народности.

Въпреки че пред очите ѝ постоянно бе този разкош и красота, нейната мисъл не се откъсваше от спомените ѝ за Монжой. Между върховете, покрити със сняг, които се издигаха високо към небето, дали не беше този, който се извисяваше над къщата, която бе напуснала? Тя си припомняше ясно този дом: целия бял, с две редици прозорци, отворени към просторното плато, което тъмнееше от борове и маслинови дървета. И в този мълчалив замък имаше една стая, която Ноел виждаше по-ясно от другите: големият работен кабинет, в който стоеше самотен и потънал в мислите си един мъж. Тя си го представяше как, свел очи над книгата, се старае да чете, но мисълта му е отправена другаде, към твърде обезсърчаващи видения: мъртвия брат, намерен на дъното на пропастта и отсъстващата съпруга, чието заминаване не можеше да си обясни.

Това болезнено видение помрачаваше замисленото чело на девойката и потискаше сърцето ѝ с непоносимо мъчително чувство. Все пак, тя се бе успокоила за съдбата на мъжа си, защото на другия ден вестниците не бяха съобщили за никакво нещастие с автомобил. И сега, понеже никакви лоши новини не достигаха до нея, Ноел се стараше да избегне вълнуващите я спомени.

Изминаха много дни. Малко по малко младата жена започна да се интересува от живота на другите и се реши да се смеси с тълпата разхождащи се, които изпълваха улиците на Ница. Тъй като беше едва двадесетгодишна, тя скоро започна да обръща внимание на тоалетите на жените. Не мина много време, дългите черни воали, които не виждаше на никоя жена около себе си, започнаха да ѝ се струват тежки за носене.

Един ден тя влезе решително в един магазин за шапки и поиска съвет. Жената се усмихна, махна воалите и ги замени с голяма воалетка, която уви изящно около младото лице, чисто и свежо.

— Ето, сега изведнъж се променихте — каза тя. — Всичките тези воали са твърде тежки за вашата възраст. Кого сте загубила, та носите такъв дълбок траур?

— Брат — отвърна кротко девойката.

Тя се бе поколебала за миг. Без сама да знае защо, не искаше да отвърне „съпруг“. Вдовица ли беше тя всъщност? Между нея и изчезналия не бе съществувала никаква близост. Все пак тя, която бе преживяла прекалено странен роман, не забравяше, че мъртвият беше този, който бе я обичал, който бе пожелал да я направи своя и който бе искал да ѝ даде своето име, но поради невъзможност да стори това, бе ѝ дал името на друг.

— Всички тези крепове са излишни — настоя продавачката. — Достатъчно е да носите една простичка рокля от гладка коприна. Косите си бихте могла да носите по-свободни, по-разпилени, особено ако ги накъдрите. На вашата възраст всяка жена трябва да се вглежда повече в модата.

Ноел не долови добре какво иска да каже жената. Но тези думи ѝ направиха впечатление и тя ги запомни. Тя не знаеше да се накъдри, но след няколко дни влезе в един фризьорски салон. Девойката разбра значението на дадените ѝ съвети едва когато бързо движени ножици подрязаха кестенявите ѝ коси и странни апарати, сякаш за мъчение, изопнаха косите ѝ, които бяха навити на масури и с това я направиха подобна на индуско божество. Може би, девойката щеше да се уплаши от всички тези процедури, ако в това време в салона две други жени не понасяха същите мъчения с вид, който явно говореше, че те намираха всичко това за напълно естествено. Когато три часа по-късно Ноел излезе на улицата, малко замаяна, защото беше така различна от онова, което беше преди малко, тя не можеше да си наложи да не се спира пред всички витрини на магазините, за да гледа с почуда новата физиономия, която бе придобила. Сякаш някаква друга Ноел стоеше пред нея, не така далечна и по-модерна! След много колебания, създадени повече от смущение, отколкото от съжаление, тя трябваше да признае, че така изглежда много по-добре и с тази промяна само бе спечелила.

И животът продължи, донасяйки с всеки изминал ден по някое ново изменение във физическото или духовно състояние на това момиче, живяло сякаш в някакъв стар свят.

Писмата, които трябваше да пише на своя съпруг, ѝ причиняваха истинско мъчение. Какво изобщо можеше да съобщава на този студен и смуцаващ кореспондент, който се залавяше подигравателно за всяка нейна дума, дори и най-незначителната? Десет пъти скъса своето първо писмо, защото всеки път трябваше да промени по нещо. Най-после тя се реши. Трябваше да бърза, за да пусне навреме в пощата писмото и да спази срока, който той ѝ бе дал.

„Аз съм добре и Ви благодаря, заедно ми избрахте този хотел. Доволна съм и не чувствам нужда от нищо.“

Тя реши, че тези редове бяха подходящи и казваха тъкмо това, което трябваше. Затова нейното вълнение беше така голямо, когато на другия ден получи по-скоро подигравателния отговор на съпруга си:

„Възхитен съм, че Ви е приятно в Ница. Вашето, «не чувствам нужда от нищо» ми се видя особено многозначително! Не мога да кажа същото за себе си тук, в Монжой. Чувствам нужда от Вашето присъствие. Тук, сякаш всичко ме пита какво търсите Вие там, в Ница.“

Следващия път тя говори само за хубавото време и за цветята, за да не даде възможност на съпруга си да се залови с някоя нейна забележка.

„Сега в Ница времето е чудесно, въздухът е лек и приятен, никога не съм виждала такова хубаво синьо небе.

Градинарят е напълнил с цветя всички лехи в парка. Скоро и поляните ще се раззеленят, събуждайки се от своя сън, жълтите гроздове на мимозите скоро ще се разцъфнат. Ще бъде чудно хубаво!“

Ив ле Кермьор се задоволи да отговори:

„На гроба на моя брат, в топящия се сняг, кокичетата отварят своите бели цветчета. Това са единствените цветя, на които сега може да се радва моето неизказано тъжно сърце.“

Тогава Ноел плака, не само защото бе доловила мъката на този, който не можеше да се утеши, но и защото ѝ се бе сторило, че между редовете се чете упрек за това, че бе запуснала тихото плато. Младият мъж бе останал самотен, за да плаче над един гроб, а тя се бе откъснала от своите съпружески задължения.

При този упрек, който бе излязъл изпод перото на съпруга ѝ и чиято основателност тя чувстваше, Ноел усети да се пробужда в нея цялата неприязън и яд, които дремеха досега. Отново тя потъна в предишните тъжни мисли, които завършваха с един и същ въпрос: „Тя не представлява нищо за съпруга си! Защо тогава той упорстваше да свързва съдбата си с нейната?“.

Без сама да си дава сметка, девойката ставаше несправедлива и изостряше нервите си, като повтаряше все едни и същи обвинения.

Изпитваше болезнена нужда да си отмъсти, като засегне младия мъж. И тази нужда се затвърдяваше все повече у нея. В ума ѝ се пораждаха проекти, които тя се залъгваше да смята за осъществими. И така, малко по-малко, у нея проникна мисълта за бягство. Тази мисъл се наложи в подсъзнанието ѝ и впримчи волята ѝ.

Сега не ѝ беше достатъчно, че се е отдалечила от Монжой. Тя искаше да изчезне напълно от погледа на Ив ле Кермьор, да живее своя живот далеч от него. Не искаше да чува повече да се говори за него, да не може той да идва при нея и да го накара най-последно да почувства, че въпреки неговото богатство и щедрост, въпреки правата си над нея, които изявяваше така гръмка и въпреки заповедта тя да му пише, той не представлява за нея нищо повече от това, което тя е за него.

Трябва да се отбележи, че обикновено, когато човек възнамерява да извърши някоя глупост, събитията сякаш са благосклонни към него и случаят изглежда винаги готов да благоприятства нашите неразумни желания.

Ако Ноел наистина бе имала нужда да припечелва хляба си и ако работата ѝ беше необходима, за да осигури съществуването си,

възможно бе дълго време тя да не успее да намери никакво място. Понякога беднякът прекарва седмици и месеци в напразно търсене на желаната работа. Но сега, когато Ноел беше богата и можеше без никакво затруднение да чака, съдбата се показва благосклонна към нея! Тя едва бе започнала да разпитва, дали е възможно да се намери работа из околността, когато ѝ предложиха едно добре платено място на продавачка в Кан. Въпреки своето намерение да скъса връзките със съпруга си, това бързо развитие на събитията я смути и озадачи. Но след една безсънна нощ, прекарана в размисъл, тя реши да не отблъсква случая, който истински я облагодетелствуваше.

Бяха ѝ казали:

— Това е неочаквано добро положение: продавачката, която от пет години работи в тази книжарница, току-що е получила наследство. Тя ще напусне веднага щом се изпълни завещанието. В тези времена, когато толкова хора търсят работа, наистина е много рядък случай, човек да намери свободно място и то толкова, каквото търси!

И Ноел се реши. Тя отиде в Кан, видя книжарницата и разговаря с търговеца, който я ръководеше. Той остана очарован от познанията на Ноел в областта на библиотечното дело. Те се разбраха така добре, че девойката взе решение, без повече да отлага, да приеме мястото, което просто ѝ бе паднало от небето. Нещо повече, уговорено бе между нея и продавачката, която тя щеше да замести, Ноел да вземе малката ѝ квартира, което щеше да ѝ спести неприятността да търси мебелирана стая или да се настани в празен апартамент.

Със стотина франка Ноел заплати скромната мебелировка на бившата служителка. И така, за по-малко от половин ден, без мъка и сякаш с помощта на някакво благосклонно божество, девойката получи една сериозна работа и едно малко жилище, много приятно разположено, което можеше да вземе веднага, без да чака.

Ноел се прибра в Ница, малко замаяна от бързината на събитията, които я отведоха дори по-далече, отколкото тя очакваше. Тя твърдо бе решила да следва приключението докрай.

Беше събота, уговорено беше Ноел да поеме книжарницата в понеделник сутринта. Тя щеше да се възползва от неделния ден, за да приготви куфарите си и да ги пренесе в Кан. Девойката трябваше също да уреди сметката си в хотела, после да предупреди мъжа си за промяната, която внасяше в живота си, и която щеше да сложи край на

техните връзки. Тъкмо тази последна задача ѝ се виждаше най-трудно изпълнима. Въпреки това, тя не се колебаеше и знаеше, че трябва веднъж завинаги да изпълни намисленото.

Ноел се стараяше да се убеди, че прекараната година в Монжой беше за нея само една неприятна страница от живота ѝ. Тя смяташе, че е напълно почтена към господаря на замъка, като изчезваше от хоризонта му така внезапно. Допускаше дори, че бе изпълнила всичките си задължения към него, като се изключеше заминаването ѝ, което беше без негово знание.

Разумът ѝ протестираше, когато тя разсъждаваше така: Ив ле Кермьор беше винаги много добър към нея. Ако той не бе действал от името на другия, тя наистина щеше да му дължи безкрайната си благодарност.

— Но понеже аз не представлявам нищо за него... — не преставаше да си повтаря тя.

Към тази невралгична точка я връщаха всички нейни разсъждения. В съвестта обаче, имаше един тих глас, който протестираше настойчиво, въпреки че Ноел се стараяше да не се вслушва в него.

— Ти си негова жена пред хората, както и пред бога!

И този таен съдия, който се налагаше и укоряваше, имаше твърде неприятни доводи, срещу които женският разум се бореше трудно.

— Можеше ли наистина да се счита за действителен един брак като нейния? Не почиваше ли той върху една размяна на лица, върху измама, тъй като нейният съпруг умишлено се бе оженил за нея вместо друг!

Тези бяха въпросите, които непрестанно се налагаха на Ноел. Но тъкмо срещу това тълкуване на нейната женитба, тайният глас протестираше най-много.

— Ти не си се омъжила за друг. Този, комуто си се заклела във вярност и в любов е наистина човекът, чието име ти носиш, човекът, когото искаш да напуснеш. Той може да не е устоял на своите задължения, но дава ли ти това право да не устоиш и ти на задълженията си.

Този довод не оставяше Ноел безразлична, но тя съумяваше да го използва в своя полза, като смяташе, че така той ще ѝ донесе известно насърчение.

— Аз няма да престъпя моето обещание, понеже никога не ще обикна друг мъж, ще остана завинаги свързана с моя съпруг, без някога да се опитам да разкъсам връзките, свързани свободно пред бога!

И наистина, Ноел тържествуваше, когато си повтаряше:

— Аз го освобождавам от моето присъствие, което друг му наложи въпреки волята му! Ив не е нищо за мен и неговият брат не бе нещо повече! Ако между нас двамата бе съществувала най-малката любовна връзка, аз щях да остана вярна на нея, дори тя да бъде само една утопия. Впрочем, моят съпруг чувства много добре, че това е така и ме остави да замина, без да се опита да ме задържи. Той си даваше сметка не по-зле от мен, че ние двамата сме свършено чужди един на друг.

Но дали беше права като разсъждаваше така? Наистина ли Ив ле Кермьор се бе отказал от правата и задълженията, които му налагаше обета му на съпруг? Той бе казал, че неговият дом остава и неин, че тя беше негова съпруга и не трябва да го забравя. Освен това той изискваше от нея писма, снабдяваше я с пари...

— Но не, всичко това са само думи! — разколебаваше се Ноел. — Само учтивост, нищо повече! Той държи да запази приличие и да играе по-хубавата роля!

След подобно заключение тя ставаше лоша и се дразнеше от грижите и вниманието, които той искаше да ѝ наложи въпреки волята ѝ.

— Той се старее да ме смаже със своето великодушие, за да не мога да се съпротивлявам. Той не ме обича, но ми заплаща с безподобно великодушие. Приятно е да принуждаваш хората да ти бъдат признателни! Не искам и не мога повече! Трябва да се освободя и да дължа съществуването си само на моя труд.

Нейната неприязън придаваше на всички тези несъстоятелни доводи най-голяма тежест. Ноел приготви куфарите си, плати сметката в хотела и напусна Ница, след като написа на съпруга си следното писмо:

„Ив,

Когато тези редове стигнат до Вас, аз ще съм напуснала Ница, за да отида да живея другаде. Намерих си

сериозна работа, която може да осигури съществуването ми.

Не ми се сърдете за това решение, което ми се вижда мъдро и разумно и което Ви освобождава от моята личност, която друг Ви наложи.

Има нещо, което искам да ви кажа в това последно писмо. Вашият брат не е имал никакво влияние върху моя интимен живот. Той не е нищо за мен, свършено нищо! Той остана за мен един свършено чужд човек. Разберете добре. Нищо. Тъкмо за това аз не позволих да бъда обвързана към него с признателност, като получа завещаното ми богатство, на което нямам никакво право. Още приживе между него и мен не бе съществувала никаква връзка.

След като изясних това, искам още да Ви кажа, че Вие единствен бяхте от значение в моя живот. Аз Ви смятах за мой съпруг, струваше ми се, че Вие трябва да бъдете всичко за мен. Аз приех от Вас всичко, без да мисля, без да пресмятам, без дори да си давам сметка, че нямам никакво право на Вашата щедрост. Простете ми, ако без да искам, съм била неблагодарна към Вас. То е защото не знаех, не можех да си дам сметка.

Затова, вярвайте ми, цялата моя признателност е отправена към Вас. Вие бяхте много великодушен и зная, че никога няма да мога да Ви се отплатя за всичко, което Ви дължа.

Сбогом, господине, изхвърлете от Вашите спомени тази злочеста година, в която заради мен Ви сполетяха толкова много грижи.“

Оставам Ваша от дълбоко признателна: Ноел

Към това тъжно писмо, което тя написа плачейки, девойката добави този наивен послепис:

„П. П. Връщам Ви чековата книжка, като се извинявам, че съм изтеглила толкова много пари, за да

заплатя разноските си в хотела. Може би, не сте забелязал това, когато ме настанихте там, но този хотел е извънредно скъп и престоят ми струваше почти едно малко богатство. Ще се уверите в това от разписката, която прилагам към писмото си.

Много съжалявам за тези разноски. Едва ли някога ще мога да се отплатя. Благодаря.“

С тези последни редове, Ноел отново доказваше, че не познава живота и няма никакъв опит. Тя бе напуснала пансиона, за да отиде да живее в Монжой. Там не се занимаваше с нищо, което беше във връзка с доставчиците и с покупките.

При тези обстоятелства, каква представа би могла да има тя за стойността на нещата? Как и кога би могла да се научи да прави разлика между един първокласен хотел и друг — по-второстепенен?

Сумата, заплатена в хотела в Симиез, ѝ се виждаше извънредно голяма, защото тя надминаваше тази, която Ноел притежаваше и която бе спестила за много месеци. Богатство, разбира се, понеже за няколко стотин франка тя би могла в Кан да си купи цяла мебелировка.

Но тя не допускаше, че с всичките пари, които бе заплатила за тази малка покъщнина, в никакъв случай не би могла да заплати нито една вещ от по-добро качество!

* * *

Сега Ноел прекарваше дните си в книжарницата, където беше на работа. Имаше голяма клиентела и от сутрин до вечер новата продавачка трябваше да опакова най-различни книги и вестници. Тази работа, която поглъщаше цялото ѝ внимание, не позволяваше на девойката да се отдава на своите мисли през деня, въпреки че настъпилата промяна в живота пораждаше у нея известни горчиви мисли.

Но в часовете, когато оставаше сама, за да се храни или когато вечер се прибереше у дома си, в своя малък апартамент, смелостта на

младото момиче я напускаше. Клетата Ноел започна да съжالياва за своята безумна постъпка!

Миналата неделя, едва бе видяла писмото си за Ив ле Кермьор да изчезва в отвора на пощенската кутия в Ница, и веднага я бе обхванало съжаление, без сама да може да си обясни този внезапен обрат в чувствата.

Как бе могла така леко да скъса със своя съпруг?

Отначало, обзелото я чувство беше само една смътна тревога. На нея просто ѝ се струваше, че се безпокои за впечатлението, което нейното писмо ще направи на Ив ле Кермьор. После, към тази неопределена грижа се прибави един страх:

— Дано писмото ми да не го настрои срещу мен! Нямам нищо против да го накарам да съжالياва за мен, но не бих искала да породя у него чувство на неприязън и яд!

Странно противоречие! Преди да напише писмото, тя не преставаше да си повтаря упорито:

— Аз не представлявам нищо за моя съпруг.

Сега, когато бе скъсала с него, щеше да бъде много засегната, ако той приемеше безразлично постъпката ѝ! И докато чакаше да види какъв ще бъде резултатът, тя не преставаше да се измъчва при мисълта, че младият мъж може да приеме спокойно и невъзмутимо скъсването.

И така тя се люшкаташе от страх към мъка, от мъка към тревога, странна тревога, примесена със съжаления и угризения, а скоро дори и с отчаяние!

Постепенно, с всеки изминал час, Ноел следваше с мисълта си пътя, който изминаваше нейното писмо.

„В този час раздавачът беше още в Рокбилиер. А сега Гризели държеше вече в ръцете си белия плик! Писмото скоро щеше да пристигне в Монжой. Още малко и съпругът ѝ щеше да се запознае със съдържанието му. О! Какво ли ще каже той тогава?“

Непоносимо ѝ беше вече да си спомня за това писмо, което Ив ле Кермьор трябваше да прочете няколко пъти, докато разбере смисъла му, така неочакван за него.

— Бях луда наистина! Как можах да напиша подобни неща? Аз, аз ли съм тази, която каза на съпруга си, че между нас всичко е свършено! Напуснах огнището си! Изоставих мъжа си! Аз съм луда, луда!

През целия понеделник, въпреки че се стараяше да свикне и усвои работата, тя не преставаше да се измъчва от тази мисъл:

„Свършено е! Аз напуснах съпруга си!“

Книжарят, който първия ден бе решил да ѝ помага при продажбата, гледаше с учудване нейния блуждаещ поглед и нейната бледост и си казваше:

— Странно, тази девойка, която отначало ми се видя така разумна и смела, на моменти има вид на човек, който не разбира нищо от това, което му се говори.

Но тя беше хубава, мила и не един клиент идваше повторно да купи някоя книга и то такава, която се намираще на най-високите и трудно достъпни полици, за да може да остане в магазина, колкото е възможно по-дълго време.

Продавачката като че не забелязваше интереса, който проявяваха към нея. Но понеже вечер, приходът беше добър, търговецът не правеше никакви неприятни забележки на своята работничка.

— Тя ще свикне! — казваше си той. — Млада е, трябва ѝ още време, за да влезе в течение на работата.

И на нейното свенливо „Лека нощ“, той отвърщаше любезно и насърчително „До утре“. Но когато Ноел се прибереше сама в стаята си, в която не гореше никакъв огън, тогава я обхващаше най-голяма мъка. Студената и тиха стая ѝ се виждаше изведнъж враждебна и негостоприемна. Никога досега, освен пред вратата на Монжой, след като я бяха отпратили, тя не бе изпитвала толкова тежко чувство на самота. Отпуснатата на стола, скрила лице в ръцете си, тя плака тази вечер като изоставено дете, което има чувството, че е стигнало до дъното на най-големите нещастия.

Ноел все още се заблуждаваше. Тя беше убедена, че обезсърчението ѝ се дължеше на това, че се бе откъснала от живота, с който бе свикнала.

Ето, сякаш вчера около нея се суетяха усърдните прислужници в хотела в Симиез. Беше топло и масата бе сложена. Стаята ѝ беше светла и така приветлива, така уютна. Нима можеше да я сравнява с новото си жилище, на което липсваше всяка задушевност с тези още неотворени куфари, поставени край леглото?

Тя се опита да се отърси от това потискащо душевно състояние. Хайде, не трябваше да пада духом и да се поддава на обезсърчаващи

размисли! Не беше време да се залъгва с илюзии. Има моменти, когато мисълта е така опасна за духовната енергия, както и лошите съвети. Затова Ноел избърса смело очи.

Първо, тя реши да преобразува малкото жилище, в което трябваше да живее занапред и да го направи по-приятно и повесело. Тя смяташе да започне от печката. Искаше винаги да поддържа огън, за да има в малкия апартамент равномерна и приятна температура през цялата зима. След това възнамеряваше да прибере куфарите, естествено, не преди да е изпразнила съдържанието им.

Тъкмо когато се залови с тази работа, тя намери между дрехите си белия плик, който Ив ле Кермьор ѝ бе предал в Леванс и който не бе намерила сили да отвори вечерта след неговото заминаване.

След това бе забравила напълно за тайнственото писмо и когато тази вечер се намери в ръцете ѝ, тя изпита отново същото колебание, сякаш страниците, написани от ръката на този, който бе желал да я направи своя, не можеха да съдържат друго, освен жестоки думи.

Тя отправи поглед към камината, но за щастие огънят там не бе се разгорял и Ноел не можа да хвърли писмото в пламъците, писмото, което я плашеше и което не искаше да прочете.

В своите последни минути, Жак ле Кермьор не бе желал нищо друго, освен да поправи грешките, които неволно бе сторил спрямо тези, които щеше да напусне.

И когато изстиналите пръсти на Ноел отвориха плика, девойката се увери, че писмото съдържаеше само редове, покъртителни и смирени като топлата молитва на една душа, откъснала се вече от земята:

„Ноел, пишеше клетият нещастник, простете ми, че се вмъкнах така във Вашия живот. Не трябваше да се опитвам да Ви разделя от моя брат, това беше лудост! Как можах да си изгубя ума до такава степен и да вярвам, че бихте могла един ден да ме обикнете!

Простете ми и не обвинявайте моя брат, който винаги се е жертвувал за мен. Аз исках твърде много от неговата доброта, като го заплаших, че ще се самоубия, ако той не се съгласи с моите изисквания спрямо Вас... Под този натиск

той прие, прие и защото Вие отказвахте категорично да напуснете Монжой.

Но това, което Вие не знаете, е, че моят брат, който не мислеше за Вас преди сватбата, Ви обикна почти веднага след като Вие приехте неговото име. Мъжът се привързва към това, което е негово и той държи още повече на една жена, която друг му оспорва.

Видях Ив да ме отбягва и да се усамотява в планината, за да скрие своята мъка и своите съжаления. Той се придържаше отчаяно към дадената дума, пресилвайки своята почтеност.

Като гледах всичко това, Ноел, не можах да намеря нужната смелост да Ви се наложа. Мисълта за другия, който страда ме възпираше да сторя злото докрай! Тъкмо затова и реших да замина и да не се върна повече. Да не се изправам между вас двамата, това ще бъде моето изкупление.

Понеже Вие отгатнахте всичко, няма какво повече да ви обяснявам. Но моля Ви, Ноел, бъдете великодушна. Във Вашите малки ръце държите щастието и живота на един мъж, който досега не е познал нищо друго, освен жертви и отричане. Обичайте го и се опитайте да му помогнете да забрави мрачните часове, които е изживял заради моя егоизъм. На жената се пада задачата да донесе забрава за скърбите и да вселява радост в сърцата. Мъжът има право да очаква това от своята съпруга. Последвайте съвета ми, Ноел, бъдете добра и не пресмятайте.

Където и да съм аз, ако бог ми позволи да Ви виждам, ще Ви благославям за всяка усмивка, която ще предизвиквате на устните на моя брат.

Моя малка Ноел, сбогом! Аз бях луд. Простете ми. И се постарайте моят беден Ив да си спомня за мен без огорчение.“

Жак ле Кермьор

Това писмо, което беше един вид морално завещание, развълнува девойката. Тя заплака с горещи сълзи, както често ѝ се случваше напоследък.

Младата жена не можеше да не се разчувствува при мисълта за покъртителните изживявания, които бяха накарали изчезналия да напише подобно писмо. Въздействието на това послание от покойния беше неочаквано силно. Сякаш някакъв пламък пречисти отровената и изтерзана душа на Ноел.

Тя стоеше неподвижна, смъртно бледа, с втрещен поглед.

Защо не бе прочела по-рано това писмо?

Поради каква случайност, поради каква нещастна забрава то трябваше да попадне в ръцете ѝ едва днес, двадесет и четири часа по-късно, след като бе изпратила писмото си за Монжой? След като бе скъсала със съпруга си.

Нейният съпруг! Та нима тя го бе напуснала! Защо му бе писала? Може би, за да не го види никога вече!

Всичко, което от часове разяждаше сърцето ѝ, сега избухна като ослепителна истина. За миг на девойката се стори, че ще полудее.

Тя бе напуснала съпруга си!

Дълбоко, конвулсивно ридание я разтърси. Обхвана я такава слабост, че пожела да умре, за да се отърве от мислите, които я преследваха.

О, да, да забрави всичко, да престане да се обвинява, че наоколо ѝ страдат заради нея. Да умре, за да се отскубне от горчивината на съжаленията, от мъчението на угризенията.

Тя си легна, без да яде: мъката бе убила у нея всяко желание. Ноел не беше в състояние нито да си приготви някаква храна, нито да сложи зальк в устата си.

Цялата нощ тя плака, отдадена изцяло на отчаяните си мисли.

В тъмната стая, сгушена в леглото си, Ноел не търсеше вече различни предлози за мъката си.

Причината за скръбта си тя чувствуваше написана с огнени букви в собственото си сърце:

„Ив!“

Една единствена дума, едно-единствено име събираше цялата ѝ мъка. Име, което ѝ беше скъпо, въпреки че досега тя не искаше да го признае дори и пред самата себе си.

Но защо досега не бе се решавала да погледне ясно в собствената си душа?

Как не бе разбрала до преди час какво място заемаше в живота ѝ нейният съпруг? Как не бе могла да схване, че за нея не би имало по-голямо мъчение от това да се лиши от неговото присъствие?

Тя не отдаваше вече никакво значение на нежеланите посещения на другия, на този, който се бе отдръпнал! Жак никога не бе имал значение за нея. Сега тя се питаше с почуда, как бе могла да бъде така сляпа и така заблудена, та да се убеди, че Ив не представлява нищо за нея и че другият е всичко!

С болезнена острота, която я отчайваше, тя не бе преставала да повтаря всеки ден: „Аз съм вдовица, която вече никой не обича!“.

Но защо? Защо е тази самоизмама, когато знаеше много добре, че като говори така, забулва истината?

Тя обвиняваше своя съпруг в най-тъмни помисли и дела, приписваше му всички грешки. Цялата ѝ неприязън на невежо и строго момиче се отправяше към него. В действителност, тя бе се опитвала да го засегне, да му причини болка, да си отмъсти, а в края на краищата, бе наранила сама себе си.

Ноел разтваряше широко раната, която я измъчваше от толкова дни.

Писмото на Жак ле Кермьор бе стопило всички лоши чувства у нея. Изчезналият, като я предупреждаваше, че съпругът ѝ я обича, бе прогонил всичките ѝ съмнения, всичките ѝ обвинения.

От цялата тази горчилка, от изострената ѝ враждебност, у нея оставаше само съжалението, че бе подтикнала към такова трагично развитие отношенията между нея и съпруга ѝ. Цялото положение с времето трябваше само да се облекчи и уреди, по този начин не бе ли опропастила своето щастие?

Едва сега младата жена усещаше, че Ив беше всичко за нея, че той единствен имаше значение. Той беше единственият мъж в нейния живот, единственият и първият, когото тя бе познала, този, за който мечтаеше, нейният съпруг! Едничкият смисъл на живота ѝ!

Тя повтаряше почти като луда:

— Смесълът на живота ми!

Мозъкът ѝ беше възбуден, както пред някакво голямо откритие. Откритие, което идваше твърде късно. Една безполезна светлина сега,

когато тя бе скъсала.

Девојката заспа едва призори с пламнали страни със следи от сълзи.

В продължение на двадесет и четири часа тя се чувствуваше несигурна и нещастна, без да знае как да се измъкне от това положение, в което беше изпаднала.

Тя бе напуснала Монжой, без да размисли много, подтикната от мрачни предположения, които бяха засегнали нейното честолюбие и смятайки, че никога вече няма да се върне отново в планинското име.

От друга страна, Ноел съвсем не беше борческа натура. Подтикната от събитията, които бяха взели връх в нейната инертност, тя би могла да извърши известни, неочаквани дори за нея, постъпки. Скъсала бе с Ив ле Кермьор, написала бе онова съдбоносно писмо, напуснала бе хотела в Симиез и бе постъпила на работа в книжарницата — все постъпки, които на пръв поглед можеха да изглеждат енергични, когато всъщност бяха само последица от липса на контрол над собствената воля и от непознаване на своите истински чувства. Тя се обвиняваше за това, че е скъсала със съпруга си, и не смееше повече да му пише. Освен това, откакто бе прочела писмото на Жак ле Кермьор, бе я обзело странно чувство на срам спрямо младия господар на Монжой. Не че тя приемаше напълно възможността за това прекрасно нещо: любовта на мъжа, чието име носеше. Това беше толкова хубаво, че на Ноел ѝ беше приятно да го приема за възможно, макар то да изглеждаше невероятно.

Нямаше ли светлинки на надежда сред няколкото факти, които тя си припомняше: особената топлина, която придобиваше погледът на съпруга ѝ, когато я погледнеше; нежността, с която той се бе отнесъл към нея горе в планината, когато бе навехнала крака си, дълбокия и вълнуващ глас, с който той ѝ говореше. Най-накрая тези упреци, тази нервност, които той бе проявил, след като тя бе пожелала да напусне Монжой.

Да, всичко това, гледано под възможния ъгъл на любовта, беше допустимо, можеше да бъде прекрасно, обещаваше вече чудесни възможности, които караха сърцето ѝ да се вълнува.

И естествено, понеже всичко това можеше да бъде и действителност, Ноел чувствуваше, че става още по-стеснителна със

сериозния и снизходителен господар на замъка. Струваше ѝ се дори, че никога занапред тя не би могла да му говори свободно, както преди. Всяка нишка на нейното съществуване щеше да бъде насочена към обичния и горещо желан съпруг и при все това, смутената и поруменяла Ноел не се осмеляваше дори да помисли за възможността да му пише, да се извини и да пожелае отново да заеме своето място в изоставеното огнище.

За да изпрати такова писмо и да се реши на подобна постъпка, беше необходима дързост и енергия, които плахата Ноел не притежаваше.

И както правят всички нерешителни хора, които непрекъснато се колебаят, девойката се задоволи да пише в хотела в Симиез, за да изпрати новия си адрес, под предлог, че ще трябва да ѝ препрачат в Кан всички писма, които можеха да пристигнат за нея.

Това беше всичко, което тя можа да измисли в своята наивност, за да не скъса окончателно нишката, която все още я свързваше с Монжой.

Когато във вторник сутринта Ив ле Кермьор получи писмото от Ноел, той пребледня и остана съвсем замаян. Не допускаше нито за миг, че младата жена би била способна на подобна неразумна постъпка.

— Тя ми изглеждаше така разумна — въздъхна той. — Как е могла да стигне дотам?

Веднага се упрекна, че бе имал толкова голямо доверие в нея. Трябваше да остане при младата жена или да я повери някому, който щеше да го държи в течение на всичките ѝ постъпки и намерения.

— Трябваше да предвидя подобно нещо, но като я оставих сама и свободна в града, аз исках да ѝ дам възможност да опознае малко живота. Нима можех да допусна, че тя ще вземе нещата толкова присърце? Че ще прибегне към такава крайност?

За миг той си припомни нежното затворено лице, което изглеждаше така разумно. Младият мъж потръпна, спомняйки си мълчаливия зов на големите тъжни очи, в които бе имало толкова много мъка през последния ден.

— Моя малка Ноел! Някаква голяма мъка е притискала сърцето ти, а аз не съумях да разбера това. Обвинявах те в безразличие, а ти си се старала да се овладееш, за да не издадеш страданието си.

Но изведнъж, едно предположение събуди у младия мъж непоносима тревога. Дали някой друг не се бе намесил помежду им със своето влияние? Тази възможност беше твърде неприятна, но за всеки случай не беше недопустима.

Ив взе отново писмото и го прочете още веднъж много внимателно, като преценяваше всеки негов израз. Нямаше никаква дума на нежност и обич в това решително сбогуване, но въпреки своята умишлена студенина, на младия мъж му се струваше, че долавя между редовете на това послание да трепти цялата нежна и обичлива душа на девойката. С каква настойчивост тя му казваше и повтаряше, че Жак не беше нищо за нея и той единствен имаше значение за живота ѝ. Ако тя не искаше да му направи удоволствие, защо наблюдаваше толкова много на отношенията си с покойника?

„Той не е нищо за мен, свършено нищо. Той винаги остана за мен един свършено чужд човек. Разберете добре: нищо!“

Тя пишеше, че никаква връзка не е съществувала между брат му и нея. Силна руменина обагри челото на Ив ле Кермьор, защото това твърдение предизвикваше у него дълбоко вълнение.

Зъбите му захапаха нервно пребледнелите устни и погледът му придоби изведнъж особена твърдост. Мисълта му ровеше в миналото... Чувствата на брат му към младата жена... Посещенията, които той ѝ бе наложил. Ах, мъчителното и ужасно видение! Какво се бе разиграло всъщност между мъртвия и избягалата девойка? Писмото на Ноел като чели се опитваше да разреши загадката.

„Нищо! Вие единствен имахте значение за мен. Гледах на Вас като на мой съпруг. Струваше ми се, че Вие трябва да бъдете всичко в моя живот.“

Той реши, че в случая не беше възможно никаква двусмисленост и тази мисъл му подеждува така благотворно, че задоволство изпълни

цялото му същество.

— Малка Ноел! Моя малка Ноел! — повтаряше той, цял потръпващ.

Дни наред неговото неспокойно сърце беше разкъсвано от толкова мъчителни предположения! Възможно ли беше цялата истина да бъде включена в тези няколко реда, така ясно написани:

„Вашият брат остана съвършено чужд за мен. Вие единствен имахте значение в моите очи.“

Какво щастливо облекчение му донасяше подобна увереност! От каква мъчителна тъмница се изтръгваше душата му!

Вълнението предизвика лек влажен блясък в очите на младия мъж!

— Жак, братко мой! Колко добър си бил! Колко великодушен!

Той никога не бе допускал възможността за едно толкова голямо щастие. Нещастният ранен от войната, всъщност не беше ли винаги малко егоистично взискателен? Как бе могъл той да не изпълни докрай своите печални изисквания? Да не приведе в изпълнение своите смущаващи теории за право на любов на всяка цена?

— Жак, мили, ти съумя да се покажеш великодушен и благороден. Намери нужните сили, братко мой, и въпреки че животът ти донесе толкова удари, ти не се предаде докрай!

Ив ле Кермьор изпитваше такава дълбока, безкрайна благодарност, че душата му се изпълни с доброта и милосърдие към всички.

— Ноел можеше да забрави, понеже в действителност не е пострадала и аз не съм бил един неволен съучастник.

Въпреки широтата на схващанията му, които го поставяха така далеч от човешките условности, той признаваше, че наистина беше голямо щастие, че нещата се бяха развили така и не бяха нарушили тези условности.

— Всичко е наред, какво облекчение!

Но изведнъж той потръпна, като си помисли за писмото на Ноел:

— Но тя няма да се предаде! Тя ми казва, че аз единствен съм имал значение в живота ѝ и въпреки това, сега се откъсва завинаги от

мен.

Изведнъж всичките му грижи се върнаха.

— Трябва да я намеря, трябва да ѝ кажа. Необходимо е едно откровено обяснение между нас двамата. Всъщност, Ноел е едно голямо дете, което не знае нищо.

Той смяташе себе си толкова силен и с толкова богат опит, че се чувствуваше обзет от всеопрощаващо чувство към малката съпруга, която беше така уязвима, понеже не познаваше живота.

— Мое малко момиче! Дано да не е направила нещо по-лошо, а да се е задоволила с опита сама да си припечелва хляба. Страшно е да си помисли човек на какви опасности може да се изложи едно така неопитно същество.

Този страх от нещо непредвидено го накара да напусне Монжой час по-скоро и да тръгне за Ница, за да потърси младата си жена. Той предполагаше, че в хотела ще му дадат нужните сведения, за да може да намери Ноел, тъй като хотелският автобус трябва да е пренесъл багажа ѝ. На касата сигурно беше отбелязан нейния адрес. Очакваше го голямо разочарование, когато там го увериха, че пътничката бе заминала, без да даде никакви подробности относно новото си местонахождение.

Колкото се отнася до куфарите ѝ, тях тя отнесе с едно такси.

Ив ле Кермьор трябваше да направи усилие, за да остане невъзмутим, защото в никакъв случай не искаше поведението на Ноел да даде повод за разговори на хотелската прислуга.

— Тя ми беше телеграфирала да я последвам, но получих телеграмата ѝ твърде късно — обясни той. — Ние щяхме да отидем на няколко места и съм сигурен, че жена ми ме чака на някое от тях, но как мога да знам къде? Предпочитах да зная, преди да тръгна отново на път.

— Наистина — съгласи се учтиво касиерката, която се стараяше да бъде любезна с този богат клиент.

— Има ли в хотела някой, който би могъл да ме осведоми? — настоя Ив. — Госпожа Ле Кермьор все трябва да е разговаряла с някой от вашите клиенти.

— О, господине, не мисля! Младата дама беше много сдържана. Тя не говореше и дори се държеше настрана от другите гости. Може би

поради траура ѝ! Тя изглеждаше толкова тъжна, че никой не се осмеляваше да ѝ досажда.

— Нима тя не бе разговаряла с никого? — продължи да разпитва Ив, когото тази мисъл измъчваше и успокояваше едновременно.

— С никого, господине. През последните дни, наистина, тя не изглеждаше толкова мрачна. Не носеше вече големите черни воали и дори бе променила фризурата си. Младото ѝ лице съвсем се бе изменило. Тя положително беше по-хубава така, господине. И все пак, не беше весела, но чакайте, господине, бихте могъл да разпитате момчето, което ѝ помогна да пренесе куфарите си. Той може да е чул нарежданията, които младата дама е дала на шофьора.

Уви! Момъкът не може да съобщи нищо повече.

— Клиентката поръча да я откарат пред новата поща в Ница. Въпреки че тя се намира близо до голямата гара, това съвсем не означава, че дамата е заминала с влака!

Макар и да беше съвсем озадачен, Ив ле Кермьор все пак се сети да поиска от момчето да му опише шофьора и колата. Вероятно ставаше дума за някое такси от множеството автомобилни пиащи в Ница. Младият мъж се надяваше, че като разпитва из различните гаражи и пиащи, в края на краищата, щеше да намери шофьора, който бе отвел Ноел. Чрез него той се надяваше да стигне до нея или поне да събере някакви полезни сведения.

Ив продължи дълго време това разследване, без да се добере до някакви факти. Навсякъде, разпитваните шофьори не можаха са отговорят на никой от въпросите му: никой не си спомняше да е бил в Симиез, за да вземе от там някаква млада жена с куфарите ѝ.

След тези първи неуспехи и при страха, че няма да може да открие Ноел, лесно е да се предположи с какво задоволство на другия ден Ив ле Кермьор научи, че бе пристигнало писмо от жена му, с което тя съобщаваше новия си адрес.

Въпреки желанието си да не я обвинява, младият мъж започваше вече да си въобразява, че тя бе взела предпазни мерки, за да се скрие, да не бъде намерена. Той допускаше дори, че бе заминала за някоя далечна страна, където нямаше да му мине през ум да я търси. Имаше моменти, в които той подозираше младата жена, че не е заминала сама. Изобщо, въпреки че досега никога не бе имал случай да изпълнява

точно задълженията си, и в неговата душа се промъкваха безпокойство и съмнения, които можеха да измъчват един истински съпруг.

Това писмо обаче оказа благотворно влияние върху младия мъж. Благодарение на него той щеше да намери Ноел. Освен това, то беше доказателство, че при младата жена нямаше никой, чието присъствие тя би искала да скрие, понеже, оставяйки адреса си, явно показваше, че не се страхува да бъде изненадана в новото си жилище.

— Моята малка Ноел е тук, близо до мен, а аз мислех, че е така далеч и вече започвах да се поддавам на най-грозни мисли.

Ив ле Кермьор не се бави дълго, за да тръгне на път с един от множеството автобуси, които свързват хубавата Ница с Кан, белият аристократичен град. Беше едва два часа следобед, когато той пристигна на посочения адрес. Той се озова пред къща с чист и спретнат, макар и скромнен вид. Портиерката, която отговаряше на вида на къщата, го посрещна приветливо и отговори любезно на въпросите му.

Естествено, в този час Ноел отсъствуваше от къщи и жената не можа да осведоми Ив къде работеше новата наемателка.

— Тази млада жена е тук само от няколко дни и изглежда доста самотна. Не зная нищо за нейните навици, нито пък къде отива тя през деня.

— Без съмнение, тя работи?

— Не бих могла да ви осведомя, господине, тъй като тя самата не ми е казала нищо.

Въпреки привидната си любезност, портиерката беше много сдържана и явно не искаше да си даде труд да му услужи. Тогава Ив помисли, че на неопитната Ноел едва ли бе й минало през ум да даде нещо за почерпка на тази жена. Но щом той побърза да поправи този пропуск и то твърде великодушно, тя веднага направи усилие да го осведоми по-добре.

— Да, да, младата дама сигурно работи някъде, защото тя излиза и се прибира винаги по едно и също време. Жалко, че досега не съм се сетила да я попитам, къде би могъл да я намери човек през деня, в случай, че някой посетител дойде да я търси.

— Към колко часа казахте, че се прибира вечер?

— Хм! Горедолу към седем часа и винаги с покупки в ръце, като човек, който се храни у дома. Сега-засега изглежда, че тя предпочита

да си стои горе в стаята, защото веднъж, като се прибере, виждам я едва на другата сутрин.

— Може би й идват гости?

— О, жива душа не идва. Този дом е държан много строго. Ако някой идваше да я посещава, аз положително щях да го знам. Не! Вярвайте ми, господине, вие сте първият, който идва да се интересува за г-жа Сабатие.

Но внезапно, обзета от съмнение, въпреки че току-що бе прибрала тлъстата сума, тя запита:

— Господинът сигурно е някой роднина, нали?

— Да, да.

— Надявам се, че не носите лоши новини на моята наемателка. Тя е толкова спокойна и тиха млада жена, че би било жалко да има някакви неприятности.

Ив ле Кермьор не обичаше любопитните хора и незабавно даде възможност на жената да го разбере.

— Вие сте напълно на погрешен път, госпожо. Аз бързам да се видя с моята роднина и ми е крайно неприятно, че ще трябва да чакам до седем часа вечерта. Надявах се, че вие ще можете да ме уведомите къде е тази, която идвам да видя и по този начин да ми спестите дългото чакане.

— Ах, горкият господин! Но като не мога нищо да направя! Не зная нищо за младата дама. Тя ми се вижда малко горделивичка, за да разказва работите си! Но е елегантна, държи се добре. Господинът би направил добре, ако я потърси в клоновете, които са отворили тук големите парижки магазини.

Младият мъж благодари на бързивата старица и за да убие по някакъв начин времето си, тръгна да се разхожда из града с надеждата, че може би случаят ще го срещне с тази, която бе дошъл да търси. Но не стана така и едва след седем часа вечерта Ив ле Кермьор, който дебнеше отдалеч вратата на къщата, в която живееше Ноел, я видя да пристига с няколко малки бели пакети в ръце. Той настигна жена си по стълбите. Тя се качваше бавно, с равномерна стъпка към третия етаж, където беше сгушено нейното малко апартаментче. Като чу зад себе си стъпки, които изглеждаха по-нервни от нейните, тя погледна назад, готова да се отдръпне, за да даде път на нетърпеливеца, който идваше

зад нея. Но когато позна съпруга си, Ноел едва не изпусна всичките пакети, които държеше.

Тя остана неподвижна на стъпалото на стълбата, вкаменяла от учудване. Гледаше го и не можеше да произнесе нито дума. Няколко мига се гледаха мълчаливо. После сдържаността на Ноел се изпари, тя сведе глава и започна тихо да плаче.

С един скок Ив се озова до нея и веднага я притисна в прегръдките си. Машинално, той протегна ръка и ѝ помогна да носи пакетите.

— Ноел, моя малка Ноел! — промълви той развълнуван.

Младият мъж трябваше да ѝ помогне, за да може тя да изкачи последните стъпала. Той дори взе ключа, който Ноел държеше в ръката си, за да отвори входната врата. Заслепена от сълзите, девойката сякаш не си даваше сметка какво прави.

Когато вратата се затвори след тях, младият мъж взе мълчаливо пакетите от ръцете на Ноел, остави ги настрана, а после много смутен и почти неспособен да говори, той я привлече към себе си и я притисна трескаво.

— Моя малка Ноел! — повтаряше той развълнуван, смутен, забравил всичко друго, освен това, че най-после държеше в прегръдките си любимото същество, което смяташе, че бе загубил завинаги.

Те влязоха в стаята, изпълнена със здрач и със сенки. Там, сред тишината и спокойствието, останаха мълчаливи, плътно прегърнати. Нямаха сили да се отделят един от друг. Тази първа прегръдка ги вълнуваше безкрайно много.

За първи път, откакто съдбата бе я свързала с Ив ле Кермьор, Ноел се чувстваше наистина съпруга на този мъж, когото бе поискала да избегне завинаги. Този мъж, когото бе смятала, че мрази и към когото сега цялото ѝ същество се стремеше така влюбено, така жадно.

От своя страна в този миг Ив ле Кермьор забелязваше, че младата жена неусетно бе завладяла изцяло сърцето му. Тя, същата малка и наивна съпруга, която смяташе така незначителна и която толкова дълго време бе пренебрегвал.

Защо едва сега бе проумял истинските си чувства? Нима трябваше да помисли младата жена за окончателно загубена, за да си

даде сметка, че тя му беше така скъпа и незаменима, за да разбере какво голямо място бе заела тя в живота му.

— Моя малка Ноел — промълви той тихо, — да знаете колко съм щастлив, че най-после ви намирам! Защо ме напуснахте, когато ви обичах толкова много. Кажете ми, моя любима, нали се събираме вече завинаги? Нали вече никога няма да се разделим?

Свела глава на рамото му, затворила очи, девойката промълви смутено:

— Бях луда, Ив. Луда! Простете ми, сама не знаех какво става с мен. Мислех, че по този начин ще премахна мъката, която ме задушаваше. Не можех да предположа, че като се отдалеча от вас, ще страдам хиляди пъти повече, защото ще бъда лишена от вашето присъствие, защото няма да ви виждам.

Той я притисна по-плътнo до себе си и зашепна на ухото ѝ:

— Ноел, мила, аз не искам лоши спомени да ви наскърбяват. Но все пак, веднъж завинаги ние двамата ще трябва да поговорим за миналото открито и с пълно доверие един към друг, за да можете вие да разберете.

Но тя постави ръка на устата на съпруга си, за да не му даде възможност да продължи. Нужно ли беше повече да се говори за миналото? Нима мъртвият не ѝ бе дал най-хубавото обяснение, което можеше да пожелае нейната любеща душа?

Нежна и мила, каквато Ив я бе обикнал, тя прошепна:

— Шшт! Да не говорим повече за нищо. Това, което зная, ми е достатъчно! Дълго време ми трябваше докато разбера, но сега вече имам пълно доверие във вас и зная, че мога да бъда ваша съпруга без всякакви съмнения, без всякакви подозрения.

Ив я помилва по косите и запита:

— А вие, Ноел, ще забравите ли, ще забравите ли всичко, без да ме обвинявате?

— Няма в какво да ви обвинявам — увери го тя с жар. — Ив, ръката на провидението ни води и всеки от нас отговаря само за собствената си съвест, а вие сте чист.

— И после — настоя пак младият мъж, — вие ми бяхте казала, бяхте ми писала, че... моят брат...?

— Казах ви самата истина, Ив. Той никога не е бил за мен нещо повече от един чужд човек.

— Чужд човек, Ноел, нима е възможно?

Тя поклати глава.

— Точно така е! Той беше само един посетител, който ме плашеше малко, който не се сближи с мен и все пак бе за мен един приятел.

Двамата отново се притиснаха горещо един към друг и известно време стояха мълчаливи и съсредоточени в собствените си чувства. Като мислеше за последното желание на изчезналия, Ноел, обзета от истинско великодушие реши, че беше неин дълг да предизвика в душата на този, който бе останал жив, пълно опрощение.

— Да — повтори тя, — вашият брат беше за мен почти приятел и той ви обичаше много. Може би, тъкмо заради това, Ив, аз мога да мисля за него с такова братско снизхождение.

— Ноел, вие не можете да подозирате колко ме радват вашите думи. Истински балсам пада върху сърцето ми, като чувам това. Аз обичах толкова моя брат. За мен беше неописуемо мъчение да гледам неговите постъпки и в същото време да бъда принуден да ги търпя и да си затварям очите пред тях.

Ноел вдигна глава към младия мъж, докосна страната си до неговата и промълви, обзета от дълбока нежност и милосърдие.

— Ив, забравете всичко, което може да помрачи твърде скъпия образ на покойния, защото той не е виновен, че е прегрешил в този случай. Каквото и да е миналото, то трябва да бъде между нашите скъпи спомени. Не сме ли ние свързани един с друг благодарение на Жак и сега можем да се опрем един на друг и така да навлезем в живота с повече вяра, с повече сигурност, пак благодарение на него? Виждате ли, Ив — добави тя, дълбоко убедена и искрена, — човек трябва да познае страданието, за да може да разбере стойността на щастието. Ние и двамата преминахме през този огън и тъкмо затова вярвам, че сега ние ще можем да бъдем наистина щастливи.

При тези думи младата жена се притисна още по-топло към мъжа си. Ръката ѝ се плъзна свенливо по гърдите му и обгърна нежно врата му. После тя прошепна тихо:

— Ив, вие сте мой съпруг, единственият мъж в моя живот, първият, когото съм обичала и този, когото ще обичам винаги.

Тя правеше това признание, затворила очи, като усещаше чудната наслада да може най-после да се отпусне с доверие на рамото

на любимия мъж. Можеше ли да допусне преди, в дните на неударимо страдание, че ще дойдат тези блажени мигове, когато ще забрави всички горчивини и тревоги? Колко пъти, откакто се бе омъжила, бе изпитвала толкова голямо желание да се притисне до любимия мъж, да опре главата си на рамото му, да се сгуши до него, без да се помръдва и да стои така, примаяла от щастие, обладана от чудно спокойствие и от чувството, че двете силни ръце, които я притискат, са за нея целия свят!

— Ах! — промълви тя полугласно. — Толкова съм щастлива! Сякаш всичките ми мечти се сбъдват! Така копнеех да се приютя до вас, както сега, да бъда обзета от чувство на пълно успокоение, отмора и сигурност. Да бъда приютена в здрави прегръдки, където не може да ми се случи нищо лошо.

— Мила...

Но желанието у мъжа се смесва винаги повече или по-малко съзнателно с всички негови вълнения. Това топло, гъвкаво тяло, притиснато плътно до неговото, този нежен глас, който тръпнеше така смутено, нежните думи, които младата жена шепнеше на ухото му, всичко това събуди у Ив ле Кермьор твърде дълго потискани желания и разпали огън, който нищо вече не беше в състояние да потуши. Всъщност, нямаше нищо чудно в това. Ив ле Кермьор беше един здрав и силен влюбен мъж, който дълго време трябваше да обуздава искрените си и дълбоки чувства към собствената си съпруга.

Той си възвръщаше изведнъж любимата жена, след като неведнъж се бе измъчвал в неутолим копнеж по нея. Никакви пречки не съществуваха вече между тях, никакви недоразумения не ги разделяха. Напротив, младият мъж чувствуваше как бурно и влюбено тупти женското сърце до неговото, колко доверлива е ласката на нежните ръце. Тръпка премина по цялото му тяло. Той отпусна прегръдката, която правеше Ноел пленница между неговите здрави ръце и в здрача потърси с поглед очите на младата жена, сякаш за да прочете и в тях това, което издаваше трепетът на гласа ѝ, ударите на сърцето ѝ. Веднага след това ръцете му се заключиха отново около хрежкото младо тяло, но този път прегръдката бе много по-буйна. Устните му се отделиха от меките копнинени коси и притиснаха моминската уста в продължителна целувка. Целувката, която бе

споделена, защото след четиримесечен брак, едва сега Ноел се чувствуваше като истинска съпруга на Ив ле Кермьор.

Едва сега те чувствуваха, че трябва да си принадлежат.

Двамата влюбени съпрузи бяха отишли да вечерят в един от най-добрите ресторанти на Кан. Ив избра с особена грижливост менюто, за да достави колкото е възможно повече радост на Ноел. Той се спря на стриди, омар и пиле. И сега двамата вкусуваха бавно тези изтънчени ястия, които им бяха поднесени по най-изящен начин. Седнала срещу съпруга си, който не сваляше от нея топлия си поглед, Ноел от няколко минути имаше замислен вид. Младият мъж, който не изпускаше никаква промяна в изражението и настроението на жена си, естествено не закъсна да забележи това. Ив ле Кермьор протегна ръката си над масата и обхвана малката ръчица на своята съпруга, която виждаше така замислена. Той искаше да прочете по чистото лице и високото чело мислите, които предизвикваха това сериозно изражение.

Тази приятелска милувка на съпруга ѝ накара Ноел да вдигне глава. Изведнъж нейният поглед просветна с любовния пламък, който гореше в очите на младия мъж. Той се наведе към нея и като не я изпускаше от очи, запита загрижено:

— За какво мислиш, малко момиче? Защо изведнъж в очите ти се появи толкова загриженост?

Като гледаше съпруга си, младата жена отвърна с усмивка на неговия въпрос. Но тя не се решаваше да заговори веднага. Чувствуваше се затруднена и не знаеше точно как да изрази цялата си мисъл, но така, че да не засегне младия мъж. Най-после тя се реши да обясни предпазливо:

— Не се чуди, Ив. Сега ще ти кажа за какво мислех — припомнях си Монжой, уединението на имението, самотата, в която то тъне, планината с непристъпните си пътеки, величествените диви върхове, скалистите урви и пропасти, ведрите утрини, тайнствените часове на здрача, есенните мъгли. И все пак, въпреки цялата тази красота, все ми се струва, че за нас винаги ще бъде малко тъжно да прекарваме там, далеч от света цялата година. Не мислиш ли, Ив? На мен поне така ми се струва и дори си припомних, че ти онзи ден ми разправяше за земите, останали от родителите ти. Все още притежаваш това имение в Бретан, нали?

— Да, там старата каменна къща все още очаква моето завръщане. И знаеш ли, Ноел, изглежда, че от няколко дни едни и същи мисли са били завладели и теб, и мен. И аз като теб, започнах да си мисля, че може би ще направим по-добре, ако отидем да живеем в

Бретан. Какво ще кажеш, мила? Ако бог пожелае и ни дари семейство, ние ще трябва да отгледаме децата си между хората, а не горе на пустото плато на Монжой!

На свой ред младата жена стисна ръката на съпруга си и кимна усмихнато:

— Това е точно така! Щом имаме намерение да създаваме семейство, и то не малобройно, трябва да изберем място, което да не бъде толкова отдалечено от света. Но в такъв случай, какво ще стане с Монжой? Кой ще се грижи за имението и замъка, щом ние го напуснем? И после, всичко там е свързано със спомени, които завинаги ще останат скъпи за нас. Нима... нима ще имаме сили да се разделим с тях, Ив? Страхувам се за теб, да не страдаш.

Ив изпита към младата жена дълбока благодарност за това, че имаше тази деликатност и предвиждаше всичко, което можеше да му причини болка. И така, както бяха загледани очи в очи, той отвърна:

— Аз самият разглеждах дълго този въпрос и дори реших, че в памет на моя брат и за да не остане той съвсем сам в своето последно жилище на пустото плато, ние бихме могли да предложим целия замък и всички земи около него на неговите бивши другари по оръжие, на герои, които като него са били засегнати от страшни рани. С една дума, на хора, които напълно заслужават всяка подкрепа и помощ. Между тях има болнави хора, които ще закрепнат и ще се съвземат от здравословния въздух на Монжой, а други, далеч от света и шумния живот, ще понасят по-леко дори ще забравят собствените си нещастия, за трети ще бъде неизказано успокоение и радост да виждат осигурено съществуването си. Какво ще кажеш за всичко това, Ноел? Одобряваш ли предложението ми или то не ти харесва?

— Твоето предложение е чудесно, Ив! Нима може да се измисли нещо по-хубаво от това да се посвети Монжой на героите от войната! Твоят брат сигурно би бил доволен да се чувства заобиколен от старите си бойни другари, доволен да види Монжой така благородно използван. О! Ив, така съм доволна от твоето решение!

Младият мъж, чието лице бе засияло, отвърна веднага:

— Ноел, не можеш да си представиш колко съм радостен, че одобряваш проекта ми. При това, аз имам нужда от твоята подкрепа, за да осигуря осъществяването на тези планове, за да дам заслужена радост на славните борци. Добре е да им се създаде дом, но освен това,

трябва да се уреди въпросът около продоволствието и финансирането им, за да могат да живеят безгрижно горе в имението сред планината. А затова са необходими капитали.

— Ив, мили, истински съм горда, че ти желаеш моята помощ, макар че не притежавам нищо и едва ли бих могла да направя много нещо, въпреки цялата ми готовност.

— Защо говориш така, Ноел. Нима забравяш, че ти си толкова богата, колкото и аз, понеже брат ми ти завеща половината от своето състояние? Аз искам да говоря тъкмо за това наследство.

Ноел поклати усмихнато глава:

— Ив, нали ти казах, аз съм с убеждението, че нямам никакво право на това богатство? Нима смяташ, че не съм искрена? Моля те, Ив, разбери, че за мен ще бъде истинска радост да завися изцяло от теб, че ще бъда хиляди пъти по-щастлива да зная, че ти дължа всичко, абсолютно всичко.

Младият мъж гледаше Ноел с неизказана любов. Нежността, която трептеше в големите ѝ топли очи, предаността, която лъхаше от всяка нейна дума го вълнуваха така, че той едва задържаше желанието си да я притисне до сърцето си тук, под любопитните погледи на присъстващите.

— Моя малка Ноел! — промълви той сподавено и млъкна, защото не можа да каже нищо повече.

Едва след известно мълчание Ив добави:

— Е, добре, мое мило момиче, разбрано! Цялото наследство от моя брат ще използваме за осигуряване съществуването на неговите братя по оръжие, ранени в страшните битки. Можеш да си представиш, колко хубаво ще бъде, когато те се настанят в голямата къща на Монжой и ние двамата отидем там горе, като посетители или не, по-скоро като смирени поклонници. Какво ще кажеш, Ноел, харесва ли ти картината, която рисувам?

— О! Ив, нима се съмняваш! — възкликна тя със светнали очи.

— Все пак, моето момиче, ти трябва да имаш предвид, че цялата тази работа ще се отрази малко и на нашия бюджет. Ние сме още толкова млади и силни, нали, мила? Толкова способни за работа и пълни с възможности. Готова ли си да се бориш редом с мен, малка? Ние ще отидем в Бретан и там ще обработваме сами земите си. Надявам се, че тогава приходите, които те дават, ще се удвоят! Знаеш

ли, възможностите, които се разкриват пред мен, ме радват. След като прекарах толкова години в бездействие, горе на заспалото плато, струва ми се, че сега интензивната работа, която ми предстои, ще ме съживи, ще ми даде сили за нов, пламенен живот. Съгласна ли си с мен, Ноел?

Тя го погледна с жар в очите и добави поривисто:

— О, Ив, съгласна съм напълно! Предстои ни нов живот, който ние ще изградим със собствените си ръце и воля.

Те не говориха повече. Ръка в ръка, очи в очи, двамата млади останаха мълчаливи. Една и съща мисъл свързваше двете влюбени сърца, една и съща цел, едно и също видение за бъдещето: огнището, което предстоеше да създадат, да пазят и да оживят.

Човешката цел.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.